

Областна стратегия за развитие на социалните услуги (2011 – 2015)

Област ХАСКОВО

октомври 2010

Областната стратегия за развитие на социалните услуги (2011-2015) е утвърдена от Областния съвет за развитие в област ХАСКОВО като неразделна част/приложение към актуализираната стратегия за развитие на област ХАСКОВО. Областната стратегия е изградена върху изводите и препоръките от проведено проучване на нуждите на групи в риск в област ХАСКОВО в периода 15.05.2010 – 15.09.2010 г.. Подробният финален доклад «Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в област ХАСКОВО» е включен в Приложение №10.1. към стратегията.

Съдържание

Резюме.....	7
Раздел А: Контекст и оценка на нуждите	10
1 Контекст.....	10
1.1 Предистория: как е създадена стратегията.....	10
1.2 Обхват и фокус на стратегията.....	11
1.2.1 Национални приоритети в развитието на социалните услуги.....	11
1.2.2 Институционална рамка на предоставянето на социалните услуги	12
1.2.3 Стратегически документи	13
2 Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в област Хасково	14
2.1 Тенденции в развитието на област Хасково и фактори определящи групите в риск.....	14
2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности	16
2.3 Анализ на дефицитите на услуги и мерки – общи заключения.....	19
Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги	21
3 Визия и цели	21
3.1 Визия	21
3.2 Ценности и принципи.....	21
3.3 Приоритети на областната стратегия.....	22
3.3.1 Направления	22
3.3.2 Приоритетни целеви групи	23
3.4 Цели.....	23
3.4.1 Общи и конкретни цели	23
3.4.2 Ключови индикатори за постиженията на Стратегията в област Хасково	25
4 Интервенция – социални услуги и мерки.....	26
4.1 Направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца	26
4.2 Направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение	40
4.3 Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот	44
5 Система на мониторинг и оценка.....	62
5.1 Цели и задачи на мониторинга и оценката.....	62
5.2 Логическа рамка и ключови индикатори за успех.....	63
5.3 Изграждане на система за мониторинг и оценка на стратегията	73
5.3.1 Създаване на Комисия за за мониторинг и оценка към областния съвет за развитие.....	73
Оперативното изпълнение на дейностите изисква да се обособи Комисия за мониторинг и оценка към областния съвет за развитие (КМО) с ясни и конкретни задачи и отговорности, което да разполага относителна независимост от преките изпълнители на услугите и мерките за социално включване.	73
5.3.2 Планиране и изпълнение на дейностите за мониторинг и оценка	74

Раздел В: План за действие	76
6 Институционална рамка на изпълнението на стратегията.....	76
6.1 Отговорности и роли в изпълнението на стратегията.....	76
6.1.1 Областен управител и Областен съвет за развитие	76
6.1.2 РДСП и ДСП.....	77
6.1.3 Общини	79
6.1.4 Държавна агенция за закрила на детето	81
6.1.5 РИО на МОМН.....	81
6.1.6 Регионален център по здравеопазване	83
6.1.7 Дирекция Бюро по труда.....	83
6.1.8 Неправителствени организации.....	83
6.2 Механизми на партньорството	84
7 Ресурси.....	85
7.1 Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията	85
7.1.1 Създаване на Регионален ресурсен център – Хасково за развитие на човешките ресурси	86
7.1.2 Изграждане на административен и организационен капацитет.....	87
7.1.3 Развитие на капацитета за предоставяне на социални услуги.....	89
7.2 Необходими средства за финансиране на социалните услуги в област Хасково	91
7.2.1 Структура на средствата за финансиране на социалните услуги по общини	94
7.2.2 Други необходими ресурси.....	96
7.2.3 Източници на финансиране.....	97
8 Етапи в изпълнението на стратегията	98
8.1 Основни етапи	98
8.2 Оперативен план с времеви график за изпълнение на Стратегията	100
9 Комуникационна програма	107
9.1 Принципи, цели и методи	107
9.2 Оперативно изпълнение на комуникационната програма	109
Раздел Д: Приложения.....	111
10 Оценка на потребностите от социални услуги.....	111
10.1 Приложение: Доклад за анализ на ситуацията и оценката на потребностите в област Хасково	111
11 Проектно планиране на нови социални услуги (описание).....	111
12 Приложение: Териториален разрез на планирането по общини в област Хасково.....	112
12.1 Планирани услуги в община Димитровград	112
12.2 Планирани услуги в община Ивайловград	117
12.3 Планирани услуги в община Любимец.....	120
12.4 Планирани услуги в община Маджарово	123
12.5 Планирани услуги в община Минерални бани	126
12.6 Планирани услуги в община Свиленград.....	129
12.7 Планирани услуги в община Симеоновград	133

12.8 Планирани услуги в община Стамболово	136
12.9 Планирани услуги в община Тополовград	140
12.10 Планирани услуги в община Харманли.....	143
12.11 Планирани услуги в община Хасково.....	147

Използвани съкращения (абривиатури)

АЗ	Агенция по заетостта към МТСП
АСП	Агенция за социално подпомагане
АХУ	Агенция за хора с увреждания
ДАЗД	Държавната агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДВФУ	Дом за възрастни с физически увреждания
ДДЛРГ	Дом за деца лишени от родителски грижи
ДМСГД	Дом за медико-социални грижи за деца
ДРСЗ	Дирекция "Регионална служба по заетостта"
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ДСХ	Дом за стари хора
ДЦДМУ	Дневен център за деца и младежи с увреждания
ДЦДМУИ	Дневен център за деца и младежи с умствена изостаналост
ДЦДУ	Дневен център за деца с увреждания
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МОМН	Министерство на образованието, младежта и науката
МТСП	Министерството на труда и социалната политика
МФ	Министерството на финансите
НПО	Неправителствена организация
НП "ОСПОЗ"	Национална програма „От социално подпомагане към осигуряване на заетост“
ОЗД	Отдел "Закрила на детето"
ООН	Организация на обединените нации
Отдел "СЗ"	Отдел "Социална закрила"
ППИ	Полово - предавани инфекции
ПРООН	Програма за развитие на организацията на обединените нации
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
РЗОК	Регионална здравноосигурителна каса
РИО на МОМН	Регионален инспекторат по образование към Министерството на образованието, младежта и науката
РИОКОЗ	Районна инспекция по опазване и контрол върху общественото здраве
РПУ	Районно полицейско управление
РЦЗ	Регионален център по здравеопазване
СИ	Специализирана институция
СУ	Социална услуга
ТЗ	Техническо звено за деинституционализация - УНИЦЕФ
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция

Резюме

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Хасково (2011 – 2015 г.) е разработена като секторна политика в област **Хасково** и се предлага за обсъждане и одобрение в Областния съвет за развитие. Тя е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни в област **Хасково** – областна администрация, общински администрации и съвети, териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане (АСП), местни структури на централната държавна власт, доставчици на социални услуги, местни граждански организации (НПО). Стратегията е разработена с подкрепата на Областна администрация Хасково с почощта на Техническото звено на УНИЦЕФ.

Инициативата за **областно планиране на социални услуги в област Хасково** е подкрепена от МТСП и АСП, в синхрон с националните приоритети на социалната политика, промените от началото на 2010 г. в Закона за социално подпомагане /чл. 19, ал. 1/, Правилника за прилагането му /чл. 36а/ и с приоритетите в програмата на УНИЦЕФ за България. Инициативата пилотира комплексен модел за планиране, разработване и осигуряване на услуги на областно равнище, като по този начин се гарантира изграждането на една по-ефективна и ефикасна система за предоставяне на социални услуги и използване на структурните фондове на Европейския съюз. В резултат на този модел на планиране се въведоха някои нормативни промени и се предвижда добрите практики да се мултиплицират в други области на страната.

Обхват: Стратегията определя областната рамка и параметрите на социалните услуги във всяка от общините на територията на областта. В географско отношение тя покрива единадесетте общини на територията на област **Хасково** и обръща специално внимание на малките изолирани населени места, където живеят малобройни рискови групи. Планираните услуги и мерки за социално включване ще се изпълняват на територията на цялата област през следващите пет години (2011 – 2015 г.).

Визия: Областната стратегия за социалните услуги цели да осигури достъпни и качествени социални услуги в област **Хасково**, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.

Стратегията следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи, както и тези за правата на детето. Основната **ценност** е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без оглед на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение.

Стратегията обхваща:

- Развитието и усъвършенстването на съществуващите социални услуги през следващите 5 години (2011 – 2015);
- Разкриването на нови и иновативни социални услуги съобразно изведените приоритетни цели и групи;
- Иницирането на междусекторни „смесени“ иновативни услуги и програми;
- Успоредното развитие на политики и мерки за социално включване в свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда и други), чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Приоритетите в направленията на Областната стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на основни критични социални проблеми на жителите в областта. Те са групирани в две посоки - отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

Направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца

Обща цел 1. Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции, чрез:

- намаляване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство.
- осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството.
- осигуряване на подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата.
- гарантиране равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование.
- трансформиране и закриване на специализираните институции за деца.
- развиване на алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение

Обща цел 2. Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи, чрез:

- осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване на услуги и грижа в общността.
- развиване на алтернативна резидентна грижа от семеен тип за хората с увреждания, настанени в специализирани институции.
- създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск.

Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел 3. Да се подобри качеството на живота на социално уязвимите групи във всички населени места в областта, чрез:

- развитие на широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна и домашна среда.
- осигуряване достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение основните дейности в Областната стратегия, обхващат:

- **Развитието на човешките ресурси с цел** повишаване на качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги;

- **Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество с цел повишаване на ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.**

В Стратегията са описани подробно мерките, дейностите и индикаторите за постигане на общите и конкретни цели, системата за мониторинг и оценка, отговорностите и ролите на общините и институциите на областно ниво, на доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни, необходимите ресурси – човешки и финансови, оперативният план с времева рамка за изпълнението на стратегията.

Постигането на набелязаните дългосрочни и конкретни цели в рамките на следващите пет години ще създаде условия за устойчиво подобряване на качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми и в модернизиранието на системата от социални услуги в област **Хасково**.

Областната стратегия за развитие на социалните услуги ще се изпълнява на областно и общинско ниво с общи усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им. Общинските съвети и администрации отговарят за цялостното изпълнение на областната стратегия за развитие на социалните услуги на тяхната територия. За тази цел те разработват, приемат и прилагат общински стратегии и годишни планове за развитието на социалните услуги.

Ролите и задачите на общините и институциите на областно ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги са описани подробно и се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

В отделен раздел подробно са разработени **източниците на финансиране** на Стратегията - необходимите средства за финансиране на планираните социални услуги в областта, структурата на средствата за финансиране на социалните услуги по общини, както и други възможни ресурси и източници на финансиране. При определяне на източниците на финансиране се дава приоритет на делегирането от държавата на средства за общините, които предоставят социалните услуги съобразно местните потребности.

С изпълнението на Областната стратегия в област **Хасково** ще се развие модерна социална политика в подкрепа на лица, семейства и общности в съответствие с националните приоритети за деинституционализация, превенция на социално изключване и европейските ценности.

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

1 Контекст

1.1 Предистория: как е създадена стратегията

Областната стратегия за развитието на социалните услуги е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни в област **Хасково** – областна администрация, общински администрации и съвети, териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане (АСП), местни структури на централната държавна власт, доставчици на социални услуги и местни граждански организации (НПО).

Планирането е осъществено с подкрепата на Областна администрация Хасково, Областния управител на Област Хасково, създал и организиран със своя заповед Областен оперативен екип, спазвайки разпоредбите на чл. 19, ал. 1 на Закона за социално подпомагане и чл. 36а Правилника за прилагането му /чл. 36а/, както и с активното съдействие на местните власти в общинските администрации в Димитровград, Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли и Хасково, определили териториални работни групи, подпомогнали неимоверно много дейността на Областния оперативен екип, Дирекциите „Социално подпомагане“ по места както и с методическата подкрепа и консултации за следването на модел на планиране с участие на представители на Уницеф - България. Процесът на планиране стъпва на проучване на обхвата и нуждите на групи в риск в областта, извършено през май-септември 2010 г. с участието на териториални работни групи в общините. Обхвата на групите в риск е определен чрез статистически данни на ДСП, РЦЗ, РИО на МОМН и общинските администрации. Разработените услуги са базирани на нуждите, идентифицирани от хората в риск в областта. Приоритетните направления за развитие на услуги в подкрепа на хората в риск в област **Хасково** са определени и съгласувани на областна среща с участието на заинтересовани страни. Стратегията е разработена през месец май - октомври 2010 година, съгласувана е със заинтересованите страни на областно и общинско ниво през октомври 2010 и ще бъде обсъдена и утвърдена на заседание на Областния съвет за развитие.

В процеса на планиране се включиха представители на всички заинтересовани страни от областта, обединени в работни групи на териториален принцип по общини и тематични групи по ключовите компоненти на стратегията. Работните групи участваха на доброволен принцип, мотивирани от убеждението за необходимостта от адекватна работеща областна стратегия и план за развитие на социалните услуги, която да допринесе за решаване на остри социални проблеми сред населението в област **Хасково**.

При разработването на стратегията са следвани следните **принципи и подходи на планиране**:

- Дефиниране на нуждите от клиента и планиране на услугите в съответствие с идентифицираните потребности;
- Партньорство и планиране с участие, което осигурява приноса и взаимодействието между всички заинтересовани страни – местни, регионални и държавни институции, ведомства и организации;
- Изпълнимост и приложимост на планираните социални услуги и мерки;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки;

- Финансова и социална ефективност;
- Равни възможности за достъп.

1.2 Обхват и фокус на стратегията

Областната стратегия за социалните услуги обхваща мерки и услуги, които са необходими за осъществяване на ефективна политика за подкрепа на индивидите и групите в риск в областта, в съответствие с техните реални потребности и съвременни стандарти. За тази цел стратегията обхваща не само социални услуги и мерки, но и интегрирани политики, съществуващите ресурсите на секторите образование, здравеопазване и политика за включване на пазара на труда.

Видове услуги и обхват на рисковите групи. Областното планиране има за цел да очертае насоките за създаване на мрежа от услуги, която отговаря на нуждите на рисковите групи в област **Хасково** и е ефективна в своето действие от управленска и икономическа гледна точка. На първо място са включени съществуващите вече услуги (като се посочва доколко те трябва да бъдат подобрени или запазени в техния настоящ вид) и развитието на нови социални услуги. Посочени са начините на достъп до тези услуги и връзката между тях. Освен това, стратегията обхваща тези хоризонтални мерки и дейности в други свързани сфери (здравеопазване, образование, жилищна политика и др.), които имат отношение към функционирането на социалните услуги и са от ключово значение за решаването на проблемите на рисковите групи и индивиди.

Стратегията предвижда социални услуги за всички рискови групи на територията на областта. В рамките ѝ са изведени нейните приоритети като целеви групи и услуги за периода на действието ѝ. Изборът на приоритетите е основан на остротата на проблемите и наличните ресурси.

Времеви обхват. Планираните услуги и мерки за социално включване ще се изпълняват на територията на областта през следващите пет години (2011 – 2015 г.) от изпълнението на актуализираната Областна стратегия за регионално развитие на област **Хасково** /областен план за регионално развитие..

Географски обхват. Стратегията задава както областната рамка, така и параметрите на социалните услуги във всяка от общините на територията на областта. В географско отношение обхватът на стратегията покрива всички общини на територията на област **Хасково**, като се обръща специално внимание на географската специфика на областта и многобройните отдалечени от общинските центрове населени места.

В общия контекст, създаването на областна стратегия идва да преодолее неравномерността в развитието на социални услуги. Въпреки наличието на общински стратегии, до момента развитието на социални услуги в областта и отделните общини е без достатъчно проучване на нуждите на рисковите групи и е концентрирано в областния център **Хасково** и в по големите общини – Димитровград и Свиленград. При тези обстоятелства, хората от различните общини в областта имат в различна степен достъп до конкретни социални услуги, без да са обхванати всички рискови групи, а в повечето случаи живеещите на територията на малките общини и особено в малките населени места остават извън мрежата на социалните услуги. Област **Хасково** се характеризира с голям брой хора в пенсионна възраст и разпръснати малки отдалечени от общинските центрове села.

1.2.1 Национални приоритети в развитието на социалните услуги

От 2000 г. държавата провежда целенасочена реформа в сферата на социалните услуги, която стартира първо в сферата на услугите за деца и след това премина и към услугите за другите възрастови групи. Реформата е насочена към деинституционализация и децентрализация на социалните услуги. От система от специализирани институции, които предлагат универсален отговор на различните потребности и проблеми на хората се премина към създаване на

социални услуги в общността, които индивидуализират подхода към индивидите и групите в риск и целят интегрирането им в социалните общности. Затова отговорностите за управлението на социалните услуги на местно ниво са поети от общините. Последователната практика на децентрализация намери израз и във въвеждането на регламентите и практиката на договаряне на социалните услуги с частни доставчици.

Същевременно, в този „бум“ в развитието на социалните услуги се откриха проблемите в планирането на услугите. Както показва анализ на социалните услуги за деца в страната към края на 2007 г.¹, тяхното развитие е неравномерно на територията на страната и на областите, все още липсват услуги по превенция и за подкрепа на семействата, развиването на социални услуги се прави без подробна оценка на нуждите и планиране. Съществуващите социални услуги не са свързани в мрежа помежду си и със свързани системи – образование, здравеопазване, жилищна политика, инфраструктура.

Последните стратегически документи в областта на социалната политика са в контекста на членството в Европейския съюз и са разработени при следване на Отворения метод на координация. Националният доклад на България по стратегиите за социална закрила и социално включване 2008 – 2010 г. определя като свой фокус:

1. Ограничаването на предаването на бедността и социалното изключване между поколенията (с акцент върху детската бедност и социално изключване);
2. Активното включване за най-отдалечените от пазара на труда;
3. Равните възможности за най-уязвимите групи в обществото.

Националният план залага на:

- Превантивните мерки;
- Подкрепата на децата и семействата чрез мерки за подобряване материалното състояние на семействата и развиване на качествени и разнообразни социални услуги;
- Деинституционализацията като процес и водещо направление в развитието на социалните услуги;
- Връзка със системите на образование и здравеопазване като компоненти на концепцията за борба с бедността и социалното изключване сред децата.

1.2.2 Институционална рамка на предоставянето на социалните услуги

В обхвата на институционалната рамка за реализация на настоящата Областна стратегия за развитие на социалните услуги (2011-2015 г.) са включени органи, организации и институции от държавния, общинския и гражданския сектори. Основните институции с отговорности по отношение на планирането, създаването, предоставянето и управлението на социалните услуги в страната са:

На национално ниво:

- Министерство на труда и социалната политика (МТСП) – създава държавната политика в сферата на социалното подпомагане и социалните услуги, определя националните приоритети, заедно с Министерство на финансите определя държавно-делегираните дейности в социалните услуги и разработва разходните стандарти за финансиране на социалните услуги;
- Министерство на финансите (МФ) – определя разходните стандарти и тавани за финансиране на социалните услуги в страната;
- Агенция за социално подпомагане – разрешава откриването и закриването на социалните услуги – държавно-делегирана дейност, разработва методики за социални услуги,

¹ Подготвен от фондация “Социални реформи за развитие и интеграция” по проект финансиран от УНИЦЕФ.

инспектира социалните услуги, поддържа регистър на доставчиците на социални услуги; чрез Дирекциите „Социално подпомагане” (ДСП) се предоставят и социални услуги;

- Държавна агенция „Закрила на детето” (ДАЗД) – лицензира доставчиците на социални услуги за деца, контролира стандартите и критериите за социални услуги за деца и семейства.

На областно ниво:

- Областен управител и Областна управа, Областен съвет за развитие и областни комисии, които имат отношение към планирането изобщо във всички сфери;
- РДСП, която предоставя становища по отношение на откриването/закриването на социални услуги – държавно-делегирана дейност.

На общинско ниво:

- Общини – създават общинската политика по отношение на социалните услуги, създават, предоставят социални услуги, договарят предоставянето на социални услуги с външни доставчици, контролират тяхното качество;
- Доставчици на социални услуги;
- Д”СП” управляват случаите на хора в риск и в частност – насочват потребители към социалните услуги, които са държавно-делегирана дейност;
- Местни общности – НПО, местни организации, представители на рисковите групи.

1.2.3 Стратегически документи

Стратегията е разработена в унисон с принципите на **международни нормативни актове**, визиращи насоките за осъществяване на приоритетни политики в сферата на социалното развитие, като:

- Международна харта за правата на човека на ООН;
- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Глобалните цели на хилядолетието за развитие (2000-2015 г.) - приети с декларация на ООН;
- Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания;
- Европейска социална харта.

Документи на областно и общинско ниво в област Хасково:

- Областна стратегия и план за регионално развитие на област **Хасково** (2005 – 2015);
- Общински планове за развитие;
- Общински програми за закрила на детето
- Програми и стратегии, във връзка с развитието на социалните услуги на ниво община.

Областната стратегия следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания и др. както и съответните подзаконови нормативни актове.

2 Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в област Хасково

Областната стратегия е изградена върху изводите и препоръките от проведено проучване на нуждите на групи в риск в област **Хасково** в периода 15.05.2010 – 15.08.2010 г.. Подробният финален доклад «Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в област **Хасково**» е включен в Приложение №10.1. към стратегията.

Аналитичният доклад е продукт на съвместните усилия на екипа на Областния оперативен екип, териториалните групи по общини, с подкрепата на включените заинтересовани страни в областта и на консултанския екип на Уницеф. Докладът обобщава резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги в област **Хасково**, проведено през май-август 2010 г., допълнено и финализирано през септември 2010 г. Проучването е осъществено съвместно от представители на ДСП и общините в област **Хасково** и с методическата помощ на екипа на Техническото звено (ТЗ) по деинституционализация към УНИЦЕФ. Докладът е финализиран след обсъждане и съгласуване между всички заинтересовани страни, с допълването на липсващите данни за някои от общините и социалните услуги в областта.

Проучването на ситуацията в област **Хасково** е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социо-икономическите проблеми, политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в областта. Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социо-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в област **Хасково** като достъп, капацитет, човешки ресурси и качество на наличните услуги. Потърсена е обратна връзка за нагласите и очакванията от областното планиране на заинтересованите страни – местна власт, териториални структури на АСП, граждански организации, доставчици и потребители на социални услуги.

Обобщените изводи от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни са основа за адекватното планиране на капацитета на социалните услуги и за избора на тяхната форма – начин на осигуряване на достъп и достигане до клиентите, обслужващи едно или няколко населени места в една или повече общини, както и за разработване на „смесени“ услуги. Препоръките са съобразени и с нагласите и очакванията, както на различните участници в предоставянето на услугите, така и на настоящите и потенциалните ползватели - рискови групи и индивиди, за които са предназначени социалните услуги и мерки за социално включване.

2.1 Тенденции в развитието на област Хасково и фактори определящи групите в риск

Анализът на ситуацията и оценката на потребностите идентифицира основните проблеми и формулира основните въпроси, които се отнасят до състоянието и развитието на социалните услуги на територията на област **Хасково**. В резултат от проучването са очертани основните фактори, които формират рисковите групи, нуждаещи се от социални услуги и мерки, които целят да променят причините, пораждащи конкретната ситуация на неравнопоставеност на уязвимите групи.

Основните заключения за тенденциите в демографските процеси в област **Хасково** са:

- Тенденция към застаряване на населението и регресивен тип възрастова структура. С малки изключения в селата основната част от жителите са над 65 годишна възраст, а броят на самотните стари хора сред тях е преобладаващ;
- Критично ниска раждаемост с тенденция към намаление;
- Висока смъртност и отрицателен естествен прираст и продължение на тенденцията;

- Прогресивно намаление на относителния дял на лицата в трудоспособна възраст;
- Устойчива тенденция към миграционно движение и обезлюдяване на област **Хасково**
- Висок дял на хората с увреждания, както и на самотно живеещите стари хора, пръснати в многобройните селца и махали в областта;
- Ниска гъстота на населението, особено в малките общини.

Безработицата и ограниченият достъп до заетост е основният проблем за осигуряване на нормален стандарт на живот. Ограниченият брой работни места в област **Хасково** се дължат на 1) малкият брой предприятия, осигуряващи заетост и съответно липса на алтернативни работни места; 2) затваряне на предприятията в резултат от икономическата криза и/или намаляване на работното време; 3) загуба на работни места за заетите извън областта – напр. в София град и други съседни области.

- Малките селища в областта притежават сходни белези на значителна изостаналост, спрямо условията на градската среда и по-ниско качество на живот.
- Изолирани населени места, следствие на недоизградена и неподдържана пътна мрежа, както и на зле организиран междуселищен транспорт.
- Висок дял на безработните с основно и по-ниско образование.
- Голямата част от места за специалисти с висше образование остават трайно незаети поради миграцията на специалисти с висше образование към София. Традиционно делът на нискоквалифицираните и нискообразованите безработни е най-голям в образователната структура на безработицата.

Анализът на данните очертава следните **проблеми и неблагоприятни тенденции в секторите:**

Образование:

- Висок дял на хората с основно и по-ниско образование в общините Стамболово и Симеоновград..
- Увеличава се броят на учениците, които напускат училище, без да завършат средно образование и на нередовно посещаващите училище (особено в среден курс).
- Малка част от децата, живеещи извън градовете са обхванати в детски градини.

Здравеопазване:

Проведените срещи с граждани и представители на администрацията очертаха проблеми при достъпа до здравни услуги в областта:

- Няма осигурен постоянен денонощен достъп до медицински услуги, силно изразено в общините Мин. Бани, Маджарово и Симеоновград, поради многобройните отдалечени и разпръснати населени места в тях и недостатъчно развита транспортна връзка между отделните населени места;
- Ограничените ресурси на Бърза медицинска помощ при обслужване на две общини от един спешен медицински център;
- Непривлекателни лекарски практики, които остават свободни и липса на квалифициран здравен персонал в малките общини, както и съсредоточаване на квалифициран здравен персонал в областния център.
- Различни са проблемите, с които се сблъскват хората с увреждания: липса на здравни пътеки, които покриват разходите за лечение; ниски доходи и невъзможност за закупуване на лекарства и осигуряване на необходимото лечение; липса на транспорт до здравните заведения.

Жилища и жилищна политика:

- Жилищата са разположени неравномерно по територията на област **Хасково**, а в селата са необитаеми и свободни, намират се в непривлекателни райони (с неподдържана пътна мрежа, без канализация) и са неблагоустроени, изоставени и полусъборени.
- Липсват механизми, които да стимулират инвестиции в тази насока, което ограничава възможностите на общинските власти да провеждат социална жилищна политика.
- Общините са изключително затруднени да осигурят жилища на нуждаещите се, като проблемът е по-изострен в големите и средни общини.

2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности

При анализа на социо-демографската и икономическа картина на област **Хасково** се открояват **основни фактори**, които пораждат риск за различни групи от населението и формират основни рискови групи: деца, лица, семейства в неравностойно положение и стари хора, нуждаещи се от подкрепа и социални услуги. Тези фактори са свързани с:

- Безработица и ограничен достъп до заетост;
- Ограничени ресурси за автономност и зависимост от подкрепата на близки – възрастни с увреждания с нужда от подкрепа във всекидневния живо; хора в пенсионна възраст;
- Структурата на семейството – пълно или непълно семейство, многодетни семейства, здравословни и образователни проблеми;
- Увреждане и/или сериозни здравословни проблеми на лицето или на член от семейството;
- Ниско образование (включително и неграмотност), липса на професионална квалификация, които водят до неравностойна позиция на пазара на труда и социална изолация;
- Социално изключване и принадлежност към уязвими етнически малцинства и семейства, в които децата рискуват да повторят социалния модел на родителите си (характерно предимно за общините /Димитровград и Симеоновград/;
- Изолираност на населеното място с нарушени транспортни връзки и комуникация с общинския и областния център;
- Възраст – концентрация на пенсионери и стари хора, живеещи в изолираните малки населени места, с крайно ограничен достъп до здравна грижа и услуги.

В резултат от анализа на рисковите фактори се обособяват няколко **ключови рискови групи**, които са обект на въздействието на настоящата Областна стратегия.

Една от най-застрашените групи в риск са **децата**, те се разглеждат като деца, отглеждани се извън семейства и деца, отглеждани се в семействата:

- **Деца в специализирани институции.** Децата, отделени от своите семейства, са от най-уязвимите групи в обществото. Към 30.08.2010 г. настанени в специализирани институции в областта са 182 деца по данни на самите институции. По - голяма част от децата в СИ са от област Хасково, което улеснява прилагането на мерки за подкрепа на семейството при отглеждане на детето. Анализът на настаняванията показва, че по-голямата част от децата са настанени поради бедност на семейството и/или negliжиране на детето. Реинтеграцията на детето в семейството изисква развитие на мерки и услуги в общността, развиване на родителски капацитет, подкрепа на нуждаещи се семейства за осигуряване на жилище, посредничество и активна подкрепа за включване на пазара на труда и др. За да се интегрират в семейството, е необходимо да се търси допълнителен институционален механизъм и да се

повиши работата, както в СИ, така и в ДСП, за изграждане на връзка със семейството и за подкрепа при отглеждане на детето.

- **Деца с увреждания, които се отглеждат в семейна среда.** По данни на общините регистрираните деца с увреждания в областта през 2008 г. са 852. Проведеното проучване на нуждите сред близки на деца с увреждания показва следните направления, в които има нужда от подкрепа: осигуряване на достъпна среда, диференциране на услуги за деца с различни по вид и степен увреждания, осигуряване на транспорт от селата и в рамките на града до социалните и здравни услуги; осигуряване на гъвкава дневна и почасова грижа, увеличаване на достъпа до образование, интеграция на децата с увреждания с връстниците им.
- **Деца, необхванати, нередовно посещаващи, в риск от отпадане и отпаднали от училище.** По официални данни през последните три години има тенденция на намаляване на отпадналите от училище деца. Най-многобройни са нередовно посещаващите училище деца от ромски произход в община Симеоновград. Срещите със заинтересовани страни показваха като проблем липсата на ЦОП в Симеоновград, за да се работи с децата в риск от отпадане. За задържането им в училище и за предотвратяване на бъдещи рискове от социална изолация са необходими дейности за компенсиране на образователните пропуски, мотивиране на децата за посещение и задържане в училище, дейности за запълване на свободното време и за мотивация на родителите за ангажиране в образованието на своите деца.

Деца с проблемно поведение. На територията на област Хасково за 2009 г. са регистрирани 136 кражби, извършени от деца, 21 деца са извършили насилие и проституиращи – 4 деца. Регистраните живеещи на улиците деца са 10.

Факторите, водещи до различни противообществени прояви и поведенчески проблем на децата са: ниския родителски контрол, раздялата в семейството – при разведени родители или родители в чужбина, бедност, безработица.

Идентифицираните нужди за превенция на поведенческите проблеми при децата са:

Осигуряване на подкрепа от родителите и намаляване на агресията в семейната среда;

Ангажиране на свободното време на децата;

Осигуряване на подкрепата на психолог при нужда

- **Уязвими семейства с деца в риск.** Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване на качеството на грижа към тях. Тук са включени многодетни и/или непълни семейства /345 родители в областта самотно отглеждат децата си/; деца, чиито родители са в чужбина; деца на родители със зависимости и т.н. **Децата от многодетни семейства** в областта са 335 /има във всички общините в областта/. Необходимо е допълнително проучване каква част от децата, настанени в институции, идват от многодетни семейства. Нужни са мерки за подкрепа на отглеждането на детето и подпомагане на родителите при намиране на работа.
- **Уязвима група са хората с увреждания**– в област Хасково са регистрирани общо 11 769 пълнолетни с увреждания в общините Димитровград, Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли и Хасково. Делът на хората с увреждания е най-висок в общините Хасково, Димитровград и Харманли. В групата на **хората с увреждания** се обособяват **няколко специфични подгрупи**, които имат нужда от диференцирана подкрепа:

- **Хора с повече от едно хронично заболяване**, даващо степен на инвалидност и хора с увреждания, които имат нужда от придружител, подкрепа във всекидневния живот.
- **Самотни възрастни хора с увреждания** - в някои населени места в общини Ивайловград, Маджарово и Тополовград голяма част от живеещите в тях са хора с увреждания. В по-големите села в община Хасково и Димитровград също има значими групи на хора с увреждания.
- **Възрастни с психични заболявания** – определени са като основна група в риск от представители на общините и ДСП в област Хасково. По данни на ДСП през 2009 година в областта са регистрирани 1056 човека.
- **Възрастни с увреждания, настанени в специализирани институции** - на територията на област Хасково има две институции за възрастни хора с психични разстройства: - в община Тополовград - капацитет 75 клиенти и е с пълна заетост през последните три години. По-голямата част от настанените (73,33 %) са хора от други области; - в община Свиленград - капацитет 70 клиенти и е с пълна заетост през последните три години. По-голямата част от настанените (71,43 %) са хора от други области.
- Социална група, идентифицирана в аналитичния доклад като една от застрашените, е тази на **самотно живеещи стари хора** (над пенсионна възраст) и тези, живеещи в отдалечени изолирани населени места. Тревожно е, че в отделни общини делът на населението в надтрудоспособна възраст достига около и над 25 процента - Маджарово (35 %), Тополовград (29 %), Негативната възрастова структура в област Хасково определя и висок коефициент на зависимост на възрастното население - около 0,23 %. Основните им потребности са свързани със затруднен достъп до здравни и социални услуги, помощ в ежедневието им бит, възможности за общуване и социални контакти.
- **Самотно живеещите стари хора** в изолирани населени места са основна рискова група в общините Ивайловград Тополовград, Маджарово. Характерно за областта са разпръснати и отдалечените от общинския център населени места, както и отдалечените махали в рамките на селото. Изолираността и обезлюдяването на селата обрича живеещите в тях хора, доколкото взаимопомощта е основният ресурс на подкрепа, с който разполагат. Изключително е затруднен достъпът до здравни и социални услуги (в общините Ивайловград Тополовград, Маджарово). Допълнително идентифицирани нужди са необходимост от подкрепа при водене на домакинството и извършване на дребни битови услуги.
- **Стари хора, настанени в специализирани институции** – на територията на областта функционират две специализирани институции за стари хора. Общо настанените в СИ в пенсионна възраст в областта са 211 (предимно от общините Хасково, Димитровград и Харманли). Чакащите са 16 за настаняване в общини Хасково и Харманли, където са домовете за стари хора. Основната причина за постъпване в дом е нуждата от почивка и затруднение при поемане на всекидневните грижи. В много случаи мотив е и разтоварване на децата от поетите отговорности по отглеждане на родителите.

В рамките на настоящата стратегия са изведени няколко рискови групи сред уязвимите общности и лица в неравностойно положение:

- **Безработни лица** – в тази група преобладават младежи, завършили образованието си; продължително безработни лица без квалификация, особено от етнически общности; безработни самотни родители с деца до 3-годишна възраст; безработни лица, изтърпели наказание “лишаване от свобода”;

безработни в предпензионна възраст; други групи безработни лица. Техните потребности се свързват с изолацията от пазара на труда и необходимост от обучения за активно включване на пазара на труда. През последните години се наблюдава увеличаване на безработните. Например, в областта има 1956 новорегистрирани безработни за първото тримесечие на настоящата година. В общините Хасково, Димитровград и Свиленград се очертава значима група на безработни младежи между 18 и 29 години. Образованието излиза като фактор в случаите на социална изолация и бедност и е основна предпоставка за трайна безработица - хората с основно и по-ниско образование са голяма група, като най-многобройна е в община Хасково (без основно образование са 989). **Етнически общности в неравностойно положение** В настоящата група са включени социално изолирани граждани предимно от ромски произход от общините Хасково, Димитровград и Симеоновград. В тези групи са налице различни фактори, подкрепящи бедността – ранно отпадане от училище, ниско образование и квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, липса на достъп до здравни, социални, образователни услуги.

2.3 Анализ на дефицитите на услуги и мерки – общи заключения

В анализа на социалните услуги се оценяват възможностите на наличните ресурси за предотвратяване на рисковете и тяхното преодоляване. Наличните услуги в област **Хасково** са разглеждани в следните групи – услуги за деца и младежи; услуги за възрастни лица и стари хора; услуги за деца и лица с увреждания. Във всяка от трите групи се има предвид, както специализираните институции, така и услугите предоставяни в общността за съответните рискови групи. Анализът на социалните услуги разглежда социалните услуги общо за област **Хасково** и за отделните общини. Услугите са представени по отношение на: капацитет, дейности, достъп, човешки и материални ресурси, основни проблеми и налични идеи за развитие.

Очертават се следните изводи:

- В сравнение с други области в страната, в област **Хасково** няма голям брой специализирани институции за деца (ДДЛРГ „Надежда”; ДДЛРГ „Асен Златаров” и ДМСГД, всички се намират в гр. Хасково.), което е предпоставка за улеснен процес на деинституционализация.
- Предизвикателство към процеса на деинституционализация на грижите за деца в област **Хасково** е по-големият брой на настанените деца от област Хасково /80% от децата в ДДЛРГ „Надежда” и 90% от децата в ДМСГД – гр. Хасково, 80% от децата в ДДЛРГ „Асен Златаров”/, за които следва да се предложат достатъчно алтернативни услуги в областта. Предлаганите към момента социални услуги в общността не покриват реалните потребности и не обхващат всички рискови групи - развитите услуги в повечето общини са насочени предимно към една конкретна рискова група и не обхващат останалите нуждаещи се, живеещи на същата територия. По-голямата част от услугите в общността са насочени към хората с увреждания.
- Услуги в общността за деца са развити само в общините Хасково, Димитровград и Ивайловград където е и най-големият брой детско население /Хасково и Димитровград/. Те посрещат приоритетно нуждите на деца с увреждания и деца жертви на насилие.
- В област **Хасково** услугите, свързани с оказване подкрепа на родители и деца (училище за родители, училищна подкрепа, информиране на децата за техните права и отговорности, услуги за свободното време на деца) са ограничени.

- Слабо развити са услугите за приемна грижа; подкрепа на деца и младежи с отклоняващо се поведение; на деца в риск за отпадане от училище.
- Персоналът от услугите се нуждае от обучения и супервизии, системна подкрепа за развитие и директна работа с клиенти. В малките населени места и общини често липсва или не е достатъчен квалифицираният персонал.
- Положителното е, че в община **Хасково** функционират междусекторни услуги за деца и младежи, които не са типолигизирани в правилника, но посрещат конкретни нужди на общността. Насочени са основно към здравна и психосоциална подкрепа и имат капацитет за работа в мрежа.
- Най-развитата услуга в общността за стари хора е Домашният социален патронаж, който би могъл да разшири обхвата на дейностите за подобряване на социалната подкрепа на клиентите чрез търсене на възможности за допълнително финансиране, което да намали броя на хората, които се отказват от ползване на услугата, поради завишаване на таксите.

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

3 Визия и цели

3.1 Визия

Областната стратегия за социалните услуги цели да осигури достъпни и качествени социални услуги в област **Хасково**, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.

3.2 Ценности и принципи

Основна ценност в социалната работа е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. При планирането и предоставянето на социални услуги Областната стратегия следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи, и за правата на детето и утвърждава следните **ценности**, споделени от всички заинтересовани страни в област Хасково:

- Уважение и признание на достойнството на всеки човек, общност и група;
- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие;
- Благосъстояние на децата и на всички жители на област **Хасково**;
- Гражданско участие в планирането и в наблюдението на изпълнението на Областната стратегия;
- Зачитане на равнопоставеността на половете при планирането и достъпа до социални услуги.

Всички страни, ангажирани с разработването на Областната стратегия, се обединиха около следните **принципи и подходи**, които ще бъдат следвани при изпълнението на планираните дейности и мерки:

- Социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;
- Осигуряване на най-добрия интерес на потребителя;
- Индивидуализиране на оценката и на грижата за потребителя;
- Насърчаване на услугите в общността и ограничаване на услугите от резидентен тип;
- Гарантиране на равен достъп до услуги на всички жители на област **Хасково** и достигане на услугата максимално близо до местоживеенето на потребителите;
- Достъп до услуги в изолирани населени места чрез мобилност на услугите, иновативност и гъвкавост в планирането и управлението;
- Интегриран подход към решаването на проблемите на целевите рискови групи;
- Проактивност в обхващането на рисковите групи;

- ☛ Добро управление, ефикасност и ефективност на социалните услуги, мрежи и партньорства;
- ☛ Надграждане над добрите практики и опит в услугите; постоянно повишаване на квалификацията и уменията и учене от собствения опит;
- ☛ Постоянно оптимизиране на качеството на социалните услуги.

3.3 Приоритети на областната стратегия

3.3.1 Направления

За да се постигне качествена промяна в социалната среда и желаното бъдещо равнище на социалните услуги, предначертано от визията на Стратегията, е необходима целенасочена интервенция в няколко направления.

Ключовите приоритетни направления на Областната стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на ключови/критични социални проблеми на жителите на областта. Приоритетните направления са групирани в две посоки - отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

Избраните **направления за съдържанието на социалните услуги** включват:

1. Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца

Това са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата. Деинституционализация на грижите за деца ще донесе коренна промяна в социалните услуги в областта, осъществявана чрез развитието на широка мрежа от услуги с цел подкрепа на семействата в риск за грижа за децата и превенция на изоставянето, както и извеждане на децата от специализираните институции.

2. Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение

Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на грижи за хората в неравностойно социално положение осигурявайки достъп до качествени социални услуги в общността, така че нуждаещите се да не напускат собствения си дом и общност, подобряване достъпа до качествени здравни услуги и образование, както и интегриране на пазара на труда.

3. Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Създаване на условия за качествено предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение основните дейности в Областната стратегия, обхващат:

4. Развитие на човешките ресурси

В процеса на планирането недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран от всички участници като един от основните рискове за реализацията на стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както

за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

5. Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на областно ниво изисква активно партньорство между общините в област **Хасково** за развиване на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа. Характерът на проблемите на хората в риск изисква комплексна намеса, която може да се постигне само чрез връзки на взаимодействие между различните публични и социални сектори – социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, заетост, инфраструктура и жилищна среда.

3.3.2 Приоритетни целеви групи

Планираните дейности в Областната стратегия ще обхванат всички рискови групи, изведени при анализа на ситуацията. Определянето на приоритетни целеви групи в никакъв случай не изключва останалите рискови групи, но задава основния фокус на интервенцията през периода на стратегията. **Приоритетните целеви групи**, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в област **Хасково** са:

- Уязвими семейства с деца в риск;
- Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище;
- Деца, отглеждани в специализирани институции;
- Хора с увреждания;
- Хора в риск от всички целеви групи, живеещи в изолирани малки населени места, без достъп до социални и др. услуги;
- Стари хора, със специален фокус към самотно живеещите в селски райони.

3.4 Цели

3.4.1 Общи и конкретни цели

Областната стратегия предвижда да осигури достъпни и качествени социални услуги в област **Хасково**, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи. Във всяко приоритетно направление на Областната стратегия са набелязани общи и специфични цели и задачи:

Направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца

Обща цел 1. Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции, чрез:

- **Специфична цел 1.1.** Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство.
- **Специфична цел 1.2.** Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания отглеждани в семейството.
- **Специфична цел 1.3.** Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата.

- **Специфична цел 1.4.** Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование.
- **Специфична цел 1.5.** Да се трансформират и закрият специализираните институции за деца.
- **Специфична цел 1.6.** Да се развият алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение

Обща цел 2. Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи, чрез:

- **Специфична цел 2.1.** Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване на услуги и грижа в общността.
- **Специфична цел 2.2.** Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип за хората с увреждания, настанени в специализирани институции.
- **Специфична цел 2.3.** Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск.

Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел 3. Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в областта, чрез:

- **Специфична цел 3.1.** Да се развие широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна и домашна среда.
- **Специфична цел 3.2.** Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.

Общите и специфичните цели във **функционалните приоритетни направления** на Областната стратегия включват:

Направление 4: Развитие на човешките ресурси

Обща цел 4. Да се гарантира качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги.

- **Специфична цел 4.1.** Да се създаде Ресурсен център за развитие на човешките ресурси в област Хасково.
- **Специфична цел 4.2.** Да се стимулира развитието на административния и организационния капацитет на областно и общинско ниво за прилагане на интегрирана грижа и политики към хора и групи в неравностойно положение.
- **Специфична цел 4.3.** Да се осигури подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти.

Направление 5: Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество

Обща цел 5: Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

- **Специфична цел 5.1.** Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги.
- **Специфична цел 5.2.** Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

3.4.2 Ключови индикатори за постиженията на Стратегията в област Хасково

Постигането на набелязаните дългосрочни и конкретни цели в рамките на следващите пет години ще създаде условия за устойчиво подобряване на качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми и в модернизиранието на системата от социални услуги в област **Хасково**.

Основните индикатори за промяната в системата на социалните услуги в област **Хасково**, постигната в рамките на областната стратегия, са:

- Промяна в съотношението между предоставяните типове социални услуги за деца чрез увеличаване на дела на услугите в общността и намаляване на услугите от резидентен тип – съотношение 6:1 на ползвателите в полза на услугите в общността;
- Увеличена степен на териториално обхващане на рисковите общности и индивиди чрез развитие на мобилни услуги за нуждаещи се хора и пръснати рискови групи от изолирани населени места върху 70% от територията на област **Хасково**,
- Закрити 3 (от 3) специализирани институции за деца в област **Хасково** (ДДЛРГ „Надежда, ДДЛРГ „Асен Златаров” и ДМСГД)
- Намаляване на броя на изоставените деца с 20% годишно;
- Работещ Регионален ресурсен център за развитие на човешките ресурси в област **Хасково**;
- Повишен капацитет за управление на СУ на поне 25 представители на администрацията, дирекции социално подпомагане и поне 50 души персонал на доставчиците на услуги в област **Хасково**
- Осъществени поне 3 междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от 1 община;
- Инициирани и развити поне 2 смесени междусекторни услуги и/или мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи.

Ключовите качествени индикатори за успеха на осъществената интервенция по отношение на постигнатата **промяна в ситуацията в област Хасково и ползите за рисковите групи** в резултат от петте години изпълнение на Стратегията са:

- Осигурена подкрепа за поне 20% от уязвимите семейства и деца в област **Хасково**;
- Предотвратена институционализация на 90% от децата в риск от изоставяне чрез реинтеграция в семейството, настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване;
- Намаление с 90% на броя на децата, отглеждани в специализирани институции в и извън област **Хасково**;
- Намаление с 80% на отпадналите от училище деца;

- Създаден капацитет за обхващане на поне 30% от децата с увреждания в област **Хасково** в услуги за медицинска и социална рехабилитация и/или в различни форми на заместваща, дневна грижа;
- Подобрили условия за самостоятелен живот в домашна среда на 20% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 25% от старите хора в нужда в област **Хасково** с приоритетно обхващане на самотноживеещите в изолирани населени места извън общинските центрове;
- Развити и работещи поне 3 нови за област **Хасково** услуги за деца и семейства, функциониращи на областно ниво (като приемна грижа, кризисен център, ранна превенция на изоставянето).
- Предотвратена преждевременна институционализация на най-малко 80-90 самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда (с мобилен компонент).

4 Интервенция – социални услуги и мерки

Планираната интервенция очертава общата картина на развитието на мрежа от социални услуги на две нива – областно и общинско за периода от 2011 до 2015 година. В плана се конкретизират приоритетите на областно и общинско ниво, както и видовете услуги, които ще се развиват в област **Хасково**. Стратегията обхваща:

- Развитие и усъвършенстване на **съществуващите социални услуги** през следващите пет години (2011 – 2015);
- Разкриване на нови и иновативни социални услуги за изведените приоритетни целеви групи;
- Инициране на **междусекторни „смесени” иновативни услуги** и програми;
- Успоредно развитие на **политики и мерки за социално включване** в свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда), чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Към всяко направление са описани услугите и мерките, като се правят препратки и уточнения в случаите, при които една социална услуга изпълнява дейности, отнасящи се до две или повече направления или конкретна цел. Социалните услуги и дейности се разглеждат като система от услуги, които си взаимодействат и допълват, за да се постигне ефект и реална полза за обхванатите целеви групи.

4.1 Направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца

Обща цел 1. Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции, чрез преследване на следните специфични цели:

Специфична цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство, чрез:

- o Мярка 1.1.1. Комплексна програма за ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство;
- o Мярка 1.1.2. Развитие на мрежа от ЦОП за обхващане на децата и семействата в риск в област Хасково;
- o Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца;
- o Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването;
- o Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в област **Хасково**;
- o Мярка 1.1.6. Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране;
- o Мярка 1.1.7. Общински и областни програми/мерки за подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството.

Мярка 1.1.1. Комплексна програма за ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство

Дейностите целят „затваряне на входа” към специализираните институции (СИ). За да се предотврати изоставянето на новородени деца на ниво родилен дом е необходимо работата по превенция да започне преди раждането на детето - успехът на превенцията зависи от ранната навременна намеса и продължителността на социалната работа с бъдещата майка, нейното семейство и близко обкръжение.

Дейност 1.1.1.1. Стартиране на програма Ранна превенция за „затваряне на входа” на изоставянето на деца в ранна възраст (от 0 до 3 години), включително на новородени деца на ниво родилен дом. По своя характер програмата е смесена междусекторна услуга в социалната и здравната сфера, координирана от социални работници към съществуващия **ЦОП Хасково**. Програмата включва дейности, изпълнявани съвместно от ЦОП, ОЗД, родилно отделение в гр. **Хасково**, с подкрепата на личните лекари и здравните медиатори и други социални услуги в общността като семейно планиране за намаляване на случаите на непланирана бременност, която може да доведе до изоставяне на дете, ранно регистриране на бременността за бременни жени, за които има риск да изоставят детето си.

Обхватът на дейностите за ранна превенция изисква смесен екип от специалисти – здравни и социални работници, юристи, психолози, трудотерапевти и други, включване на социален работник, който да работи на място в болницата като консултант по кърмене и отглеждане на бебе към родилно отделение (с назначение като член на екипа към **ЦОП-Хасково** или към болницата). Програмата включва следните дейности:

- Предоставяне на информация, социални и психологически консултации, правна подкрепа, посредничество за решаване на социални проблеми и/или насочване към други социални услуги за младите майки в риск да изоставят детето си;
- Организация на мрежа за активно издирване на семейства и обхващане на рисковите бъдещи майки от всички общини в програмата за ранна превенция, със специално внимание към мобилната работа във високо рискови общности за установяване, регистриране и проследяване на бременността и – при риск от изоставяне – предоставяне на социални дейности и консултиране на място за предотвратяване на изоставянето на детето.
- Подкрепа и пряка работа от здравните медиатори в обособени ромски квартали за работа с рискови бъдещи бременни майки. Здравните медиатори за високорисковите общности

(назначени съгласно мярка 2.3.1.) ще се включат също в работата по превенция на изоставянето на деца от ромската общност – както новородени, така и деца на по-късна възраст.

- Подкрепа на бременни жени за по-лесна бременност, раждане и удовлетворяване на първите нужди на бебето – емоционални и материални;
- Подкрепа за майките и семействата на новородени деца с увреждания - ще бъдат включени социални работници и/или психолози, със специална подготовка и умения за работа с родители на деца с увреждания.

Дейност 1.1.1.2. Разкриване на „Кризисен център” за покриване на нуждите на областно ниво от подкрепа и помощ на лица претърпели насилие или жертва на трафик.

КЦ ще предоставя временно настаняване до 3 месеца на бременни жени и майки в риск за живота и здравето си, както и на техните деца, социална работа за насърчаване на родителската привързаност, подпомагане на младите майки чрез социално, психологическо и юридическо консултиране и подкрепа. Услугата ще се разкрие в областния център - град **Хасково**, иницирана от община Хасково и общините Димитровград, Свиленград, Стамболово и Тополовград, като ще обхване бременни и майки с деца от цялата област, които са жертва на насилие. КЦ ще установи ефективни комуникационни канали и взаимодействие с действащите ЦОП и Дирекции”СП” за обхващане и осигуряване на подкрепа за майките в риск от общините в областта.

Дейност 1.1.1.3. Разкриване на Звено „Майка и бебе” (ЗМБ) на областно ниво

ЗМБ ще предоставя временно настаняване до 6 месеца на бременни жени и майки в риск да изоставят децата си, социална работа за насърчаване на родителската привързаност, подпомагане на младите майки чрез социално, психологическо и юридическо консултиране и подкрепа. Услугата ще се разкрие в областния център - град Хасково и община Димитровград. Услугите ще бъдат иницирани от община Хасково и Димитровград, като ще обхванат бременни и майки с деца от цялата област. ЗМБ ще установят ефективни комуникационни канали и взаимодействие с ЦОП и Дирекции”СП” за обхващане и осигуряване на подкрепа за майките в риск от общините в областта. През 2011 г. за община Димитровград и през 2012 г. за община Хасково ще стартира подготовката за проучване на ресурсите и планиране за изграждане ЗМБ с капацитети съответно 10 и 20 майки с деца.

Мярка 1.1.2. Развитие на мрежа от ЦОП за обхващане на децата и семействата в риск в област Хасково

Областната стратегия предвижда утвърждаване на дейностите във вече съществуващите Центрове за обществена подкрепа в община Хасково, както и създаване на ЦОП в общините Димитровград, Любимец, Свиленград, Стамболово и Тополовград.

Преките дейности на ЦОП включват разнообразни услуги за превенция на изоставянето на деца на ранна и по-късна възраст, превенция на отклоняващото се поведение, насилието, подкрепа и консултиране на рисковите групи – деца и семейства. В съответствие с широкия спектър на съдържанието на тази социална услуга, планираните ЦОП ще осъществяват разнообразни дейности за развиване на родителския капацитет и уменията за отговорно родителство, училище за родители, подкрепа за деца и семейства с рисково поведение и пр., както и социална работа в подкрепа на процеса на деинституционализация и закриване на специализираните институции за деца. Подкрепата за рисковите групи – за децата и техните семейства се осъществяват не само в сградата на ЦОП, но и в дома на уязвимите семейства. Освен това Центровете за обществена подкрепа имат и мобилен компонент, с който се осигуряват възможности за посещение в дома на семейства в риск, живеещи в изолирани населени места извън общинските центрове.

Дейност 1.1.2.1. Продължение на дейностите на ЦОП **Хасково**

Фокусът на дейностите на двата ЦОП в гр. Хасково (капацитети 8 и 50 за 2010 г.) е подкрепата за семейства с деца в риск, достъп до образование, превенция и закрила на деца в риск и др. Необходимо е паралелно да се развиват и услуги в подкрепа на деинституционализацията и реинтеграция за осигуряване на семейна среда за деца от СИ и младежи от общината, приемна грижа на подкрепа на родители, кандидат-осиноводители и осиновители, консултиране и обучения за добро родителство (училище за родители). Постепенно разширяване на капацитета и на териториалния обхват на съществуващия ЦОП - **Хасково** – от 8 до 40 места след 2012 г. за обхващане на децата и семействата в риск от цялата община **Хасково** /чрез мобилен екип/ услуги.

Дейност 1.1.2.2. Разкриване на нов ЦОП в гр. Димитровград.

Планираната услуга ще се разкрие и управлява от община Димитровград, но ще обслужва потребители и от съседните села. ЦОП ще извършва следните услуги: семейно консултиране, подкрепа и развитие на родителски умения, превенция на насилието и negliжирането, семейно планиране, приемна грижа, осиновяване, превенция на отпадането от училище, превенция на отклоняващо се поведение и работа с деца с отклоняващо се поведение.

Постепенно разширяване на териториалния обхват на ЦОП –Димитровград към обхващане на децата и семействата в риск от всички села към община Д-град и съседната община – Симеоновград чрез мобилни услуги (след 2011 г.) и достигане на капацитета от 50 места. Дейностите може да се реализират след осигуряване на държавно финансиране като държавно-делегирана дейност.

Дейност 1.1.2.3. Разкриване на нов ЦОП в гр. Любимец.

Разкриване на нов ЦОП в гр. Любимец.

Планираната услуга ще се разкрие и управлява от община Любимец, но ще обслужва потребители и от съседните села. ЦОП ще извършва следните услуги: семейно консултиране, подкрепа и развитие на родителски умения, превенция на насилието и negliжирането, семейно планиране, приемна грижа, осиновяване, превенция на отпадането от училище, превенция на отклоняващо се поведение и работа с деца с отклоняващо се поведение.

Постепенно разширяване на териториалния обхват на ЦОП –Любимец към обхващане на децата и семействата в риск от всички села към община Любимец и съседната община – Ивайловград чрез мобилни услуги (след 2011 г.) и достигане на капацитета от 20 места. Дейностите може да се реализират след осигуряване на държавно финансиране като държавно-делегирана дейност

Дейност 1.1.2.4. Разкриване на нов ЦОП в гр. Свиленград.

Разкриване на нов ЦОП в гр. Свиленград.

Планираната услуга ще се разкрие и управлява от община Свиленград, но ще обслужва потребители и от съседните села. ЦОП ще извършва следните услуги: семейно консултиране, подкрепа и развитие на родителски умения, превенция на насилието и negliжирането, семейно планиране, приемна грижа, осиновяване, превенция на отпадането от училище, превенция на отклоняващо се поведение и работа с деца с отклоняващо се поведение.

Постепенно разширяване на териториалния обхват на ЦОП –Свиленград към обхващане на децата и семействата в риск от всички села към общината. Дейностите може да се реализират след осигуряване на държавно финансиране като държавно-делегирана дейност

Дейност 1.1.2.5. Разкриване на нов ЦОП в общ. Стамболово.

Планираната услуга ще се разкрие и управлява от общ. Стамболово, но ще обслужва потребители и от съседните села. ЦОП ще извършва следните услуги: семейно консултиране, подкрепа и развитие на родителски умения, превенция на насилието и negliжирането, семейно

планиране, приемна грижа, осиновяване, превенция на отпадането от училище, превенция на отклоняващо се поведение и работа с деца с отклоняващо се поведение.

Постепенно разширяване на териториалния обхват на ЦОП –Стамболово към обхващане на децата и семействата в риск от всички села към общината и съседната община – Маджарово чрез мобилни услуги (след 2012 г.) и достигане на капацитета от 20 места. Дейностите може да се реализират след осигуряване на държавно финансиране като държавно-делегирана дейност

Дейност 1.1.2.6. Разкриване на нов ЦОП в гр. Тополовград.

Планираната услуга ще се разкрие и управлява от община Тополовград, но ще обслужва потребители и от съседните села. ЦОП ще извършва следните услуги: семейно консултиране, подкрепа и развитие на родителски умения, превенция на насилието и negliжирането, семейно планиране, приемна грижа, осиновяване, превенция на отпадането от училище, превенция на отклоняващо се поведение и работа с деца с отклоняващо се поведение.

Постепенно разширяване на териториалния обхват на ЦОП – Тополовград чрез мобилни услуги (след 2013 г.) и достигане на капацитета от 30 места към обхващане на децата и семействата в риск от всички села към общината. Дейностите може да се реализират след осигуряване на държавно финансиране като държавно-делегирана дейност

Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца, лишени от родителска грижа

Дейност 1.1.3.1. Съвместни дейности на ОЗД и ЦОП за настаняване в семейства на близки и роднини на деца от СИ, изоставени деца и на деца в риск от изоставяне.

Дейност 1.1.3.2. Оказване на продължаваща подкрепа от ОЗД и ЦОП за семействата на близки и роднини, в които са настанени деца, лишени от родителска грижа – консултации, посредничество и съдействие.

Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването

Дейност 1.1.4.1. Съвместни подкрепящи услуги между ЦОП и ОЗД при осиновяването на деца, като се планира част от дейностите на ОЗД да се насочат към центъра – обучение на кандидат – осиновителите, наблюдение и подкрепа на осиновителите в следосиновителния период, Услугите ще са насочени към:

- консултиране, информиране;
- мотивиране и обучение за кандидат-осиновители,
- подкрепа в следосиновителния период.

Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в област Хасково

Услугата приемна грижа ще се развива на областно и общинско ниво в област **Хасково** с цел сключване на договор на 12 приемни семейства (професионални и/или доброволни) средногодишно, считано от 2011 г., или 60 приемни семейства за целия период на Стратегията. В резултат се очаква в приемните семейства да се отглеждат около 90 деца към края на Стратегията.

Дейност 1.1.5.1. Развиване на Приемната грижа на областно ниво.

- В община **Хасково** като областен център ще се сформира екип – “Областен център по приемна грижа”, който ще стимулира, реализира и координира работата по набиране, оценяване, обучение на кандидатите за приемни родители и подкрепа на приемни семейства.

- Изработване на областен план за действие на приемната грижа, който ще се разработи от РДСП и Областния център по Приемна грижа през 2011 г. Планът ще се фокусира върху взаимодействието на всички заинтересовани страни в областта и ще се предвидят стъпките за развитие, разпределението на задачи и съвместната работата на местните ЦОП, НПО и Областния център в мрежа.
- Съществуващите и новоразкритите Центрове за обществена подкрепа ще бъдат подкрепени за развитие на социалната услуга - приемна грижа от горепосочения "Областен център по приемна грижа".

Дейност 1.1.5.2. Развитие на дейности по приемна грижа в съществуващите и бъдещите ЦОП в общините от областта.

- информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;
- методическа помощ и подкрепа на персонала на ЦОП, ОЗД в малките общини, както и на местни неправителствени организации, които работят по приемна грижа на общинско ниво; обучение на общинските комисии за детето по приемна грижа и други свързани с развиване и предоставяне на социалната услуга "Приемна грижа".

Дейност 1.1.5.3. В рамките на приемната грижа - създаване на алтернативни форми за краткосрочна грижа за изоставени деца (новородени и по-големи) с настаняване по спешност като превенция на настаняването в СИ. Определяне на 3-5 професионални приемни семейства в областта за спешно, краткосрочно настаняване на изоставени деца – новородени и на по-късна възраст – за периода на процедурите по осиновяване, или за намиране на решение за грижата за детето (настаняване при близки и роднини, приемна грижа или ЦНСТ). Координация от ЦОП, заедно с ОЗД.

Мярка 1.1.6. Общински и областни програми/мерки за здравна профилактика и семейно планиране

Дейност 1.1.6.1. Прилагане на цялостна програма за здравна профилактика на майчинството/бременността, насочена към нежелана и рискова бременност във всички общини на област Хасково.

Целта на програмата е да подобри здравната профилактика за всички бъдещи майки в съответствие с националните приоритети. Целевите мерки в сферата на здравеопазването на общинско и областно ниво трябва да обхванат всички бъдещи майки в област **Хасково** чрез здравна профилактика и задължителна пренатална диагностика на риска от увреждане. При изпълнението на тези мерки, личните лекари, женската консултация и акушерките ще идентифицират случаи на потенциален риск от изоставяне на дете и да насочват към програмата Ранна превенция и ОЗД.

Дейност 1.1.6.2. Здравно-социални програми за семейно планиране – информиране и консултиране, обучения. Програмите ще се изпълняват от НПО, здравни институции, училища и ще включват здравно-социални консултации за майки и семейства в риск, здравна просвета сред подрастващите за намаляване на нежеланите и рисковите бременности.

Мярка 1.1.7. Общински и областни програми/мерки за целева подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството

Дейност 1.1.7.1. Подкрепа за жилище, включително разработване и реализация на общински програми/инициативи за социални жилища.

Дейност 1.1.7.2. Посредничество и информиране за осигуряване на достъп до заетост .

Специфична цел 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството, чрез:

- o Мярка 1.2.1. Развиване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните семейства;
- o Мярка 1.2.2. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа, и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда;
- o Мярка 1.2.3. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.

Мярка 1.2.1. Развиване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните семейства

Създаването на ЦСРИ ще подобри условията за предоставяне на адекватни здравни грижи, рехабилитация и интеграция на децата с увреждания, отглеждани в семейна среда; ще осигури подкрепа на техните родители и близки чрез индивидуални и групови консултации (социални, здравни, правни, психологически) и обучение на родителите, семействата и близките за подобряване на уменията им за грижа за децата с увреждания в семейна среда. Там, където е необходимо, услугата ще има мобилен компонент, като в мобилните екипи могат да се включват различни специалисти (логопед, психолог, рехабилитатор, социален работник, медицинско лице, специален педагог и др.), за да предоставят на място някои рехабилитационни услуги за децата и хората с увреждания, консултиране и обучение на семействата и близките на децата и младежите с увреждания.

Дейност 1.2.1.1. Продължение на дейностите на ЦСРИ – Тополовград (капацитет 50) с фокус рехабилитация и подкрепа, консултиране на родителите. Разширяване на капацитета и дейността, чрез мобилност за предоставяне на услуги за деца и младежи с увреждания от прилежащите села - тяхната интеграция, подкрепа за семействата им, медицинска и социална рехабилитация. Развиване и утвърждаване на мобилен компонент на услугата с увеличение на капацитета до 60 през 2012 година.

Дейност 1.2.1.2. Изграждане на ЦСРИ – Ивайловград (капацитет 20 и стартиране на услугата от 2012 г.) с мобилен екип за покриване на клиенти на територията на общината. Центърът ще обслужва деца с увреждания от общината и ще предоставя подкрепящи услуги на семействата, които се грижат за увредени деца.

Дейност 1.2.1.3. Изграждане на ЦСРИ – Минерални бани с мобилен екип за обхващане на общините Минерални бани и Хасково, с капацитет 40 и стартиране на услугата след 2014 г. Вариантът за разкриване - като филиали или като самостоятелна услуга – ще бъде уточнен след конкретно проучване на възможностите.

Дейност 1.2.1.4. Прилагане на мерки за ранна диагностика и навременна интервенция (лечение и/или рехабилитация) на увреждането/заболяването при децата с увреждания и/или възникнали проблеми за деца и младежи след травма/инцидент. Тези услуги ще се развият в сградата на ДМСГД за сметка на намаления капацитет на дома, съобразно плана за трансформиране и поэтапно закриване на (съгласно мярка 1.5.3.). През първата година от изпълнението на стратегията (2011) ще се проучат и анализират ресурсите за създаване на специализиран кабинет в сградата на ДМСГД, осигуряващ координация между специалисти-лекари от различни профили (разширен екип към родилно отделение и/или специалисти от други болници) с почасов ангажимент.

Дейност 1.2.1.5. Създаване на Център за ранна интервенция за деца с увреждания, включително ранна диагностика на заболяването/увреждането в сградата на ДМСГД. Развитието на медико-социалните услуги/мерки за ранна диагностика на децата с увреждания и/или със здравословни проблеми и осигуряването на навременно лечение и рехабилитация е важно както за превенцията на изоставянето, така и за подобряване на грижите и възможностите им за възстановяване. Услугите могат да се развият на мястото на намаления капацитет на ДМСГД, съобразно плана за трансформиране и поетапно закриване на ДМСГД (след 2011 год.). Формата на дейността е специализиран кабинет в сградата на ДМСГД, осигуряващи координация между специалисти-лекари от различни профили (разширен екип към родилно отделение и специалисти от други болници) с почасов ангажимент за консултации при повикване. Специфични здравни грижи/мерки според конкретния случай ще обхванат новородените, по-големите деца и младежите веднага след проява на заболяването или след инцидента.

Мярка 1.2.2. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда.

Дейностите по тази мярка включват:

- развитие на дневни центрове като самостоятелна услуга или като част от ЦСРИ, при което да се спазват принципите на гъвкавост на услугите и съответствие с конкретните индивидуални потребности на децата и семействата, както за социализацията на децата с увреждания, така и за осигуряването на възможност за техните родители да работят;
- интеграция на деца с увреждания в масови ясли и детски градини - включително тяхното адаптиране, осигуряване на транспорт, както и да се анализират възможностите за алтернативна услуга в детска градина за почасово гледане на деца с увреждания. Възможно е с тези дейности да се ангажират местни доброволци.

Дейност 1.2.2.1. Продължаване на дейността на Дневния център за деца с увреждания “Марина” – Хасково (с капацитет 38 места).

Дейност 1.2.2.2. Продължаване на дейността на Дневния център за деца с увреждания гр. Димитровград (с капацитет 28 места) и увеличаването му с 2 места до 30.

Дейност 1.2.2.3. Продължаване на дейността на Дневния център за деца с увреждания гр. Ивайловград (с капацитет 22 места).

Дейност 1.2.2.4. Разкриване на нов Дневен център за деца с увреждания - гр. Свиленград, с капацитет 20 места, планира се проучване на възможностите и ресурсите през 2013 година.

Дейност 1.2.2.5. Разкриване на нов Дневен център за деца с увреждания, - гр. Харманли, с капацитет 16 места, планира се проучване на възможностите и ресурсите през 2013 година.

Дейност 1.2.2.6. Развиване на услугата заместваща грижа – гр. Хасково, която да е насочена към деца с увреждания (0-18) и обособена в сградата на ДМСГД и в която се предвиждат две насоки за подкрепа – почасова грижа и/или целодневна грижа: грижа от резидентен тип за определено време (до няколко дни) при отсъствие на родителите и/или близките, които се грижат за детето с увреждане. Услугата ще се планира за стартиране през 2013 год. и се предвижда да бъдат обслужвани средногодишно 20-30 деца с увреждания.

Мярка 1.2.3. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството

Дейност 1.2.3.1. Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи - Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник за деца с увреждания.

Дейност 1.2.3.2. Осигуряване на помощни средства чрез ДСП по Закона за хората с увреждания. Разкритите социални услуги в общността за деца и възрастни ще предоставят

информация, консултиране, съвети за права, процедури и посредничество за получаване на техническите помощни средства от хората с увреждания, подкрепа и специализирани обучения.

Специфична цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата, чрез:

- o Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда;
- o Мярка 1.3.2. Програми за превенция на рисково поведение при деца и младежи;
- o Мярка 1.3.3. Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите.

Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда

Планираните дейности и услуги ще подобрят родителската грижа и ще спомогнат за ограничаване на negliжирането на децата в семейната среда. Изграждането на умения за добро родителство въздейства за създаване на условия и благоприятна семейна среда за максимално развитие на техните възможности.

Дейност 1.3.1.1. Услуги в рамките на ЦОП (*посочени в Мярка 1.1.2.*) за развитие на родителските умения. Подкрепата за семейства с деца в риск за превенция на изоставянето и negliжирането на деца, отглеждани в семейна среда включва:

- Посредничество, информиране, социални, правни, психологически консултации за уязвими семейства с деца;
- Училище за родители и обучения за добро родителство;
- Повишаване на чувствителността – промяна на нагласите и уменията на родителите за стимулиране на ранното детско развитие.

Дейност 1.3.1.2. Включване на училището и гражданските организации за подобряване на грижата за децата в семейството. Инициране и изпълнение на дейности в училище за консултиране, развитие на родителския капацитет и уменията за отговорно родителство.

Мярка 1.3.2. Програми за превенция на рисково поведение при деца и младежи

Дейност 1.3.2.1. Образователни програми и кампании в училище и/или в рамките на ЦОП за превенция на рисково поведение (агресия; насилие; отклоняващо се поведение; рисково поведение на деца и младежи); провеждане на здравна и социална просвета против зависимостите; лекции и дискусии в часа на класа; организиране на хепънинги; междуучилищни прояви и инициативи на общинско и областно ниво.

Мярка 1.3.3. Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите

Услугите са фокусирани върху подкрепата за преодоляване на проблемите, свързани с отклоняващото се поведение чрез директна работа с децата - консултиране и подкрепа за деца с отклоняващо се поведение и за семействата им. Планира се организирането на извънкласни занимания и дейности за деца с девиантно поведение – спорт, клубове по интереси и др.; образователни програми за правата и задълженията на гражданите и санкциите при нарушаването им.

Дейност 1.3.3.1. Съвместни дейности на Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) и обществените възпитатели в общините, заедно с ОЗД в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие.

Дейност 1.3.3.2. Съвместни дейности на ЦОП и ОЗД – за подкрепа за деца, жертви на насилие, трафик и зависимости, както и специализирани програми за работа с деца извършители на противообществени прояви, насилие, рисково поведение.

Дейност 1.3.3.3. Настаняване на деца, претърпели насилие или трафик в Кризисни центрове за жени, деца и младежи преживели насилие и/или трафик в общините Димитровград, Свиленград, Стамболово, Тополовград и Хасково.

Дейност 1.3.3.4. Създаване на услугата Център за временно настаняване - приют в гр. Димитровград. Услугата осигурява краткосрочен подслон, храна, хигиена и пр. за безнадзорни и negliжирани деца, консултации – психологични, социални, здравни. Приютът предоставя подкрепа и посредничество при издаване на документи или насочване към други услуги – предимно социални и здравни.

Дейност 1.3.3.5. Създаване на услугата Център за работа с деца на улицата в гр. Свиленград. Услугата е комплекс от социални услуги, свързани с превенция на попадането на деца на улицата и отпадане от училище, социална рехабилитация и интеграция на деца, живеещи трайно или частично на улицата, чрез индивидуална работа с детето и неговото семейство, семейно консултиране и подкрепа, медицински и санитарно-хигиенни услуги, ограмотяване на децата, обучение в родителски умения.

Дейност 1.3.3.6. Продължаващо развитие на дейностите на Консултативен център за социална рехабилитация и интеграция в помощ и подкрепа на пострадали от насилие лица, предоставян от Български център за джендър изследвания. Приоритет на НПО е създаването и утвърждаването на ефективна регионална програма от грижи за деца и лица, пострадали от насилие и техните семейства, които са претърпели или са в риск от насилие.

Специфична цел 1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование, чрез:

- o Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички деца в област Хасково;
- o Мярка 1.4.2. Програми за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи;
- o Мярка 1.4.3. Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания;
- o Мярка 1.4.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца.

Интегрирането на децата в риск в образователната система е ключов компонент от превенцията на negliжирането на децата, инструмент за развитието на техните възможности и за формирането на условия за самостоятелен живот в бъдеще. Хоризонталните програми и мерки в сферата на образованието се инициират и осъществяват предимно от училищата и детските градини, НПО, действащите училищни настоятелства, читалища, инициативни групи на родителите и местните общности, с подкрепата на общините и РИО на МОМН. Предвидените мерки са в съответствие с духа на националните и областните приоритети за интегрирано образование, допълват и конкретизират планираните дейности в тази сфера.

Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички деца в област Хасково

Дейност 1.4.1.1. Обхващане на всички деца в предучилищно образование от 5-годишна възраст чрез:

- издирване на всички подлежащи деца и записване в предучилищна подготовка – изпълнява се от учителите, с подкрепата на общините, ОЗД, социалните работници, НПО;
- разкриване на достатъчен брой подготвителни класове в училище и/или предучилищни групи в детските градини;
- срещи и посещения по домовете за информиране и мотивиране на родителите.

Дейност 1.4.1.2. Целеви мерки за назначаване на помощници на учителя, особено в общинските училища със смесен етнически състав (с допълваща целева подкрепа от общините).

Мярка 1.4.2. Програми за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи.

Дейност 1.4.2.1. Развитие на смесени образователно-социални услуги в ЦОП за превенция на отпадането и задържане на децата в училище. Изграждане на партньорство и взаимодействие между социалните услуги, от една страна, и организациите, ангажирани с образованието (училищата, НПО, и пр.), от друга страна, за образователна интеграция и реинтеграция на децата.

Дейност 1.4.2.2. Хоризонтални мерки за подобряване на привлекателността на училището, които обхващат всички деца и млади хора в училище и осигуряват:

- Инициране и изпълнение на програми и инициативи за повишаване на интереса към учене, включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до децата;
- Извънкласни и извънучилищни дейности за мотивация на децата и техните родители - включване на децата в извънучилищни занимания в рамките на учебната година (ателиета по интереси, школи по изкуства, спортни състезания); осмисляне на свободното време на децата и младежите;
- Обучения на учителите и препоръки за промяна на практиката на преподаване на учителите и включване на интерактивни методи.

Дейност 1.4.2.3. Развитие на образователно-социални услуги за връщане в училище на отпадналите от училище деца, които се изпълняват от ЦОП, НПО, училища, училищни настоятелства, читалища в тясно сътрудничество с ОЗД и общински администрации, включващи:

- Посещения на място и срещи за издирване на отпадналите деца;
- Срещи, консултации, инициативи за мотивиране на децата и техните родители;
- Организиране на консултации, занимални и помощ от учителите за наваксване на учебния материал от децата и младежите.

Дейност 1.4.2.4. Постепенно извеждане на децата от помощното училище, адаптация и интегриране на масовите общообразователни училища.

Дейност 1.4.2.5. Разработване на целеви програми и инициативи за подобряване на образованието в средишните и защитените училища, които се изпълняват с подкрепата на РИО на МОМН, общини и НПО. Специално внимание се отделя на мерките за наблюдение и контрол върху посещаемостта и качеството на образованието на пътуващите ученици от по-големите градове към защитени и средишни училища в малките общини.

Мярка 1.4.3. Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания

Дейност 1.4.3.1. Обхващане на деца с увреждания от масови детски градини и ясли. През 2011 г. разработване на план за действие във всяка община, в който ще се предвиди:

- Осигуряване на места за интегриране на деца с увреждания в общите групи в масовите детски градини, вкл. подкрепа за адаптиране към средата, осигуряване на транспорт.

Дейност 1.4.3.2. Интегриране на децата с увреждания в масови училища за обучение с подкрепата на ресурсни учители - осъществява се от училищата, РИО на МОМН и Ресурсния център към РИО на МОМН с подкрепата на общините, които трябва да осигурят необходимата достъпна среда за децата с увреждания – вътре и извън сградата на училището.

- Деца с увреждания, отглеждани в семейства.

Дейност 1.4.3.3. Извеждане на деца от помощното училище и адаптация към масовите общообразователни училища

Дейност 1.4.3.4. Осигуряване на достъпна среда за децата с увреждания в масовите училища и детски градини в цялата област **Хасково**.

Мярка 1.4.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца:

Дейност 1.4.4.1. Обучения за изграждане на капацитет в училищата и детските градини за включване на родителите и създаване на интегрираща среда в училище: обучения на учители и директори на училища и детски градини – методи и подходи за включване на родителите и приобщаване на родителите към образованието на техните деца; разпространение на обучителни материали за работа с родителите; обмяна на опит и добри практики с други училища и детски градини.

Дейност 1.4.4.2. Инициативи и съвместни дейности в училище за изграждане на връзката между трите страни: училище/учители – родители/общност – деца/ученици с подкрепата на общинска администрация, ПИЦ, РИО на МОМН и гражданския сектор.

Дейност 1.4.4.3. Развитие на капацитета на Училищните настоятелства и НПО за подкрепа на интегрираното образование с участието на родителите и местните общности: създаване, активизиране, консултиране, обучения и техническа помощ на Училищните настоятелства в училищата от областта.

Специфична цел 1.5. Да се трансформират и закрият специализираните институции за деца чрез:

- о Мярка 1.5.1. Разработване на планове за трансформиране и/или закриване на специализираните институции за деца в област **Хасково** през периода 2011 – 2015 г.
- о Мярка 1.5.2. Развитие на услуги за реинтеграция на децата от СИ в биологичното или разширеното семейство.
- о Мярка 1.5.3. Широко развитие на Приемната грижа и извеждане на деца от СИ в приемни семейства и в семейства на осиновители.
- о Мярка 1.5.4. Трансформиране и закриване на СИ за деца в област **Хасково**.

Мярка 1.5.1. Разработване на планове за трансформиране и/или закриване на специализираните институции за деца в област Хасково през периода 2011 – 2015 г.

Дейност 1.5.1.1. Създаване на работна група на областно ниво за консултиране и подкрепа на процеса на актуализиране на плановете за СИ за деца в област **Хасково**

Дейност 1.5.1.2. Изработване на планове за развитието на съществуващите СИ за деца в област **Хасково**

- о ДМСГД гр. Хасково
- о ДДЛРГ “Надежда” гр. Хасково и ДДЛРГ „Асен Златаров” гр. Хасково.

През първата година от Стратегията (2011 г.) ще се разработят планове за закриване на СИ за деца, в съответствие с договорените приоритети на Областната стратегия за бъдещето на всеки от домовете за деца. В плановете се включва изпълнението на всяка конкретна стъпка при реструктурирането, СИ за деца, включително планиране на етапите на извеждане на децата и постепенно намаляване на капацитета им. Изготвяне на индивидуални оценки на настанените деца, установяване на контакти със семействата и близките им, определяне на план за действие за всяко дете.

Дейност 1.5.1.3. Съгласуване на актуализираните планове за всяка СИ за деца на общинско и областно ниво, както и на предложенията за разкриване на нови услуги в съответния дом извън вече предвидените в Областната стратегия.

Мярка 1.5.2. Развитие на услуги за реинтеграция на децата от специализираните институции в биологичното или разширеното семейство

Дейностите за реинтеграция на децата от СИ се извършват съвместно от ЦОП, СИ и ОЗД. Те включват възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството и установяване на контакт с неговите близки и роднини; консултиране (социално, правно, психологическо), информиране, посредничество, материална подкрепа към семействата за отглеждане на детето, изведено от СИ.

Дейност 1.5.2.1. Формиране на екипи в ЦОП –Хасково** по реинтеграция в семейна среда на децата от ДМСГД - **Хасково** и ДДЛРГ “Надежда” гр. Хасково и ДДЛРГ „Асен Златаров” гр. Хасково.** Предоставяне на помощ към СИ за подготовката на конкретни планове за извеждане на децата на основата на актуализираните институционални проекти за трансформиране на СИ и на цялостната оценка на децата в тях.

Дейност 1.5.2.2. Дейности на ЦОП (*предвидени към мярка 1.1.2.*), специализираните институции и ОЗД за реинтеграция на децата от СИ в биологичното семейство. Предвижда се да се извършват съвместни дейности на всички, имащи отношение институции при реинтегриране на деца, настанени в СИ в дуги области на страната.

Дейност 1.5.2.3. Изпълнение на дейности от ЦОП, СИ и ОЗД по настаняване на деца от СИ в биологичното семейство, семейства на близки и роднини и услуги по подкрепа– консултиране, практическа и материална/финансова подкрепа, съдействие, информиране, посредничество.

Мярка 1.5.3. Трансформиране на СИ за деца в област **Хасково**

Областната стратегия за социалните услуги очертава същностните насоки за бъдещето на съществуващите специализирани институции за деца в област **Хасково** в контекста на националната и областна политика на деинституционализация, както и основните етапи, в които ще се осъществи промяната.

Дейност 1.5.3.1. Трансформиране и закриване на ДДЛРГ “Надежда” гр. Хасково. Намаляване на капацитет с извеждане на деца в ЦНСТ. Поетапно закриване на ДДЛРГ и преобразуване в алтернативни услуги в общността, съгласно актуализирания институционален план.

Дейност 1.5.3.2. Трансформиране и закриване на ДДЛРГ “Проф. Д-р Асен Златаров” гр. Хасково. Намаляване на капацитет с извеждане на деца в ЦНСТ. Поетапно закриване на ДДЛРГ и преобразуване в алтернативни услуги в общността, съгласно актуализирания институционален план.

Дейност 1.5.3.3. Трансформиране и подготовка за закриване на ДМСГД гр. Хасково и разкриване на нови услуги в подкрепа на майчинството, превенция на изоставянето със специален фокус към деца с увреждания. Разкриване на нови иновативни услуги в общността, които ще се планират в актуализирания институционален план.

Закриването на ДМСГД ще се извърши паралелно с постепенното изграждане на пакет от нови услуги за новородени и техните семейства (в сградата), с участието на персонала на ДМСГД и с активната подкрепа от страна на РЦЗ - гр. Хасково. С предимство ще се развиват социално-здравни услуги в общността (диагностика и рехабилитация, дневни и почасови грижи, консултиране и др.). Намалването на капацитета с **80%** ще се постигне на етапи (не по-малко от 20% през първата година), Договаряне с МЗ е необходимо, както за дейностите по закриването на ДМСГД, така и за разкриването на новите смесени услуги в сградата на ДМСГД.

Мярка 1.5.4. Извеждане на деца от СИ в приемни семейства и в семейства на осиновители

Дейност 1.5.4.1. Координация на дейността от областния екип по приемна грижа гр. Хасково за развитие на приемната грижа на областно ниво.

Дейност 1.5.4.2. Набиране на приемни семейства от ЦОП и ОЗД, действащи във всички общини от областта. Разработване на план със средногодишни разчети на основата на броя на децата в СИ от различните общини и териториално разпределение на децата.

Дейност 1.5.4.3. Тясно сътрудничество между ЦОП и СИ при работата с кандидат-осиновители и осиновители – информиране, мотивация, консултиране, подкрепа, наблюдение и обучение на тези родители.

Специфична цел 1.6. Да се развият алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда, близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда, чрез:

О Мярка 1.6.1. Изграждане на ЦНСТ за извеждане на деца от СИ,

Мярка 1.6.1. Изграждане на ЦНСТ за извеждане на деца от гр. Хасково, настанени в СИ извън гр.Хасково

Центровете за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) предоставят подслон и ежедневни грижи; създават условия за социална интеграция – прием в масови детски ясли, градини, училища; и поддържане на връзката с родители, близки и роднини. За децата с тежки увреждания също се планира настаняване в новоразкрит ЦНСТ и то предимно за тези, които не могат да бъдат изведени в семейна среда предвид заболяването им и които се нуждаят от непрекъсната специализирана резидентна грижа. Броят на ЦНСТ в област **Хасково** ще се определи окончателно след разработването на плановете за закриване на институциите за деца в областта.

Дейност 1.6.1.1. Изграждане на 2 ЦНСТ в гр. Хасково с капацитет по 15 деца, 2 ЦНСТ в гр. Тополовград с капацитети по 15 места, по едно ЦНСТ в общините Любимец, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово и Харманли, всяко от които с капацитет от по 15 места за извеждане на деца (без и с увреждания) от ДМСГД и ДДЛРГ в област Хасково. Предвижда се услугите да стартират след 2011 год. Все пак точният брой и местоположението на ЦНСТ на територията на област Хасково, ще се уточни след приключване на оценките на настанените деца с увреждания в ДДУИ, ДДМУИ и ДМСГД /която се координира от ДАЗД след м. октомври 2010 г./ и оценките на децата в ДДЛРГ и ДМСГД, която предстои да се извърши в рамките на разработването на плановете за закриване на ДДЛРГ в област Хасково.

Дейност 1.6.1.2. Изграждане на 1 ЦНСТ в гр. Хасково за деца с много тежки увреждания, за които няма алтернативи за извеждане в семейна среда. Услугата ще се обособи в сградата на ДМСГД, което ще позволи да се използват ресурсите на дома (специализиран медицински персонал, мед. и рехабилитационна апаратура, сграден фонд и др.), който ще обслужва деца от територията на цялата област, предимно изведени от СИ извън област Хасково – капацитет 15 места и 4 ЦНСТ в гр. Димитровград – с капацитет по 10 (40 места общо)

4.2 Направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение

Обща цел 2. Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи, чрез:

Специфична цел 2.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване на услуги и грижа в общността:

- о Мярка 2.1.1. Подкрепа от ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания в цялата територия на област **Хасково**
- о Мярка 2.1.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства
- о Мярка 2.1.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания

Мярка 2.1.1. Подкрепа от ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания в цялата територия на област **Хасково**

Планираните ЦСРИ в област **Хасково** (*съгласно мярка 1.2.1.*) осигуряват необходимата медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации, както за децата, така и за пълнолетните хора с увреждания. В рамките на общия капацитет от 110 места на планираните 3 ЦСРИ за хора с увреждания се предвиждат около 40 места за подкрепа на децата с увреждания и техните семейства и около 70 места за възрастни лица с увреждания. Освен това, семействата и близките, които полагат грижи за хора с увреждания ще получават в ЦСРИ специализирана подкрепа, информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо). Постепенно ще се развият мобилни услуги, които да обхванат хората с увреждания в цялата област и да осигурят достъп до услуги в семейна среда за децата и хората с увреждания, живеещи в малки изолирани населени места. Планираната мобилност е двупосочна. Първо, услугата ще отиде при клиента, когато не се изисква специално оборудване (например, рехабилитатор и психолог могат да предоставят част от услугите на място при посещение по адреси в селата по график); на място ще се предоставят консултации за семействата и обучения за ползване на техническите помощни средства и др. Второ, чрез осигуряване на специализиран транспорт клиентът може да бъде доведен до услугата в ЦСРИ.

Дейност 2.1.1.1. Изграждане на ЦСРИ – Ивайловград и формиране на мобилен екип (социален работник, лекар и основни специалисти – като рехабилитатор и психолог) с капацитет 20 места и разкриване на услугата през 2012 г.

Дейност 2.1.1.2. Изграждане на ЦСРИ – Минерални бани като самостоятелна услуга с капацитет 40 места. Предвидена е възможност за развитие на мобилна услуга, ако е необходимо (след предварителен анализ на потребностите) за обхващане на селата в общините Минерални бани и Хасково.

Дейност 2.1.1.3. Разширяване на ЦСРИ в гр.Тополовград за обхващане на деца и младежи с увреждания от територията на цялата община (*съгласно мярка 1.2.1.*).

Мярка 2.1.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности въщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа).

Дейност 2.1.2.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания като домашен помощник, социален и личен асистент чрез продължение на националните програми (ДП, СА, ЛА).

Дейност 2.1.2.2. Включване на допълнителни услуги към Домашния социален патронаж (*Нанр. 3, мярка 3.1.1.*) и по-пълно обхващане на хората с увреждания от малките населени места.

Дейност 2.1.2.3. Осигуряване на информация, съдействие и посредничество за улесняване на достъпа до технически помощни средства и достъпна среда в дома по програмите на АХУ и Закона за хората с увреждания.

Дейност 2.1.2.4. Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания - Хасково за предоставяне на дневни и почасови услуги на лица с различни увреждания, живеещи в семейна среда. Планира се увеличаване на капацитета през 2011 год той да стане 24 места.

Дейност 2.1.2.5. Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания - Димитровград за предоставяне на дневни и почасови услуги на лица с различни увреждания, живеещи в семейна среда. Планира се увеличаване на капацитета до 2015 год той да стане 34 места.

Дейност 2.1.2.6. Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания - Свиленград за предоставяне на дневни и почасови услуги на лица с различни увреждания, живеещи в семейна среда. Не се планира увеличаване на капацитета до 2015 год.

Дейност 2.1.2.7. Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания със седмична грижа - Свиленград за предоставяне на 24 услуги на лица с различни увреждания, живеещи в семейна среда. Не се планира увеличаване на капацитета до 2015 год.

Дейност 2.1.2.8. Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания - Симеоновград за предоставяне на дневни и почасови услуги на лица с различни увреждания, живеещи в семейна среда. Не се планира увеличаване на капацитета до 2015 год.

Дейност 2.1.2.9. Изграждане на Дневния център за възрастни с увреждания гр. Маджарово (с капацитет 40 места) в гр.Маджарово за обхващане на потребители от общините Маджарово и Стамболово – подготовка и изграждане през 2012 г. и разкриване през 2013 година. Планира се в центъра да се обособи мобилен консултативен екип, който да обхване нуждаещите се лица от двата общини в областта.

Дейност 2.1.2.10. Подкрепа от общините при извършваните дейности в обособените клубове на инвалида по места, като активно се включат местните структури на СИБ. Разширяване на дейностите на клубовете в рамките на изпълнението на стратегията.

Мярка 2.1.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания

Дейност 2.1.3.1. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини, предприятия и пр. (Определяне на конкретните задачи по общини в рамките на оперативния план за действие през 2012 г., които ще се включат и в актуализираните общински планове за развитие).

Дейност 2.1.3.2. Дейности на ДБТ, общините и местни НПО за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионално ориентиране и професионална квалификация (преквалификация), обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания с право на работа.

Дейност 2.1.3.3. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот – обучение на хората с увреждания, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане.

Специфична цел 2.2. Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип за хората с увреждания, настанени в специализирани институции, чрез:

- о Мярка 2.2.1. Изграждане на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.

Мярка 2.2.1. Изграждане на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.

Услугите от резидентен тип включват защитени жилища, преходни жилища и нови форми за малки групови домове с малък капацитет и гъвкави грижи, адаптирани към индивидуалните потребности на отделните клиенти, в съответствие със съвременните стандарти. Те ще предоставят подобрена резидентна грижа в среда, близка до семейната, за хора с увреждания, които не са в състояние да живеят сами и имат нужда от резидентна услуга.

Дейност 2.2.1.1. Продължение на дейността на защитеното жилище за лица с лека умствена изостаналост в гр. Димитровград с капацитет от 10 лица.

Дейност 2.2.1.2. Продължение на дейността на преходното жилище за лица с психични разстройства в гр. Свиленград с капацитет от 4 лица.

Дейност 2.2.1.3. Изграждане и разкриване на защитено жилище за хора с физически увреждания от общността в гр. Тополовград, което ще обслужва клиенти от цялата област с капацитет 10.

Дейност 2.2.1.4. Изграждане и разкриване на защитено жилище за хора с физически увреждания от общността в гр. Харманли, което ще обслужва клиенти от цялата област с капацитет 8.

Дейност 2.2.1.5. Изграждане и разкриване на ЦНСТ за възрастни с физически увреждания в гр. Свиленград, който ще обслужва клиенти от цялата област с капацитет 15.

Дейност 2.2.1.6. Изграждане и разкриване на ЦНСТ за възрастни с психични разстройства в гр. Свиленград, който ще обслужва клиенти от цялата област с капацитет 15 за нови потребители, не използвали услугите на ДВПР до момента .

Дейност 2.2.1.7. Изграждане и разкриване на ЦНСТ за възрастни с психични разстройства в гр. Тополовград, който ще обслужва клиенти от цялата област с капацитет 15, не използвали услугите на ДВПР до момента.

Специфична цел 2.3. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск

- о Мярка 2.3.1. Осигуряване достъп на развитие за етническите общности в неравностойно положение в област **Хасково**

- о Мярка 2.3.2. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към деца и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение

Мярка 2.3.1. Осигуряване достъп за развитие на етническите общности в неравностойно положение в област Хасково

Дейност 2.3.1.1. Да се търсят възможности за привличане и назначаване на специалисти от ромски произход /при наличието на такива/ в съществуващите и новоизградени ЦОП, с цел улесняване на работата с ромските деца и техните семейства.

Дейност 2.3.1.2. Назначаване на 4 здравни медиатори за подобряване на достъпа до здравеопазване в ромски общности в Хасково, Димитровград, Харманли и Симеоновград. Здравните медиатори изпълняват специфични задачи за достъп до информиране, консултиране и посредничество за достъп до здравни грижи. Същевременно е необходимо да се развие техният потенциал за включване в работата по превенция на изоставянето и negliжирането на деца от ромската общност. Предоставяне консултации на млади хора от уязвимите общности по въпроси за здравето, секса, профилактика и лечение на полово предавани инфекции и заболявания.

Дейност 2.3.1.3. Мерки за реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование (със специален фокус към отпадналите от училище млади хора в ромските квартали) – предвижда се развитие на смесени образователни програми “Втори шанс” (по схемата образование за възрастни) за ограмотяване на неграмотни пълнолетни, включително за образование на пълнолетни млади хора с незавършена степен (без диплома) на основно или средно образование. Такива програми се инициират от НПО, училищни настоятелства, общини и се изпълняват в тясно партньорство със специфичен принос на всички участващи организации.

Дейност 2.3.1.4. Обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на ДБТ; инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите национални и оперативни програми за развитие на човешките ресурси; подкрепа за достъп до заетост и квалификация; развитието на кооперации и социални предприятия за осигуряване на заетост за трайно безработни и хора с увреждания.

Мярка 2.3.2. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към деца и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение

Дейност 2.3.2.1. Дейности на ЦОП, ЦСРИ, Консултативните центрове и гражданските инициативи в общините – информиране и консултиране. Чрез функционирането им ще се подпомага приобщаването на застрашените групи към обществото като цяло. Работата предимно ще е подкрепяща и консултативна, свързана с нуждите на отделните потребители и на семействата в общността.

Дейност 2.3.2.2. Включване на родителите и семействата в смесени социално-образователни услуги за превенция на зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства и НПО.

Дейност 2.3.2.3. Създаване на Център за временно настаняване на възрастни - приют, предоставяне на краткосрочна услуга за лица в риск (като лица, напускащи местата за лишаване от свобода, бездомни и др.) - осигуряване на подслон, храна, социални консултации, посредничество за намиране на работа, жилище и финансова подкрепа. Центърът ще обслужва нуждаещи се лица от цялата област и създаването му ще премине през два етапа:

- Проучване на наличните ресурси и планиране на услугата през 2010-2011 год. на територията на община Димитровград с капацитет 20 места

- Планира се изграждането на услугата да се извърши през 2013 година, а стартиране и утвърждаването и през 2014 год.

Дейност 2.3.2.4. Кризисен център за жени, деца и младежи преживели насилие и/или трафик. Капацитет 20 места, в това число спешен прием (8 места).

Дейност 2.3.2.5. Продължаване на дейностите на **Местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните**. В тях се извършва основно превантивна корекционно-възпитателна дейност сред малолетни и непълнолетни.

4.3 Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел 3. Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в областта.

Специфична цел 3.1. Развиване на широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна и домашна среда, чрез:

- о Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките изолирани населени места.
- о Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент.
- о Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора.

Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките изолирани населени места.

Домашният социален патронаж е мобилна услуга с традиции и добре позната, която стига до домовете на своите клиенти, патронажите имат потенциал да изградят широка мрежа от услуги за подкрепа в ежедневието за стари хора по домовете им. Стратегията ще стимулира общините постепенно да се върнат към традиционния широк обхват на дейностите на домашния социален патронаж, които изискват повече ресурси, но решават значително по-голям кръг проблеми на старите хора и хората с увреждания, като им осигуряват подкрепа в ежедневието на стари хора, които живеят сами в изолирани населени места.

Дейност 3.1.1.1. Разширяване на обема и многообразието на дейностите в действащите Домашни социални патронажи в общините Димитровград, Ивайловград Любимец, Маджарово /ново разкрит/, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли и Хасково и разкриване на такъв в община Минерални бани.

Дейност 3.1.1.2. Общински мерки и/или програми за подобряване на достъпа до административни услуги и социална подкрепа – чрез посредничество, предоставяне на съвети, консултации и техническа помощ от НПО и общинска администрация.

Дейност 3.1.1.3. Продължаване функционирането на обществената трапезария в областта и планиране и разкриване на нови трапезарии (сезонни и целогодишни), с цел обхващане на нуждаещите се лица, живеещи на територията на цялата област.

Дейност 3.1.1.4. Проучване на възможностите за създаване на комплекси за подкрепа на стари хора през 2012 год. в общините от областта, в които са развити две и повече социални услуги, насочени към старите хора.

Комплексът за подкрепа на стари хора комбинира ресурсите на различни налични дейности и услуги на територията на дадена община (Домашен социален патронаж, Дневен център за стари хора, Клуб на пенсионера, Социална кухня/обществена кухня, заети по програма „Социални услуги в семейна среда“, Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ и др.) с цел оптимизирането и ефективното им използване при предоставяне на услуги за стари хора.

Комплексът не предполага задължително сливане на наличните услуги, а съвместно планиране и координиране на ресурсите и дейностите за една и съща целева група. Предложението се основава на припокриващите се дейности от различни услуги(хранене – ДСП и Дневен център за стари хора) и нуждата от налични ресурси (медицинско наблюдение в ДЦСХ, програма „Социални услуги в семейна среда“ и др.). Общината преценява под чие административно управление/координация да бъде този комплекс.

Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент.

Предоставянето на социални услуги в посока обгрижване в домашна среда ще позволи на старите хора по-дълго да живеят в своя дом и в своята семейна среда, както и ще предотврати настаняването им в специализирани институции.

В рамките на Стратегията се цели увеличение с 50% на броя на ангажираните домашни помощници, лични и социални асистенти, както и увеличение с около 70% на броя на потребителите на тези услуги.

Дейност 3.1.2.1. Осигуряване и доразвиване на услугата Домашен помощник по Национална програма.

Дейност 3.1.2.2. Осигуряване и доразвиване на услугите Социален и Личен асистент по Национална програма и Програми на АХУ.

Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора.

През периода на изпълнение на Областната стратегия в **Хасково** ще се положат целеви усилия за подобряване на услугите в общността за дневна грижа за старите хора чрез повече гъвкавост, адаптиране към индивидуалните потребности на всеки човек, предоставяне на възможности за избор на пакетни услуги от страна на старите хора по отношение както на честотата на посещаемост, така и на видовете ползвани услуги. Дневните центрове са основната форма на социална услуга в общността, предлагаща храна, дневна грижа и възможности за общуване. Освен тях, клубовете на пенсионера и други подобни форми на услуги също осигуряват за старите хора възможности за разнообразяване на ежедневието, общуване, споделяне на придобит опит, възможности за осмисляне на живота и достойни старини.

Дейност 3.1.3.1. Продължаване на дейността на Дневния център за стари хора в гр. Хасково (капацитет 30).

Дейност 3.1.3.2. Планиране, изграждане и разкриване на 7 нови Дневни центъра за стари хора след 2013 г. – в общините Тополовград, Стамболово, Минерални бани, Маджарово, Любимец, Ивайловград и Димитровград с общ капацитет – 180 лица.

Дейност 3.1.3.3. Продължаване на общинската подкрепа за дейностите на Клубовете на пенсионера, предоставящи възможности за общуване и социален живот на стари хора с относително съхранено здраве и възможности за самостоятелно придвижване.

Специфична цел 3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната, чрез:

- Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора.
- Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.

Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора

Дейност 3.2.1.1. Продължаване и развитие на дейностите в Дома за стари хора в гр. Хасково (капацитет 160 през 2010).

Дейност 3.2.1.2. Продължаване и развитие на дейностите в Дома за стари хора в гр. Харманли (капацитет 40 през 2010).

Дейност 3.2.1.3. Продължаване и развитие на дейностите в Дома за възрастни със сетивни увреждания в гр. Хасково (капацитет 30 през 2010).

Дейност 3.2.1.4. Продължаване на дейностите частен Дома за стари хора „Калина” - гр. Димитровград.

Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.

Дейност 3.2.2.1. Разкриване на Дом за стари хора в общ. Ивайловград (през 2011 г) с капацитет от 20 места.

Дейност 3.2.2.2. Изграждане и разкриване на Дома за стари хора през 2014 г., с капацитет 20 места в гр. Тополовград.

Дейност 3.2.2.3. Планиране, изграждане и разкриване на Дома за стари хора с деменция през 2014 г., с капацитет 30 места – в гр. Хасково.

Дейност 3.2.2.4. Планиране, изграждане и разкриване на Дома за стари хора през 2013 г., с капацитет 30 места – в общ. Стамболово.

Дейност 3.2.2.5. Планиране, изграждане и разкриване на Защитено жилище за стари хора през 2013 г., с капацитет 10 места – в общ. Свиленград.

Дейност 3.2.2.6. Планиране, изграждане и разкриване на 2 ЦНСТ за стари хора през 2013 г., с капацитет от по 15 места – в общ. Димитровград.

Дейност 3.2.2.7. Провеждане на общинска политика за стимулиране на частната инициатива при разкриването на модерни частни домове за стари хора в област Хасково. Частните домове ще предоставят качествена резидентна грижа за стари хора, включително и за жители от други области от страната като осигурява работни места за хората от съответната община.

Дейност 3.2.2.8. Развитие на медико-социалната услуга Хоспис в област Хасково.

- Продължаване дейността на действащия хоспис в община Стамболово, където се предоставят грижи за хора с тежки заболявания, увреждания с чужда помощ – неподвижни, нуждаещи се от непрекъсната медицинска грижа.

Планирани социални услуги, мерки и интервенции в област Хасково

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
1	Център за обществена подкрепа (ЦОП) – държавно делегирана дейност (ДДД) ²	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище; или отпаднали от училище	Димитровград	0	0	50	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Димитровград	Нова, планиран капацитет след 2012 г. – 50 места
2	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище; или отпаднали от училище.	Любимец	0	0	20 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Любимец	Нова, планиран капацитет след 2011 г. – 20 места
3	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище	Свиленград	0	0	40 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Свиленград	Нова, планиран капацитет след 2012 г. – 40 места
4	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище	Общините Стамболово и Маджарово	0	0	20 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Стамболово	Нова, планиран капацитет след 2012 г. – 20 места
5	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище	Тополовград	0	0	30 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации;	Тополовград	Нова, планиран капацитет след 2013 г. – 30 места

² Услугите, предоставяни като държавно-делегираны дейности са отбелязани със съкращението ДДД

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството		
6	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище	Общините Хасково и Минерални бани	8	8	40 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Хасково	Налична, планиран капацитет след 2012 г. – 40 места
7	Център за обществена подкрепа (ЦОП) НПО - Шанс и закрила	Деца в риск от насилие Деца в риск от отпадане от училище Специалисти – педагози, полицаи, социални работници и др., работещи с деца	Общините Хасково и Минерални бани	50	50	50 потребители	Предоставяне на услуги за деца, които да развият техните позитивни нагласи, да радват децата и да формират у тях умения за ефективно общуване, екипност, самодисциплина, ангажираност към проблемите на училището и общността	Хасково	Налична, планиран капацитет след 2011 г. – 50 места
8	Звено “Майка и бебе” (ДДД)	Бременни жени и майки в риск	Всички общини от областта	0	0	10	Превенция на изоставяне на деца (0 до 3 год.). Временно настаняване до 6 м. на бременни и майки в риск да изоставят децата си, насърчава родителската привързаност, подпомага млади майки чрез социално, психологическо и юридическо консултиране и подкрепа	Град Димитровград	През 2011 г. ще стартира подготовката за проучване на ресурсите и планиране за изграждане ЗМБ.
9	Звено “Майка и бебе” (ДДД)	Бременни жени и майки в риск	Всички общини от областта	0	0	20	Превенция на изоставяне на деца (0 до 3 год.). Временно настаняване до 6 м. на бременни и майки в риск да изоставят децата си, насърчава родителската привързаност, подпомага млади майки чрез социално, психологическо и юридическо консултиране и подкрепа	Град Хасково	През 2012 г. ще стартира подготовката за проучване на ресурсите и планиране за изграждане ЗМБ.

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8		60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010
11	Център за ранна превенция	Деца с увреждания 0-7 год. Родители и семейства, които отглеждат деца с увреждания	Гр. Хасково и областта	0	0	40	Медицински, социални, психологически консултации, родителски умения за грижа за деца с увреждания	Хасково	Нова за планиране в сградата на ДМСГД 2012 г. – 2013 година
12	Дневен център за деца с увреждания - (ДДД)	Деца с увреждания	Димитровград община	28	30	30	Превенция на изоставянето Консултиране,дневна,грижа, рехаби-литация, логопедична помощ, информирание и обучение, специали-зирани медицински грижи	Димитровград	Налична, планиран капацитет за 2011 г. – 28 места
13	Дневен център за деца с увреждания - (ДДД)	Деца с увреждания	Ивайловград община	22	22	22	Превенция на изоставянето Консултиране,дневна,грижа, рехаби-литация, логопедична помощ, информирание и обучение, специали-зирани медицински грижи	Ивайловград	Налична, планиран капацитет за 2011 г. – 22 места
14	ДЦДУ ДДД	Деца и младежи с увреждания	Свиленград	0	0	20	Консултиране,дневна,грижа,рехаби-литация, логопедична помощ, информирание и обучение, специали-зирани медицински грижи	Свиленград	Нова за планиране 2013 г.
15	ДЦДУ ДДД	Деца и младежи с увреждания	Харманли	0	0	16	Консултиране,дневна,грижа,рехаби-литация, логопедична помощ, информирание и обучение, специали-зирани медицински грижи	Харманли	Нова за планиране 2014 г.
16	Дневен център за деца с увреждания -	Деца с увреждания	Хасково община	38	38	38	Превенция на изоставянето Консултиране,дневна,грижа, рехаби-литация, логопедична	Хасково	Налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	(ДДД)						помощ, информиране и обучение, специали-зирани медицински грижи		
17	Заместваща грижа	Деца с увреждания на възраст от 0 до 18 год.	Всички общини	0	0	20	Смесена услуга - почасова и дневна грижа за временно отсъствие на член от семейството, полагащ грижи за детето с увреждания (постъпване в болница, лични или служебни ангажименти на родителите, командировки и пр.)	Хасково	Нова за планиране в сградата на ДМСГД 2012 г. – 2013 година
18	ЦСРИ за деца и възрастни (ДДД)	Деца и лица с увреждания Деца с увреждания в семейна среда, вкл. нуждаещи се от почасови грижи; Родители отглеждащи деца с увреждания; Хора с увреждания с чужда помощ и без право на чужда помощ	Ивайловград	0	0	20	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудотерапия; Умения за самостоятелност; Мобилни услуги от рехабилитатор и психолог	Ивайловград	Нова за планиране след 2012 г. – 20 места
19	ЦСРИ за деца и възрастни (ДДД)	Деца и лица с увреждания Деца с увреждания в семейна среда, вкл. нуждаещи се от почасови грижи; Родители отглеждащи деца с увреждания; Хора с увреждания с чужда помощ и без право на чужда помощ	Тополовград	50	50	60	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудотерапия; Умения за самостоятелност; Мобилни услуги от рехабилитатор и психолог	Тополовград	Налична, планиран капацитет за 2012 г. – 60 места
20	Защитено жилище за деца напускащи СИ /ДДД/	За деца от СИ – ДДЛРГ „Проф. Д-р Асен Златаров” гр. Хасково	Хасково и областта	8	8	8	Постепенно извеждане на деца, от-глеждани в СИ и подготовка за реинтеграцията им в обществото.	Хасково	Налична, планиран капацитет за 2011 г. – 8 места
21	Защитено	За деца с и без увреждания	От цялата област	0	0	8	Постепенно извеждане на деца,	Димитровград	Нова – да се планира

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	жилище за деца напускащи СИ /ДДД/	от СИ в областта					от-глеждани в СИ в резидентна грижа семеен тип		през 2011 и старт от 2012 год.
22	Защитено жилище за деца напускащи СИ /ДДД/	За деца с и без увреждания от СИ в областта	От цялата област	0	0	8	Постепенно извеждане на деца, от-глеждани в СИ в резидентна грижа семеен тип	Димитровград	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
23	Защитено жилище за деца напускащи СИ /ДДД/	За деца с и без увреждания от СИ в областта	От цялата област	0	0	10	Постепенно извеждане на деца, от-глеждани в СИ в резидентна грижа семеен тип	Свиленград	Нова – да се планира през 2012 и старт от 2013 год.
24	Център за работа с деца на улицата /ДДД/	Деца на улицата, бездомни и безпризорни деца	Хасковска област	0	0	40	Осигуряване на подслон, храна, краткосрочно настаняване и грижи за бездомни и безпризорни деца	Свиленград	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
25	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	териториата на цялата страна	0	0	20	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.	Димитровград	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
26	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	териториата на цялата страна	0	0	20	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.	Свиленград	Нова – да се планира през 2012 и старт от 2013 год.
27	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	териториата на цялата страна	0	0	10	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.	Стамболово	Нова – да се планира през 2013 и старт от 2014 год.
28	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или	териториата на цялата страна	0	0	10	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на	Тополовград	Нова – да се планира през 2013 и старт от

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		станали жертва на трафик					послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.		2014 год.
29	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	териториата на цялата страна	0	0	20	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.	Хасково	Нова – да се планира през 2012 и старт от 2013 год.
30	Масови детски градини и училища; ресурсни учители	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в областта				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители	Във всички общини	Налична за допълнителни дейности. През 2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО		През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
32	СУПЦ	Деца, навършили 16 г.от семейства на безработни родители и многодетни семейства Лица с намалена работоспособност, притежаващи ЕР на ТЕЛК.	териториата на цялата страна	50	50	50	Подобряване на възможностите за социална интеграция и професионална реализация на потребителите ползващи услугата; Осигуряване на условия, образование и подкрепа за реализиране на целите Развити способности за самостоятелен начин на живот, придобити професионални умения, съхранени общочовешки ценности.	Димитровград	Налична.
33	ДМСГД	Изоставени новородени деца, деца с увреждания и тежки заболявания (заетост 2010 –60 деца)	Всички общини от областта	100	100	35	Трансформиране; постепенно намаляване на капацитета с 65% (поне с 20% за първата година) и постепенно закриване чрез	Хасково	Налична за трансформиране - планирането се извършва от МЗ

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							договаряне с МЗ		
33	ДДЛРГ «Надежда» (ДДД)	За деца от 3 до 7 години (заетост 2010 – 34) Капацитет 68 места	общини от областта и от др.области	68	68	0	Постепенно извеждане на деца в резидентна грижа семеен тип – в ЦНСТ	Хасково	Налична за преобразуване/закриване – планиран капацитет през 2011 – 68 места
34	ДДЛРГ «Проф. Д-р Асен Златаров» (ДДД)	За деца от 7 до 18 години (заетост 2010 – 75) Капацитет 90 места	общини от областта и от др.области	90	90	0	Постепенно извеждане на деца в резидентна грижа семеен тип – в ЦНСТ и ЗЖ	Хасково	Налична за преобразуване/закриване – планиран капацитет през 2011 – 90 места
35 36	ЦНСТ 1,2 (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Проф. Д-р Асен Златаров»	общини от областта и от др.области	0+0	0+0	15+15	Постепенно извеждане на деца, отгледжани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Хасково	Нова – старт от 2014 г..
37 38 39 40	ЦНСТ 1, 2, 3, 4 (ДДД)	За деца с и без увреждания от област Хасково, настанени в СИ извън областта	От цялата област	0+0 +0+0	0+0+0	10+1 0+10 +10	Постепенно извеждане в резидентна грижа семеен тип на деца с увреждания, отгледжани в СИ извън област Хасково	Димитровград	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
41	ЦНСТ (ДДД)	За деца с тежки увреждания от ДМСГД	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане в резидентна грижа семеен тип на деца с тежки увреждания, за които няма възможност за извеждане в семейна среда	Хасково	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 - 2013 год.
42	ЦНСТ (ДДД)	За деца с увреждания от област Хасково, настанени в СИ извън областта	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане в резидентна грижа семеен тип на деца с увреждания, отгледжани в СИ извън област Хасково	Харманли	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
43 44	ЦНСТ 1, 2 (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Проф. Д-р Асен Златаров»	От цялата област	0+0	0+0	15+15	Постепенно извеждане на деца, отгледжани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Тополовград	Нова – старт от 2014 г..
45	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Проф. Д-р Асен Златаров»	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане на деца, отгледжани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Любимец	Нова – старт от 2014 г..
46	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Проф. Д-р Асен Златаров»	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане на деца, отгледжани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Стамболово	Нова – старт от 2014 г..

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
47	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Надежда»	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане на деца, от-глеждани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Минерални бани	Нова – старт от 2015 г..
48	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Надежда»	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане на деца, от-глеждани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Свиленград	Нова – старт от 2014 г..
49	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Надежда»	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане на деца, от-глеждани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Симеоновград	Нова – старт от 2015 г..
50	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда	Димитровград	20	34	34	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Димитровград	налична
51	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда	Свиленград	15	15	15	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Свиленград	налична
52	Дневен център за възрастни с увреждания със седмична грижа (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда	Свиленград	20	20	20	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Свиленград	налична
53	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда	Симеоновград	30	30	30	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Симеоновград	налична
54	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда	Хасково	18	24	24	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Хасково	налична
55	Дневен център за възрастни с	Хора с увреждания със и без чужда помощ;	Маджарово и Стамболово	0	0	12	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална	Маджарово	Нова – планирана за 2013 година

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	увреждания (ДДД)	Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда					рехабилитация		
56	ЦСРИ (ДДД)	Лица с увреждания	Минерални бани и Хасково	0	0	40	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудо-терапия; Умения за самостоятелност и подкрепа на семействата	Минерални бани	Нова за планиране 2014 г. – 40 места
57	ЦНСТ за възрастни с физически увреждания, ДДД	Възрастни хора с физически увреждания, за лица от СИ за възрастни с увреждания	Област Хасково	0	0	15	Осигуряване на резидентна грижа за хора с физически увреждания, за които не са на лице възможности за връщане в семейна среда	Свиленград	Нова – планирана за стартиране 2013 година
58	ЦНСТ за възрастни с психични разстройства /ДДД/	Възрастни хора с психични разстройства, за лица от СИ за възрастни с психични разстройства	Област Хасково	0	0	15	Осигуряване на резидентна грижа за хора с психични разстройства, за които не са на лице възможности за връщане в семейна среда	Свиленград	Нова – планирана за стартиране 2015 година
59	ЦНСТ за възрастни с психични разстройства /ДДД/	Възрастни хора с психични разстройства, за лица от СИ за възрастни с психични разстройства	Област Хасково	0	0	15	Осигуряване на резидентна грижа за хора с психични разстройства, за които не са на лице възможности за връщане в семейна среда	Тополовград	Нова – планирана за стартиране 2015 година
60	Преходно жилище /ДДД/	За лица изведени от СИ за възрастни с психични разстройства.	От цялата област	4	4	4	Подготовка на извеждане на лица, отглеждани в СИ	Пъстрогор, Свиленград	Налична
61	Защитено жилище (ДДД)	Хора с физически увреждания от общността	От област Хасково	0	0	10	Осигуряване на резидентна грижа за хора с физически увреждания и предотвратяване настаняването им в СИ	Тополовград	Нова – планирана за стартиране 2014 година
62	Защитено жилище (ДДД)	Хора с увреждания	От област Хасково	0	0	8	Осигуряване на резидентна грижа за хора с увреждания и предотвратяване настаняването им в СИ	Харманли	Нова за планиране след 2014 год.
63	Защитено жилище (ДДД)	Хора с лека умствена изостаналост,	От цялата страна	10	10	10	Осигуряване на грижа за хора с лека умствена изостаналост	Димитровград	Налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		поведенчески отклонения.							
64	Център за временно настаняване – приют (ДДД)	лица, напускащи местата за лишаване от свобода, лица със зависимости, бездомни и др	Всички населени места в областта	0	0	20	осигуряване на подслон, храна, социални консултации, посредничество за намиране на работа, жилище и финансова подкрепа.	Димитровград	Нова за стартиране през 2013 год.
65	Здравни медиатори Общинска дейност, подкрепа от МЗ	Уязвими групи от компактни ромски общности: - деца - бременни - възрастни хора - хронично болни	Хасково	1	1	4	Посредничество за достъп до здравни услуги в ромските общности, Профилактика за деца и възрастни; участие в превенция на изоставянето, дейности в подкрепа на майчинството	Хасково	Назначен е здравен медиатори в Хасково
66	Консултативен център за социална рехабилитация и интеграция в помощ и подкрепа на пострадали от насилие лица. НПО – БЦДИ 1, 2	Всеки един гражданин на РБългария, от всяка една възрастова група- може да бъде потърпевш. Услугите в Консултативните центрове са предназначени за всички пострадали лица, които към дадения момент имат нужда от помощ и подкрепа.	Хасково Димитровград	70+ 30	80+4 0	100+ 60	Целеви групи са пострадали от насилие, професионалисти работещи по проблема, институциите и НПО, предлагащи услуги за тях. Услугата обхваща една обществено значима област, а именно по-добра интеграция на уязвими групи, каквато е групата на пострадали от домашно насилие. Услугата е пряко свързана с проблемите на социалното дело и здравеопазването.	Хасково Димитровград	Налична.
67	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужва-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли	200 140 250 50 0 160 60 50 70 350	200 140 250 50 0 160 60 50 70 350	500 140 250 50 0 160 60 70 70 350	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
			Хасково	180	180	180			
68	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи и др.	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез общински бюджет)
69	Клуб на пенсио-нера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	8		12 Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности
70	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно за хората с увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
71	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Хасково	30	30	30	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации,медицинска грижа	Хасково	Налична, планиран капацитет за 2011 г. 30 места
72	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Тополовград	0	0	30	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации медицинска грижа	Тополовград	Нови за планиране след 2013 год.

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
73	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Стамболово	0	0	20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации медицинска грижа	Стамболово	Нови за планиране след 2012 год.
74	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Минерални бани	0	0	20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Минерални бани	Нови за планиране след 2013 год.
75	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Маджарово	0	0	20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Маджарово	Нови за планиране след 2013 год.
76	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Любимец	0	0	30	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Любимец	Нови за планиране след 2013 год.
77	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Димитровград	0	0	40	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Димитровград	Нови за планиране след 2013 год.
78	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Ивайловград	0	0	20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Ивайловград	Нови за планиране след 2013 год.
79	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	От цялата област	160	160	160	Резидентна грижа –постоянно 24-часово обгрижване.	Хасково	налична
80	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, с нужда от резидентна грижа	От цялата област	40	40	40	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Харманли	налична
81	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които	Община Ивайловград	0	20	20	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Ивайловград	Нов за планиране 2010 и старт – 2011 г.

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		имат нужда от резидентна грижа							
82	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Община Тополовград	0	0	20	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Тополовград	Нов за планиране 2013 и старт – 2014 г.
83	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Община Стамболово	0	0	30	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Стамболово	Нов за планиране 2012 и старт – 2013 г.
84	Защитено жилище за стари хора ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Община Свиленград	0	0	10	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Свиленград	Нов за планиране 2013 и старт – 2014 г.
85 86	ЦНСТ за стари хора 2 бр. ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Община Димитровград	0+0	0+0	15+ 15	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Димитровград	Нов за планиране 2012 и старт – 2013 г.
87	Дом за възрастни с сетивни увреждания /ДВСУ/	Лица над 18 г. със сетивни увреждания.	От цялата страна	30	30	30	Осигуряване на резидентна грижа за хора със сетивни увреждания., за които не са на лице възможности за връщане в семейна среда	Хасково	налична
88	Частен Дом за стари хора „Калина”	Стари хора със затруднения в самообслужването, с нужда от резидентна грижа	От цялата страна	15	15	15	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Димитровград	Налична с капацитет 15
89	Дом за стари хора с деменция /ДД/	възрастни с деменция (мъже и жени), нуждаещи се от резидентна грижа	Областта и съседни области	0	0	30	Осигуряване на резидентна грижа за хора с физически увреждания, нуждаещи се от 24 обгрижване	Хасково	Нова за планиране след 2014 год.
90	Личен	Лица и деца с трайни	Димитровград	12	12	70	Осигуряване на грижи в семейна	Във всички	Налична, за

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	асистент услуга в общността по национална програма	увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	1 3 1 12 1 7 4 0 8 16	1 3 1 12 1 7 4 0 8 16	20 20 10 20 30 30 20 15 40 90	среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	общини от областта	разширяване
91	Социален асистент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	0 0 0 8 0 4 0 0 45 0 42	0 0 0 8 0 4 0 0 45 0 42	70 20 20 10 20 30 30 20 15 40 90	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
92	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	0 0 0 24 0 28 0 0 15 0 0	0 0 0 24 0 28 0 0 15 0 0	100 30 40 25 25 50 40 20 30 50 120	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
93	Хоспис	Хора с тежки увреждания с чужда помощ – неподвижни, нуждаещи се от непрекъсната грижа	От цялата област	10	10	15	Медицинска рехабилитация Резидентни грижи при тежки случаи	Стамболово	Налична

5 Система на мониторинг и оценка

5.1 Цели и задачи на мониторинга и оценката

Системата за мониторинг и оценка е ключов инструмент за развитие на политики и програми в социалната сфера и особено – за дългосрочни и комплексни интервенции като Областната стратегия за социалните услуги в област **Хасково**. Резултатите от мониторинга и оценката са основа за актуализацията на стратегията по отношение на приоритетните направления, дългосрочните цели и оперативните задачи в хода на изпълнението.

Конкретните цели и задачи на системата за мониторинг и оценка са:

1. Да осигурява постоянен **поток от актуална информация** за развитието на социалната среда в област **Хасково**, чрез:
 - Наблюдение на промените в базовите индикатори за ситуацията;
 - Обратна връзка от целевите групи и преките потребители за вида и качеството на предоставяните услуги и подкрепа;
 - Обратна връзка от преките изпълнители на дейностите за трудностите в изпълнението на услугите, възможностите за усъвършенстване и нуждите от обучение и развитие на човешките ресурси.
2. Да обезпечи **текущия мониторинг** на изпълнението на дейностите по Стратегията на областно и общинско ниво, чрез:
 - Събиране на информация за обема и преките резултати от осъществяваните дейности / услуги, анализ и сравнение със заложените количествени и качествени индикатори в Плана за действие
 - Пряко наблюдение на хода, методите и начините на текущото изпълнение на планираните дейности, както и на степента на изпълнение на времевия график на дейности и резултати;
 - Предоставяне на консултации и съвети на място на преките изпълнители на стратегията – общини, външните доставчици на услугите, свързани сектори и др. за подобряване на дейностите и качеството на социалните услуги.
3. Да се изработят **комплексни оценки на ефекта и цялостното въздействие** от изпълнението на Областната стратегия от гледна точка на целевите рискови групи. Оценката обхваща:
 - Релевантност – съответствието на целите и интервенцията спрямо реалните проблеми и конкретните потребности и възможности на рисковите групи;
 - Ефикасността на изпълнените дейности и постигнатите преки резултати по отношение на обема на дейностите, спазването на времевия график, планираните / вложените ресурси;
 - Ефективността на Стратегията – оценка на реалните ползи и ефекти за обхванатите потребители на услуги, както и на степента на обхващане на идентифицираните групи, индивиди и общности в риск от изпълнените дейности в област **Хасково**. Качеството на предоставените социални услуги се оценява през призмата на ефекта върху целевите рискови групи, като се оценяват ползите за потребителите - индивидуални и общи за рисковата група;

- Въздействието на Областната стратегия върху общия социален контекст, степен на постигане на дългосрочните цели, комплексна оценка на предизвиканите качествени промени в състоянието на социалната среда и рисковите групи;
 - Устойчивостта на дейностите, резултатите и ползите за целевите групи и продължението им след времевата рамка на Стратегията.
4. Да гарантира **системното актуализиране на Областната стратегия, подобряването на политиките** за социално включване и постоянното усъвършенстване на социалните услуги и мерки чрез:
- Предоставяне на конкретни препоръки, както за актуализиране на цялостната Стратегия по отношение на избраните приоритетни направления и цели, така и за оперативно препланиране на дейностите и следващите етапи от изпълнението на предвидените дейности – социални услуги и мерки;
 - Системна обратна връзка от потребителите на услуги и препоръки за подобряване на вида и качеството на услугите в съответствие с реалните групови и индивидуални потребности;
 - Консултации и методическа помощ за усъвършенстване и подобряване на качеството на социалните услуги по места;
 - Идентифициране на добрите практики и научените уроци от осъществяването на Областната стратегия и мултиплициране на натрупания опит по места.

В съответствие с тези цели и задачи, изграждането и функционирането на цялостна Система за мониторинг и оценка дава реални, практически ползи за общините и структурите, които изпълняват Стратегията. На първо място, такава действаща система за мониторинг и оценка е ясен индикатор за това, доколко са реални намеренията на заинтересованите страни да осъществят на практика декларираните цели и планирани дейности в тази Стратегия. Същевременно, препоръките за промени, постоянният поток от информация и обратната връзка от целевите потребители на услугите, осигурен от Системата за мониторинг и оценка е задължително условие за ефективното изпълнение на Стратегията.

Мониторингът и оценката с **участие** е основният подход, който ще се следва при изграждането на системата. Този подход изисква включването и обратната връзка от всички участници в изпълнението на предоставянето на социалните услуги и носи допълнителни предимства за ефективността на мониторинга. Участието гарантира съпричастността и чувството за собственост на заинтересованите страни върху продуктите и резултатите от мониторинга и оценката и съответно – тяхната готовност и интерес от прилагането на препоръките на практика.

5.2 Логическа рамка и ключови индикатори за успех

В системата за мониторинг и оценка на Областната стратегия ще се следят два основни типа индикатори: **Базовите индикатори за ситуацията** описват общия социален контекст и представят настъпилите промени в положението на рисковите групи в сравнение с “изходната точка” в състоянието им при оценката на първоначално идентифицираните проблеми. Тези индикатори осигуряват обективно измерване на реалната постигната промяна в социалния контекст през времевата рамка на Стратегията и дават възможност да се оцени обективно цялостния ефект и въздействие от изпълнението на Областната стратегия. **Индикаторите за прогреса** служат за проследяване на напредъка в постигането на конкретните цели на Стратегията и се измерват преките резултати от интервенцията и осъществените дейности – социални услуги и мерки.

Логическа рамка на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Хасково (2011 – 2015)

Визия	Областната стратегия за социалните услуги цели да осигури достъпни и качествени социални услуги в област Хасково, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.			
Общи цели		Индикатори – базови индикатори за въздействие на стратегията и постигната промяна в ситуацията към 2015 г.	Източници на информация	Период на проверка
Обща цел 1	Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции	• Промяна в съотношението между предоставяните типове социални услуги чрез увеличаване на дела на услугите в общността и намаляване на услугите от резидентен тип – съотношение 6:1 на ползвателите в полза на услугите в общността; • Намаляване на броя на изоставените деца с 20% годишно; • Осигурена подкрепа за поне 20% от уязвимите семейства и деца в ЦОП в област Хасково; • Закрити /трансформирани 3 СИ за деца в област Хасково (ДДЛРГ „Надежда”, ДДЛРГ „Асен Златаров” и ДМСГД) • Предотвратена институционализация на 90% от децата в риск от изоставяне чрез реинтеграция в семейството, настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване (към края на стратегията); • Осигурени приемни семейства за поне 70 - 80 деца чрез увеличения брой приемни семейства - от 10 през 2009 до 60 през 2015 г. • Изведени в семейна среда поне 70% от децата в СИ в област Хасково; • Поне 98% от децата в задължителна училищна възраст обхванати в училище, подготвителни класове или групи или в подходяща форма на образование; • Намаление с 80% на отпадналите от училище деца; • Увеличен с 25% брой на учениците от изолирани ромски квартали и децата с увреждания, завършващи основно и средно образование; • Създаден капацитет за обхващане на поне 30% от децата с увреждания в област Хасково в услуги за медицинска и социална рехабилитация и/или в различни форми на заместваща и дневна грижа; • Намален с 90 % брой на децата от област Хасково, отглеждани в специализирани институции в и извън областта; • Подобро качество на алтернативната резидентна грижа за 189 деца, предоставена в среда, близка до семейната (в 15 ЦНСТ)	- Аналитични доклади на независими експерти - Социологически проучвания - Финален доклад за оценка на въздействието на Областната стратегия - Данни НСИ - месечни и тримесечни справки - ОЗД, ДСП и РДСП - Проучване за обратна връзка от потребителите - Годишни доклади за мониторинг на напредъка на изпълнението на областната стратегия	<i>През три години</i> 2012 / 2015 <i>Годишна база</i> <i>Всяка учебна година – септември, януари, юни</i> 2010 / 2013 <i>годишна база</i> 2010 - 2012
Обща цел 2	Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи	• Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 20% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; • Подобен достъп на хората с увреждания до социална и медицинска рехабилитация чрез мрежа от 3 ЦСРИ област Хасково за обхващане на всички 4 общини в областта; • Разширен спектър от услуги за превенция и реинтеграция на рискови групи със зависимости и проблемно поведение;	-Доклади ЗМО -Данни на НСИ -РИО, ОЗД, ДСП, общини - анализи и данни РДСП, - решения на ОбС, заповеди	2010 / 2012 / 2015

Визия	Областната стратегия за социалните услуги цели да осигури достъпни и качествени социални услуги в област Хасково, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.			
Общи цели		Индикатори – базови индикатори за въздействие на стратегията и постигната промяна в ситуацията към 2015 г.	Източници на информация	Период на проверка
		Разширен спектър от услуги за подкрепа и преодоляване на последиците при жертви на насилие, трафик, зависимости.	на АСП за разкриване на нови социални услуги - общински финансови справки	
Обща цел 3	Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в областта.	- Предотвратена преждевременна институционализация на минимум 90-100 самотноживеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда (с мобилен компонент); - Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 25% от старите хора в област Хасково с приоритетно обхващане на самотноживеещите в изолирани населени места извън общинските центрове; - Подобрено качество на резидентни услуги в среда близка до домашната за стари хора, които не са в състояние да живеят самостоятелно.	- Статистически данни на НСИ - отчети на СУ и мобилни екипи - обратна връзка от потребителите - Посещения на място	2011/ 2012 / 2015
Обща цел 4	Да се гарантира качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги.	- Работещ Регионален ресурсен център в област Хасково за изграждане на капацитет и развитие на човешките ресурси в сферата на социалните услуги; - Повишен капацитет за управление на СУ на поне 25 представители на администрацията, дирекции социално подпомагане; - Подобрена професионална квалификация и специализирани умения за социална работа поне на 50 души персонал на доставчиците на услуги в област Хасково; - Изградени и работещи системи за супервизия в най-малко 60% от социалните услуги в област Хасково;	- Проучване за обратна връзка от потребителите за качеството на СУ; анкети - документация на СУ, срещи с персонала - Документация от обученията,	Годишна база 2011- 2012 2012-2015
Обща цел 5	Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество	- Развити и работещи поне 2 нови за област Хасково услуги за деца и семейства, функциониращи на областно ниво (като приемна грижа, звено “майка и бебе”, ранна превенция на изоставянето, заместваща грижа) посредством сътрудничество и взаимодействие между доставчици на услуги от различни общини; - Осъществени поне 2 междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от от 2 и повече общини; - Инициирани и развити поне 2 смесени междусекторни смесени услуги (социални услуги, здравеопазване, образование, заетост, жилища, инфраструктура); - Формулирани и осъществени общински мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи в област Хасково – в поне 4 общини.	- Протоколи и решения на ОбС - Подписани междуобщински и междусекторни споразумения - Срещи - Доклади ЗМО - Мониторингови доклади за общ. планове	2012 / 2015 Годишна база

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнение на дейностите	Ключови индикатори за ефекта	Източници на информация	Период на проверка
Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца					
1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в СИ и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство	<u>Мярка 1.1.1.</u> Комплексна програма за ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство; <u>Мярка 1.1.2.</u> Развитие на мрежа от ЦОП за обхващане на децата и семействата в риск в област Хасково; <u>Мярка 1.1.3.</u> Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца; <u>Мярка 1.1.4.</u> Услуги в подкрепа на осиновяването; <u>Мярка 1.1.5.</u> Развитие на Приемната грижа в област Хасково; <u>Мярка 1.1.6.</u> Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране; <u>Мярка 1.1.7.</u> Общински и областни програми/мерки за подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството.	• Утвърдена междусекторна услуга ранна превенция на изоставянето на деца в ранна възраст (0-3 год.); • 90% от идентифицираните бъдещи майки в риск да изоставят детето си, обхванати чрез консултации и подкрепа; • Разкрити две услуги ЗМБ-Хасково и Димитровград с поне 8-10 потребители (бременни и майки с деца), обхванати средно годишно; • Разширени дейности на 2 ЦОП - Хасково с мобилни екипи за обхващане на малки населени места в общините Хасково и Минерални бани; • Разкрити 5 нови ЦОП – Димитровград, Любимец, Свиленград, Стамболово и Тополовград ; • Обхванати 200-240 ползватели годишно от всички общини; • Осигурени консултации и обучения за поне 65% от кандидат-осиновителите; • Развита услуга за приемна грижа на областно и общинско ниво с мрежа между ЦОП в областта; • Обучени и консултирани 15-20 приемни семейства годишно • Одобрявани и наемани 15-20 приемни семейства годишно и 60 в края на 2015 год.; • Осигурени 3-5 приемни семейства за спешно настаняване	• Осигурено системно наблюдение и навременно идентифициране на риска от изоставяне на деца в ранна възраст • Намаление на изоставянето на деца в ранна възраст с 20% годишно; а в края на стратегията – намаление с 60% спрямо нивото от 2005-2009 г.; • Предотвратено изоставяне на децата при 90% от клиентите на ЗМБ; • Осигурен достъп до СУ за деца и семейства в риск в 11 те общини чрез 6 работещи ЦОП с 1 филиал и мобилни екипи за 2 общини • Разширен териториален обхват на услугите за деца и уязвими семейства в двата ЦОП - (Хасково през 2010 г. и 5 новоразкрити ЦОП в областта до обхващане на 11-те общини в цялата област • Разширен капацитет на услугите в ЦОП от общо 48 места през 2010 до 240 през 2015г; • Увеличен брой обхванати деца и семейства в риск - ползватели на услугите в ЦОП от 48 през 2010 г.; до 200-240 към края на Стратегията 2015 г. в 6 ЦОП в област Хасково; • Увеличен брой приемни семейства от 10 през 2009 до 60 през 2015 г. • Осигурени приемни семейства за 20-25 деца средно годишно или поне за 80-90 деца до 2015 г. • Повишена информираност за приемната грижа в областта чрез обхващане на всички общини в поне 6 информационни кампании	- Статистически данни на НСИ - Проучване за обратна връзка от потребителите - месечни и тримесечни справки от ДУ-Цоп в РДСП - Социологически анкети, проучвания - заповеди на кмет, решения на ОС за разкрити нови общински услуги в подкрепа на уязвими семейства и деца - данни на ОЗД - заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги -Доклади на ЗМО - Доклади на ОЗД, ДСП - анализи и данни на	<i>Годишна база</i> <i>По-подробни данни</i> <i>2012 / 2015</i> <i>2011 / 2012</i>

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнение на дейностите	Ключови индикатори за ефекта	Източници на информация	Период на проверка
		- на деца в риск от изоставяне 90% от бременните обхванати в програми за здравна профилактика	- Намален брой деца, настанявани извън семейството си с 20% към края на всяка година - Подобрена здравна профилактика за бъдещите майки във всички общини; - Намаляване с 30% на случаите на нежелана и ранна бременност	РДСП	
1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания отглеждани в семейството.	<u>Мярка 1.2.1.</u> Развиване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните семейства; <u>Мярка 1.2.2.</u> Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа, и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда; <u>Мярка 1.2.3.</u> Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.	- Разширени дейности на ЦСРИ Тополовград от капацитет 50 (2010) до 90 (през 2015) - Изградени нови ЦСРИ – в Ивайловград (капацитет 20) и в Минерални бани (капацитет 40); - Провеждани консултации в ЦСРИ, обучения и подкрепа на поне 150 семейства на деца с увреждания годишно; - Създаден Център за ранна интервенция за деца с увреждания с очаквани 40 ползватели – деца и родители годишно - Работещи 3 дневни центъра за деца с увреждания с общ капацитет 88 места (към 2010 г.) - Разкрита нова услуга Заместваща грижа (след 2012 г.) със средногодишен капацитет за 20 семейства с деца с увреждания - Предоставени услуги, консултации и подкрепа на деца и родители – на 110 семейства в риск месечно (най-малко в рамките на 50% от капацитета на 3-те ЦОП в областта);	- Изградена мрежа от 3 ЦСРИ област Хасково за обхващане на деца и възрастни с увреждания в 6-те общини - Предоставяни услуги и рехабилитация на около 180 деца с увреждания на година в рамките на общия капацитет от 150 места в ЦСРИ; - Предоставяни услуги и рехабилитация на около 200 хора с увреждания на година в рамките на капацитета от 150 места в ЦСРИ за деца и възрастни; - Осигурен достъп до дневна грижа за поне 120 -140 деца и младежи с увреждания годишно - Оказана подкрепа на 100 семейства на деца с увреждания - Намалено с 50% настаняване на деца с увреждания извън семейството; - Осигурени услуги по ранна интервенция поне на 70% от семействата с деца с увреждания (от 0 до 3 години)	- Данни на АХУ - Данни на НПО, работещи с хора с увреждания - Справки и отчети на СУ - обратна връзка от потребителите - база данни на ОЗД и ДСП	<i>Годишна база</i> <i>По-подробни данни 2012 / 2015</i> <i>2011 / 2012</i>
1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите	<u>Мярка 1.3.1.</u> Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за	Реализирани информационни кампании и програми за превенция на насилието,	Осигурен достъп до СУ за деца и семейства в риск в 2 общини чрез разкритите ЦОП с мобилни услуги;	- Данни на НСИ - Проучване за	<i>Годишна база</i>

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнение на дейностите	Ключови индикатори за ефекта	Източници на информация	Период на проверка
семейства за превенция на рисковото поведение и negliжиране на децата.	превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда; <u>Мярка 1.3.2.</u> Програми за превенция на рисковото поведение при деца и младежи; <u>Мярка 1.3.3.</u> Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите.	рисковото поведение, зависимостите сред учениците във всички училища в областта; Осигурен достъп до кризисно настаняване за деца и младежи с рисковото поведение.	- Оказана подкрепа за отговорно родителство сред 60% от семействата на децата клиенти на услуги в ЦОП; - Подобрена информираност на учениците и младежите за последиците от зависимостите и рисковото поведение; - Предоставени услуги /подкрепа за реинтеграция за 80% от децата и лицата жертви на насилие, трафик, зависимости, рисковото поведение.	обратна връзка от потребителите - месечни и тримесечни справки от ДУ-Цоп в РДСП - Социологически анкети, проучвания	<i>По-подробни данни 2012 / 2015</i> <i>2011 / 2012</i>
1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование.	<u>Мярка 1.4.1.</u> Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички деца в област Хасково; <u>Мярка 1.4.2.</u> Програми за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи; <u>Мярка 1.4.3.</u> Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания; <u>Мярка 1.4.4.</u> Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца.	- Брой разработени/приети целеви програми за подобряване на образованието; - Брой реализирани проекти на общини, училища, НПО за образователна интеграция; - Реализирани годишни кампании на учители и НПО за обхващане на децата в подготвителен и първи клас, със специален фокус към ромските деца; - Брой назначени помощници на учителя в общинските училища със смесен етнически състав с подкрепата на общините; - Брой деца в извънкласни дейности чрез проекти и хоризонтални политики; - Осигурени ресурсни учители за деца с увреждания, интегрирани в масовите училища; - Подобрена достъпна среда в училищата и детските градини, съгласно общинските планове;	- Осигурено пълно обхващане на децата (поне 98%) в задължителното предучилищно образование; - Повишена училищна посещаемост и интерес към учебния процес на децата, обхванати в извънкласни и извънучилищни форми; - Над 60% от посещаващите училище ученици, обхванати в образователни инициативи, извънкласни и извънучилищни дейности за свободното време; - Подобрени умения за 40 учители за включване на родителите в образователно-възпитателния процес - Брой изведени деца от помощното училище в Хасково 70% от децата с увреждания редовно посещаващи училище и обхванати в подходящи форми на включващо образование; - Инвестирани ресурси от общините за достъпна среда (обем средства, % от общинския бюджет за инфраструктура).	- данни и справки от РИО на МОМН - срещи в училищата с деца, родители, учители - Справки и отчети на социалните услуги -годишни доклади, статистически данни и отчети на общински администрации -проучвания	2010 / 2012 / 2015 <i>всяка учебна година (септември / февруари / юни</i>
1.5. Да се	<u>Мярка 1.5.1.</u> Разработване на	• Разработени и приети 3 плана за	• Съгласувани на областно и общинско	- Доклади от	<i>Годишна</i>

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнение на дейностите	Ключови индикатори за ефекта	Източници на информация	Период на проверка
трансформират и закрийт специализираните институции за деца.	планове за трансформиране и/или закриване на специализираните институции за деца в област Хасково през 2010 – 2015 г. <u>Мярка 1.5.2.</u> Развитие на услуги за реинтеграция на децата от СИ в биологичното или разширеното семейство <u>Мярка 1.5.3.</u> Широко развитие на Приемната грижа и извеждане на деца от СИ в приемни семейства и в семейства на осиновители <u>Мярка 1.5.4.</u> Трансформиране и закриване на СИ за деца в област Хасково	трансформиране / закриване на СИ за деца; - Създадена общинска работна група – Хасково - за закриване на СИ за деца и експертна група за подкрепа на областно ниво; - Осъществени контакти с всички общини/ДСП, от които има деца, настанени в СИ в Хасково; - Брой деца от СИ реинтегрирани в биологичните и разширените семейства; - Брой деца от СИ изведени в приемни семейства. - Брой закрити СИ за деца в област Хасково - Брой / обхват на разкритите нови СУ в общността на мястото на закриваните СИ за деца;	ниво конкретни планове и стъпки за трансформирането на 3 СИ и за извеждането на децата; - Постигнато съгласие на заинтересованите страни за политиките и подходите за деинституционализация на децата със и без увреждания в СИ - Изведени в семейна среда поне 70% от децата в СИ; - Закрити 3 СИ за деца (ДДЛРГ “Надежда” ДДЛРГ “Асен Златаров” и ДМСГД) - Намален брой на децата в СИ в област Хасково: от 161 през 2010 г. до 35 деца през 2015 г. - Профил на разкритите нови услуги при закриването на СИ, съгласно планове за всяка отделна СИ	оценките на настанените деца и планове за развитие - Регистри на реинтегрирани и приети в приемна грижа деца - Регистър на приемните семейства - Данни на ЦОП, ОЗД, РДСП	база По-подробни данни 2010 / 2012 / 2015
1.6. Да се развият алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда близка до семейната за децата.	<u>Мярка 1.6.1.</u> Изграждане на ЦНСТ за извеждане на деца от СИ, които не могат да бъдат изведени в семейна среда,	- Изградени 15 нови ЦНСТ за деца в Хасково с общ капацитет 189 към 2015 год., за извеждане на деца от СИ; - Изградени 15 нови ЦНСТ в 9 общини от областта.	- Осигурена алтернативна резидентна грижа за 31 деца с увреждания от СИ (извън област Хасково), които не могат да бъдат изведени в семейна среда; - Осигурена алтернативна резидентна грижа за 189 деца, изведени от СИ; - Подобрено качество на резидентната грижа за 189 деца, предоставена в среда, близка до семейната в 15 ЦНСТ;	-годишни доклади, отчети на РДСП и общински администрации -Доклади на ЗМО	2011 - 2013
Приоритетно направление 2: Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение					
2.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в	<u>Мярка 2.1.1.</u> Подкрепа от ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания в цялата територия на област Хасково <u>Мярка 2.1.2.</u> Разширяване на социалните услуги в домашна	- Поне 3 действащи ЦСРИ с общо 150 места за лица с увреждания (в рамките на капацитета 150 общо за деца и възрастни.) - Брой ползватели в увеличения с 30% капацитет на услугите ДП,	- Осигурена рехабилитация и услуги в ЦСРИ за 120 -150 лица с увреждания средно на година; - Осигурени услуги в домашна среда за около 20% от хората с увреждания потребители на услугите домашен	-годишни доклади, данни и отчети на РЦЗ и общински администрации - справки от	

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнение на дейностите	Ключови индикатори за ефекта	Източници на информация	Период на проверка
семейна среда чрез разкриване на услуги и грижа в общността.	среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства <u>Мярка 2.1.3.</u> Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания Мярка 2.1.4. Развиване на целеви общински мерки за социално включване на хора с психични разстройства и увреждания	ЛА, СА за хора с увреждания; - Включени допълнителни дейности за помощ в ежедневието на потребителите с увреждания към патронажите; 6 брой дневни центрове с общ капацитет 141 към 2015 год.;	социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; - Поне 25-30% от лицата с увреждания с право на работа обхванати в програмите на ДБТ за трудово посредничество, достъп до квалификация и заетост. 100 лица с увреждания обхванати в услуги за дневна и заместваща грижа; - разработени индивидуални програми за социална реинтеграция на поне 40 клиента с психични разстройства от областта и включени в дейности за трудова интеграция.	ДБТ; ДСП - отчети на мобилни екипи - заповеди за разкрити СУ услуги за хора с увреждания; - обратна връзка от близки на клиенти и отчети на служители в ЦСРИ	
2.2. Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип за хората с увреждания, настанени в специализирани институции.	<u>Мярка 2.2.1.</u> Изграждане на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.	- Разкрити нови 3 ЦНСТ за хора с увреждания ; - Запазване дейността на преходно жилище за възрастни с психични разстройства в с. Пъстрогор; - Запазване дейността на защитено жилище за хора с лека умствена изостаналост в гр. Димитровград; - Разкриване на защитено жилище за хора с физически увреждания в гр. Тополовград; - Разкриване на защитено жилище за хора с увреждания в гр. Харманли;	Предотвратена институционализацията на 45 лица с увреждания и психични разстройства;		
2.3. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности	<u>Мярка 2.3.1.</u> Осигуряване достъп на развитие за етническите общности в неравностойно положение в област Хасково	Привличане и назначаване на специалисти от ромски произход в съществуващите и новоизградени ЦОП, с цел улесняване на работата с	Подобрен достъп до социални и образователни услуги и заетост за уязвимите ромски общности в гр. Хасково, гр. Димитровград, гр. Симеоновград и гр. Харманли;	- анализи и данни от НПО, -проучвания -посещения на място- обратна	

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнение на дейностите	Ключови индикатори за ефекта	Източници на информация	Период на проверка
в риск.	<u>Мярка 2.3.2.</u> Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към деца и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение	ромските деца и техните семейства. - Назначени 4 здравни медиатори за улесняване на достъпа на ромите до здравеопазване; - Създаден Център за временно настаняване за възрастни с капацитет 20 лица в гр. Димитровград; - Предоставяни краткосрочни услуги на 50-60 лица годишно.	- Подобрени здравни грижи и услуги за ромските общности в 4 общини – Хасково, Димитровград, Симеоновград и Харманли; - Намаление със 60% на отпадането на ромските деца от училище	връзка от общностите - данни от ДБТ, РИО на МОМН,РДСП, училища -документация на Центъра; данни от Медицински център	
Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот					
3.1. Да се развие широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна и домашна среда.	<u>Мярка 3.1.1.</u> Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките изолирани населени места. <u>Мярка 3.1.2.</u> Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент. <u>Мярка 3.1.3.</u> Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора.	- Увеличен капацитет с около 30% на домашния социален патронаж в 10 от общините в областта и разкриване на такъв в община Минерални бани до 2015 ; - Предоставени допълнителни услуги у дома за 30-40% от патронирания лица в рамките на домашните социални патронажи; - Увеличен с 30% брой на ангажираните лични и социални асистенти, домашни помощници през 2013 г. спрямо 2010 г.; - Функциониращи 6 нови Дневни центъра за стари хора с общ капацитет 160 места; - Продължаващи дейности на 1 Дневни центъра за стари хора (с общ капацитет 30 места); - Разширена мрежа на Клубове на пенсионера в селата от областта;	- Подобрени и разширени услуги в домашна среда за 30% от старите хора – потребители на домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; - Увеличен с 40% брой стари хора-потребители на услуги в домашна среда през 2013 г. спрямо 2009 г.; - Увеличен с 50% относителен дял на клиентите в населени места извън общинските центрове; - Предотвратено преждевременно настаняване в резидентна грижа на 80-90 стари хора чрез предоставяне на разнообразни услуги в домашна среда; - Оптимизирано управление на грижите за стари хора в поне 3 общини; - Осигурени дневни и почасови грижи, и подкрепа за поне 160 стари хора средногодишно в област Хасково; - Подобрени условия за общуване и социален живот за 400-500 стари хора чрез мрежата на Клуба на пенсионера	- Статистически данни на НСИ - заповеди на кмет и решения на ОС за разкрити нови услуги в подкрепа на старите хора - отчети на мобилни екипи - обратна връзка от потребителите - Посещения на място	<i>По-подробни данни 2010 / 2012 / 2015</i>
3.2. Да се осигури достъп на старите	<u>Мярка 3.2.1.</u> Подобряване на условията и качеството на	Продължаващи и подобрявани услуги в двата ДСХ в в Хасково	Подобрени битови условия и услуги за 190 стари хора, настанени в ДСХ;		<i>Годишна база</i>

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнение на дейностите	Ключови индикатори за ефекта	Източници на информация	Период на проверка
хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.	грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора. <u>Мярка 3.2.2.</u> Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.	и Харманли; • Продължаващи и подобрявани услуги в ДВСУ в Хасково • Продължаващи и подобрявани услуги в частния ДСХ Калина гр. Димитровград; • Изградени и разкрити 2 нови ДСХ с общ капацитет 40 места; • Изграден и разкрит нов ДСХД с общ капацитет 30 места; • Изграден и разкрит нов ЦНСТ за стари хора с общ капацитет 15 места; • Продължаващи и подобрени медико-социални услуги в хосписа в Стамболово	• Осигурена качествена резидентна грижа в ДВСУ в Хасково • Осигурена качествена резидентна грижа в частния дом на около 50 стари хора за периода на стратегията • Осигурени качествени резидентни грижи в среда, близка до домашната за 40 стари хора в 2 нови ДСХ с общ капацитет 40 места • Осигурени качествени резидентни грижи в среда, близка до домашната за 30 стари хора в 2 нов ДСХД с общ капацитет 30 места • Осигурени качествени резидентни грижи в среда, близка до домашната за 15 стари хора в 1 ново ЦНСТ с общ капацитет 15 места • Осигурени качествени медико-социални грижи на 50 лица с тежки заболявания и неподвижни до 2015 г.		<i>По-подробни данни 2010 / 2012 / 2015</i>

5.3 Изграждане на система за мониторинг и оценка на стратегията

Изграждането на цялостна функционираща система за мониторинг и оценка предполага комплекс от дейности, които се осъществяват на няколко етапа:

- създаване на структура и изграждане на екип;
- развитие на уменията и капацитета за мониторинг и оценка;
- планиране и изпълнение на дейности за мониторинг и оценка;
- разпространение на заключенията от мониторинга и оценката и актуализиране на планове и дейности в съответствие с направените препоръки.

5.3.1 Създаване на Комисия за мониторинг и оценка към областния съвет за развитие.

Оперативното изпълнение на дейностите изисква да се обособи Комисия за мониторинг и оценка към областния съвет за развитие (КМО) с ясни и конкретни задачи и отговорности, което да разполага относителна независимост от преките изпълнители на услугите и мерките за социално включване.

Структура: КМО ще се създаде в рамките на Областна управа и ще работи в партньорство/в мрежа с РДСП и териториалните работни групи по общини. КМО се създава като структура към Областна управа – **Хасково** с решение на Областния съвет за развитие в област **Хасково** и издаване на заповед на Областния управител. КМО може да бъде изградено в рамките на дирекцията за стратегии и програми. Участието и отговорностите на експертите от РДСП се съгласува с ръководството на АСП.

Основният екип на КМО обхваща 14 - 15 души за частично работно време – 1-2 от Областна управа, 1-2 от РДСП и по един представител от общинските администрации, които работят по трудов договор в посочените институции и са натоварени с допълнителни конкретни задължения за прилагане на системата за мониторинг и оценка на Областната стратегия. Новите им задължения по мониторинга и оценката се включват в длъжностните характеристики, като се препланира работното им време с оглед поемането на новите отговорности.

Разширеният екип – участници в дейностите по мониторинг и оценка – включва координаторите на Териториалните работни групи във всяка община от областта, представител на регионалното звено на ДАЗД и по 1 представител на ДСП от всяка община. В рамките на стратегията (*Мярка 4.2.3.*) са предвидени специализирани обучения на екипите на КМО за усвояване на базисни познания и умения по мониторинг и оценка, събиране и обработване на данни и пр., както обучение през практика и консултации с експерти в процеса на работа.

Задачите и отговорностите на КМО се разпределят между двата екипа:

Основен екип:

- Координира цялостната дейност по мониторинг и оценка в област **Хасково**;
- Планира дейностите за мониторинг и оценка – изработва и съгласува дългосрочните и годишните оперативни планове за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегията;
- Изпълнява посещения на място за наблюдение на дейности и социални услуги в общините в областта;
- Предоставя консултации и практически съвети на доставчиците на услуги за подобряване на дейностите по места;

- Консултира и осигурява методическа помощ за доставчиците и персонала на социалните услуги (предоставяна при посещения на място, по телефона или по електронна поща от представителите на РДСП в КМО);
- Събира информация на областно ниво и систематизира данните/информацията, подадена от Териториалните работни групи по общини;
- Изработва общ годишен мониторингов доклад за изпълнението на Стратегията, който се представя за обсъждане и одобрение на Областния съвет за развитие;
- Заедно с разширения екип формулира ключовите мониторингови въпроси и въпросите, на които трябва да даде отговор междинната и крайната оценка;
- Организира възлагането и провеждането на външна оценка на изпълнението на Стратегията;
- Заедно с разширения екип обсъжда заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка;
- Организира разпространението на резултатите от мониторинга и оценката и информира заинтересованите страни и обществеността за резултатите и препоръките.

Разширен екип:

- Участва в планирането на дейностите по мониторинг и оценка;
- Участва в дискусии за определяне на ключовите въпроси на мониторинга и оценката и представя коментари по докладите за мониторинг и оценка;
- Събира информация за базовите индикатори по общини;
- Събира и систематизира текуща информация за социалните услуги и дейности;
- Оказва съдействие и логистика за проучвания, оценки и други дейности, осъществявани от външни експерти или организации в съответната община;
- Организира дискусии по общини за обсъждане на заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията.

5.3.2 Планиране и изпълнение на дейностите за мониторинг и оценка

Планът за действие по прилагането на системата за мониторинг и оценка предвижда разработване и приемане на:

- (а) дългосрочни планове за тригодишен период – първият период обхваща 2010-2012 г. и вторият период - 2013-2015 г.;
- (б) годишни оперативни планове за дейностите по мониторинг и оценка за всяка година от изпълнението на стратегията.

Дългосрочните и годишните планове за мониторинг и оценка се разработват от основния екип на КМО, съгласуват се с разширения екип и се внасят за приемане от Областния съвет за развитие като част от годишния отчет по изпълнението на Стратегията и оперативния план за действие през следващата година.

Задължителните дейности по мониторинг и оценка включват:

- Текущ мониторинг на дейностите – събиране на информация, посещения на място, доклади от мониторинговите посещения;
- Създаване и постоянно актуализиране на база данни на областно ниво с разбивка по общини, територии, теми, рискови групи и пр.;
- Актуализиране, систематизиране и анализ на данните за ключовите базови индикатори за ситуацията;

- o Събиране на информация и анализ на индикаторите за прогреса в изпълнението на Стратегията;
- o Разработване на годишен мониторингов доклад за цялостното изпълнение на Стратегията;
- o Провеждане на междинна оценка на релевантността и ефективността на Стратегията - в края на третата година от външен екип от експерти. Заключениеята и препоръките от Междинната оценка се използват при планирането на следващия тригодишен период от изпълнението на Стратегията;
- o Финална оценка на ефективността и въздействието на Стратегията – провежда се в края на шестата година от външен експертен екип. Заключениеята и препоръките от оценката се използват при разработването на Областния план за регионално развитие за следващия период след 2015 година;
- o Разпространение на заключенията и препоръките от мониторинга и оценката;
- o Разработване и внасяне на предложения за промени/подобрене в приоритетните направления, целите, дейностите на Стратегията.

В зависимост от наличните ресурси могат да се планират и **допълнителни дейности** на КМО като:

- o тематични оценки, фокусирани върху едно или повече приоритетни направления или върху една или повече групи дейности;
- o проучвания по специфични въпроси, необходими за стартиране на нови дейности и/или иновативни услуги по целите на Стратегията.

Раздел В: План за действие

6 Институционална рамка на изпълнението на стратегията

6.1 Отговорности и роли в изпълнението на стратегията

Ролите и задачите на общините и институциите на областно ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

6.1.1 Областен управител и Областен съвет за развитие

С организирането на територията на Република България на области и предоставянето на ръководството им на областните управители, подпомагани от областна администрация, се цели реализирането на важни обществени приоритети – по-добри и качествени услуги за гражданите, по-ефективно използване на ресурсите, ясно разпределение на отговорностите, по-високо качество на живота.

Областният управител отговаря за изпълнението на Областната стратегия за развитие на област **Хасково**, с която е свързана Областната стратегия за развитие на социалните услуги като секторна политика в област **Хасково**. Планирането на общи мерки на областно ниво и на съвместни дейности в няколко общини, прави фигурата на областния управител ключова за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси и за координацията между специализираните териториални звена на централното държавно управление по отношение прилагането на секторните политики. При управление на регионалното развитие, областният управител има ясно определени отговорности и правомощия, които упражнява еднолично, чрез областната администрация или като председател на Областния съвет за развитие. Областният управител разполага със значителна оперативна самостоятелност и многопластови функции и се явява ключова координираща фигура между управленските нива (държавно – местно; централно – териториално), от една страна, и от друга – между секторните звена на централната изпълнителна власт.

Съгласно определените функции в рамковата нормативна уредба³, **областният управител** има следната роля и отговорности в изпълнението на настоящата стратегия:

- Внася проекта на Областната стратегия за развитие на социалните услуги за обсъждане, съгласуване и за приемане от Областния съвет за развитие;
- Подпомага общините на територията на областта при разработването на общинските планове за развитие на социалните услуги;
- Подпомага РДСП и кметовете на общини в изготвянето на годишен план за изпълнение на областната стратегия за развитие на социалните услуги.

³ Закон за администрацията и Устройствен правилник на областните администрации

- Внася годишния план за изпълнение на стратегията за одобрение в Областния съвет за развитие;
- Координира подготовката на проектни предложения за финансиране в съответствие с областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- Съвместно с РДСП **Хасково** подпомага развитието на услуги в общността на междуобщинско и областно ниво, насочени към подкрепа за интегритета на семейства и общности и предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи; съдейства на общините за развитие на политики и услуги, насочени към намаляване на дела на хората, настанени в специализирани институции;
- Създава необходимите условия, координира, контролира и сътрудничи с всички заинтересовани страни, за да се повиши ефикасността на услугите и да се осигурят равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Освен областния управител еднолично и подпомаган от съответната специализирана администрация, функции във връзка с управлението на областното развитие има Областният съвет за развитие, който е колективен междуправителен орган, председателстван от областния управител.

Областният съвет за развитие на област Хасково е колективен междуправителен орган, председателстван от областния управител, който също носи определени отговорности за развитието на социалните и междусекторните услуги на територията на областта:

- Обсъжда и приема Областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- Прави предложения за сключване на споразумения за сътрудничество между съседни общини за осъществяване на съвместни дейности в изпълнение на дейностите, заложи в стратегията;
- Отговаря за развитието на социалните и междусекторните услуги на територията на областта; оценява инициативите на общините и на юридически лица с нестопанска цел, свързани със стратегията;
- Оценява инициативите на общините и на юридически лица с нестопанска цел, свързани със стратегията;
- Обсъжда и предлага инициативи и схеми за ресурсно осигуряване при изпълнението на областната стратегия за развитие, включително за финансиране на общински проекти;
- Приема годишната оценка за изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги, разглежда предложенията и одобрява годишен план за изпълнението ѝ на базата на заложените приоритети и цели на стратегията и на актуализираната оценка на нуждите на групите в риск.

Освен това, Областният съвет за развитие текущо получава информация за всички проекти, с които се кандидатства за финансиране на дейности по изпълнението на Областната стратегия за развитие на социални услуги. Съветът изслушва докладите на определените като ключови участници в изпълнението на стратегията за извършеното, за срещнатите трудности и проблеми, обсъжда представените предложения на общините за развитие на документа. По този начин ще се постигне успешно координиране на секторни политики, областни стратегии и общински планове и програми и ефективно използване на средствата по Оперативните програми.

6.1.2 РДСП и ДСП

Регионалните дирекции за социално подпомагане като териториални поделения на АСП в областните административни центрове провеждат държавната социална политика на ниво област, а Дирекциите "Социално подпомагане" на територията на всяка община по отношение

на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване на потребностите на населението в областта и в общините от социални помощи и социални услуги.

Ролята на РДСП – Хасково в изпълнението на Областната стратегия включва:

- Изготвя съвместно с общините годишен план за изпълнение на Областната стратегия за развитие на социални услуги;
- Поема оперативната и техническа координация на изпълнението на Стратегията с подкрепата на областна администрация и общините;
- Изготвя становища и прави предложения до АСП за откриване и закриване на социални услуги, в съответствие с планираните дейности в стратегията;
- Събира и актуализира база данни с резултатите от предоставяните социални услуги и следи за изпълнението на индикаторите за оценка на стратегията;
- Сътрудничи с областната и общинските администрации и с неправителствени организации при осъществяването на планираните дейности в стратегията;
- Осигурява методическа подкрепа на персонала на социалните услуги, планира програми за професионално развитие и квалификация и системен контрол върху предоставянето на социалните услуги, планирани в стратегията;
- РДСП отговаря за подготовката на планове за закриване/трансформиране на СИ и тяхното изпълнение; РДСП носи отговорност за реформирането и реструктурирането на специализираните институции в област **Хасково**;
- Управлява Регионалния център за развитие на човешките ресурси в област **Хасково**.

Роля и отговорности на Дирекциите социално подпомагане:

ДСП – Димитровград, Харманли, Свиленград, Тополовград, Ивайловград и Хасково (заедно с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето в останалите общини) носят отговорност и изпълняват конкретни задачи при реализирането на Областната стратегия за развитие на социалните услуги:

- Правят предложения до кмета на общината за предоставяне на социални услуги в съответната община;
- Правят предложения до РДСП - **Хасково** за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- ДСП и ОЗД управляват случаите на хората и децата в риск; разработват оценки и индивидуални планове за децата и лицата, настанени в специализирани институции;
- Осъществяват сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка с областната стратегия и предвидените дейности в нея;
- Събират и актуализират данни на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
- ОЗД подпомага интегрирането на деца в ДМСГД и ДДЛРГ в детски ясли, детски градини и предучилищно образование; съвместно с мрежата от ЦОП в общините ОЗД работят за изграждане на връзки между децата, настанени в СИ и семейството им; провежда дейности за изграждане на родителски капацитет, за задържане и реинтеграция на децата в училище и за превенция на рисково поведение.

Предвид основните си функции, РДСП и ДСП (с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето) имат отношение към всички заложи цели в Областната стратегия за развитие на социалните услуги и това са задачи свързани с:

- идентифициране и насочване на случаи към социални и здравни услуги за ранна превенция; подкрепа на семейства в риск от изоставяне на дете;

- насочване на семействата на деца с увреждания към дневни центрове и детски градини за получаване на гъвкава грижа;
- насочване на семействата с увредени деца за ранна диагностика и навременна интервенция на увреждането;
- работа по изграждане на връзка между децата, настанени в СИ и биологично или разширено семейство; реинтеграцията на деца в семейна среда;
- методическа подкрепа и съдействие на ЦОП за формиране на мобилни екипи;
- планиране (съвместно с Дирекция Бюро по труда) мерки за професионално ориентиране и трудова интеграция на младежи, предстоящи да напуснат СИ;
- консултиране и насочване на семейства с деца в риск към социални услуги;
- ДСП пряко отговарят за преструктурирането и реформирането на СИ за деца и за лица с увреждания;
- подпомагат изграждането на алтернативни социални услуги;
- подпомагат общините при идентифициране на нуждаещите се стари хора от услуги в общността и други.

Същевременно взаимодействието на АСП с МТСП се определя като фактор за гарантиране на устойчивостта на изпълнението на областната стратегия чрез практическите възможности за осигуряване на средства за предоставяне на услуги като държавно-делегирана дейност.

6.1.3 Общини

Общините отговарят за цялостното изпълнение на областната Стратегия за развитие на социалните услуги на тяхната територия. За тази цел те разработват, приемат и прилагат Общински стратегии за развитие на социалните услуги (2011-2015), чрез които на територията на всяка община ще се реализира Областната стратегия за развитие на социалните услуги. Общините разработват, приемат и осъществяват годишни планове за действие. Нормативно е установено, че местното самоуправление се осъществява от Общинския съвет, а местната изпълнителна дейност - от кмета и общинската администрация. Така или иначе, в своята съвкупност те заедно осъществяват местната власт.

Местните власти разработват и изпълняват **интегрирани политики за развитие** на хората в риск на тяхната територия като комбинират ресурсите и координират дейностите в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водени от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общините са доставчик на социални услуги. Общините развиват интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора. Общините осъществяват годишен мониторинг и оценка на изпълнението на социалната услуга и оценка на нуждите на групите в риск.

Общините се ангажират да предоставят за сведение на Областния съвет за развитие всички проекти, с които се кандидатства за финансиране на дейности по изпълнението на Областната стратегия за развитие на социални услуги. Определените като ключови участници в изпълнението на стратегията докладват поне веднъж годишно на заседание на Областния съвет за развитие за извършеното, за трудностите, които срещат, както и да правят предложения за подобряване на Стратегията.

Роля и отговорности на **Общинския съвет**:

- Обсъжда и приема Общинска стратегия за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;

- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия.
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Ролята на кмета на общината е ключова за цялостното изпълнение на Областната стратегия за социалните услуги на общинско ниво. Кметът на общината:

- организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- организира разработването на общинските секторни политики и – след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- след съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от Общинския съвет;
- участва в осъществяването на годишен мониторинг и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на социалните услуги като част от Областната стратегия;
- търси възможности за финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в съответния общински компонент на областната стратегия.

Общественият съвет по социално подпомагане и услуги е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината. Неговата роля в изпълнението на стратегията е свързана с:

- обсъждане на областната стратегия и включения в нея общински компонент,
- осъществяване на обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи, съобразно стратегията;
- стимулиране на партньорството между местната власт и доставчиците на социални услуги за реализиране на планираните дейности на територията на общината.

Местните власти носят конкретни отговорности също за иницирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, общините поемат и основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията, например:

- Координират и иницират развитието на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, повишаване на качеството на образование и превенция на рисково поведение на деца съвместно с училищата и центровете за обществена подкрепа;
- Отговарят и осигуряват условия за обхващане на всички деца на територията на общините в подготвителни групи и класове, гарантират спазването на задължителното

изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка в общинските училища;

- Координират и инициират развитието на програми в училищата за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи, както и за наваксване на образователни пропуски;
- Развиват смесени социално образователни услуги в Центровете за обществена подкрепа за превенция на отпадането и задържане на децата в училище;
- Развиват интегрирана политика за подкрепа на хората в пенсионна възраст чрез комбиниране на ресурсите на Домашен социален патронаж, националните и оперативните програми за предоставяне на грижи в домашна среда и за осигуряване на заетост (НПСПОЗ), клубовете на пенсионера и читалища. Разширяват функциите на патронажа и развиват мобилни екипи за предоставяне на домашни грижи;
- Съдействат за изграждането и работата на Центровете за развитие на уязвими общности със специален фокус върху ромското население;
- Осигуряват условия за посещаване в масови детски градини и училища на деца с увреждания, включително с осигуряване на транспорт и на достъпна среда.

6.1.4 Държавна агенция за закрила на детето

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област **Хасково** е важен инструмент в реализацията на националните приоритети за закрила на детето и за социално включване на семейства и общности в риск. В този контекст Държавната агенция за закрила на детето оказва съществена подкрепа на заинтересованите страни в реализацията на заложените приоритети и цели на стратегията. По-конкретно ролята на ДАЗД включва:

- Отговаря и за реформирането на специализираните институции за деца;
- Оказва методическа помощ на Областна управа, местни власти и общинска администрация, юридически и физически лица, осъществяващи дейности по закрила на детето и на други държавни органи за реализиране и оценка на техните дейности при осъществяване на планираните социални услуги в областната стратегия за децата;
- Издава лицензи на доставчиците на новоразкрити социални услуги за деца;
- Контролира стандартите и критериите за качество на социалните услуги за деца и семейства.

6.1.5 РИО на МОМН

Регионалният инспекторат по образованието на МОМН Хасково отговаря съвместно с РДСП за координирането и изпълнение на дейностите от стратегията, свързани с образованието, като осигуряване на достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици, интегриране в системата на образование на децата с увреждания, отглеждани в семействата и от СИ, и контролира дейностите, свързани с насочване на деца със специални образователни потребности, осигуряване на учители за ресурсно подпомагане на децата с увреждания и пр. Важна роля в реализацията на мерките в сферата на образованието, заложен в Стратегията, изпълняват и **Екипът за комплексно педагогическо оценяване към РИО на МОМН**, както и **Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – РЦПНОВДУСОП** за област **Хасково**.

Конкретните отговорности и роля на **РИО на МОМН** са:

- Носи отговорност за интегриране в системата на образование на децата с увреждания отглеждани в семействата;
- Съдейства на училищата за насочване на нередовно посещаващи училище ученици и деца с рисково поведение към отделите за закрила на детето и ЦОП;
- Осигурява методическо ръководство и насърчава училищата за развитие на дейности съвместно с ЦОП и НПО за повишаване на мотивацията на учениците за задържане в училище и за запълване на свободното им време според индивидуалните им интереси; програми и проекти за превенция на рисковото поведение на деца; за реинтеграция в системата на образование на отпаднали деца, за задържането им в училище чрез участие в извънкласни дейности според индивидуалните им интереси и за наваксване на образователни пропуски;
- Осигурява контрол върху обхващането на всички деца на територията на област **Хасково** в преучилищна подготовка и възпитание; върху редовното посещение на ученици в училище и записването на ученици в учебни заведения на територията на общината, в която живеят семействата им;
- Съдейства за извеждането на деца от помощни училища в масови училища и за осигуряването на условия съвместно с училищата за наваксване на образователните пропуски и интегрирането им с връстниците им (оценка на образователното ниво и на нуждите, изготвяне на индивидуална програма за обучение, осигуряване на допълнителни часове за компенсиране на разлики в нивото, участие в дейности за запълване на свободното време и социализация).

РИО на МОМН активно си взаимодейства с местната власт, институциите от други сектори (като системата на здравеопазването, социалните услуги и заетостта) и гражданските организации при прилагането на областната стратегия за развитие на социалните услуги в област **Хасково** РИО оказва съдействие на създадените Центрове за развитие на ромските общности и НПО при изпълнението на проекти за подобряване на образователното ниво на ромската общност. Съвместно с РДСП, ДБТ и директори на училища планира програми за вечерно и професионално обучение за младежи и възрастни с основно и по-ниско образование.

Екипът за комплексно педагогическо оценяване (ЕКПО) към РИО на МОМН:

- изготвя първична оценка на децата със специални образователни потребности (СОП), предварително консултирана от лекар специалист;
- насочва децата към подходяща форма на обучение;
- оказва съдействие за извеждане на деца от помощните училища като изготвя оценка за образователните им потребности.

Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – РЦПНОВДУСОП за област Хасково е извънучилищно педагогическо учреждение със следните задачи:

- осъществява дейности по провеждане на държавната политика за интегрирано и включващо образование и изпълнява консултативни, образователно-възпитателни, рехабилитационни и координиращи функции;
- координира и осигурява условия (съвместно с общообразователните училища) за интегрираното обучение на деца със СОП, чрез изработване на индивидуални образователни програми, осигуряване на ресурсни учители и други специалисти.

6.1.6 Регионален център по здравеопазване

Държавната здравна политика на територията на област **Хасково** се осъществява и организира от Регионален център по здравеопазване (РЦЗ) и Регионален съвет по здравеопазване. Тяхната роля е свързана с:

- Координацията и изпълнението на хоризонтални здравни мерки, за осигуряване на достъп до качествена здравна грижа за цялото население, включително за хората в риск;
- Създаване на база данни за здравни специалисти в помощ на хора с увреждания и хора със зависимости, която се използва от ДСП за насочване и консултиране на клиенти в риск;
- взаимодействие с местната власт и с други институции за методическо ръководство, инициране и реализация на смесени медико-социални услуги, предвидени в областната стратегия за развитие на социалните услуги в област **Хасково**;

Конкретните им отговорности са насочени към: здравна профилактика на майчинството/бременността с фокус нежелана и рискова бременност; медицинска рехабилитация за деца и възрастни с увреждания и подкрепа за техните семейства; разработване на здравно-социални програми за семейно планиране; качествена здравна грижа в домовете за деца и хора с увреждания и стари хора.

6.1.7 Дирекция Бюро по труда

Дирекция Бюро по труда в област **Хасково** участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, със специално внимание към безработните от обособените ромски общности) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Основната роля на ДБТ по изпълнението на стратегията включва:

- Участие в разработването на областни и местни програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
- Разработване на мерки и програми съвместно с общините за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности;
- Участие в разработването на програми за обучение и пренасочване на персонал от СИ;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа;
- Съвместни дейности с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление, ръководствата на регионалните структури на представителните организации на работниците, служителите и на работодателите, НПО) при прилагането на областната стратегия за развитие на социалните услуги в област **Хасково**.

6.1.8 Неправителствени организации

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО – част от тях участват в предоставянето на социални услуги като преки доставчици, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и групите в риск в

област Хасково. С активното участие на НПО в процеса ще се подобри развитието на съществуващите услуги, застъпничество, обучение, партниране в управление на услуги. Съществуващите местни НПО имат съществен принос при изпълнението на разработената стратегия за социални услуги. Тяхната роля се заключава в:

- Съвместно с общините, ДСП и граждани разработват интегрирани политики и мерки за социално включване, в съответствие с мерките в стратегията;
- Участват във формулирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общините и/или водещи организации за проектите;
- Предоставят социални, здравни и образователни услуги на територията на общините и областта за хора в риск;
- Подпомагат училищата, ЦОП и СИ при работа със семейството и с деца за изграждане на умения за самостоятелен живот и индивидуално развитие, задържане в училище, превенция на рисково поведение и зависимости.

НПО участват в актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението ѝ като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

6.2 Механизми на партньорството

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в област **Хасково** която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. Изграждането на механизми на партньорство е определено като приоритетно направление в Областната стратегия със следните цели и задачи:

Обща цел 5. Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество, чрез:

- **Конкретна цел 5.1.** Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги;
- **Конкретна цел 5.2.** Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

При изпълнението на Стратегията са заложили конкретни дейности за развиване и апробиране на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни дейности между общини и сектори в решаването на проблемите на рисковите групи. В плана за първата година на стратегията е предвиден консултативен процес на две нива – политическо и експертно – за разработване на модели и процедури на взаимодействие между ангажираните заинтересовани страни.

В област **Хасково** ще бъдат използвани разнообразни инструменти за сътрудничество като:

- Споразумения за съвместна работа за инициране /изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги – определят се рамкови правила и области на съвместна работа; формализират се и се издигат на по-високо ниво традиционно добри взаимоотношения;
- Партньорства – съвместни действия в определени от споразумението насоки за съвместна работа;
- Сътрудничество със ЗМО в дейностите за мониторинг и оценка на Стратегията;
- Граждански/обществени съвети с постоянно действие;
- Съвместно разработване на Общински планове за развитие, бюджета на общината, други стратегии, концепции и други;

- Обществени форуми – с периодично действие и вземане на консенсус и конференции с консенсус;
- Отворени работни групи с участие на всички заинтересовани страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи;
- Провеждане всяка година на срещи и обменни посещения между съседни общини за обмен на информация за групи в риск, обсъждане и планиране на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи. Междуобщинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.);
- Планиране и изпълнение на съвместни проекти с допълване на наличните ресурси на съседни общини за изпълнение на Областната стратегия на областно и общинско ниво;
- Съвместно развитие на мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на хора с увреждания и самотни стари хора в изолирани населени места;
- Разработване на междуобщински и междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск - решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни.

Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

7 Ресурси

7.1 Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

Областната стратегия предвижда конкретни мерки за обезпечаване на дейностите с необходимия персонал със съответната квалификация и умения, в които се разглежда развитието на човешките ресурси на всички етапи на изпълнението – от административния и организационен капацитет за инициране на интервенции/ планиране на разкриването на нови услуги, вкл. финансово осигуряване и привличане на средства, до предоставянето на социални услуги (администриране и обслужване на клиентите) и изпълнението на конкретни мерки и дейности за решаване на социалните проблеми на рисковите групи. В отговор на идентифицираните потребности за изграждане на капацитет са формулирани целите на **приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси в област Хасково.**

Обща цел 4. Да се гарантира качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги, чрез:

- **Специфична цел 4.1.** Да се създаде Регионален ресурсен център за развитие на човешките ресурси в област **Хасково**;
- **Специфична цел 4.2.** Да се стимулира развитието на административния и организационния капацитет на областно и общинско ниво за прилагане на интегрирана грижа и политики към хора и групи в неравностойно положение;
- **Специфична цел 4.3.** Да се осигури подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;

- **Специфична цел 4.4.** Да се осигури системен контрол върху качеството на предоставяните социални услуги.

7.1.1 Създаване на Регионален ресурсен център – Хасково за развитие на човешките ресурси

Специфична цел 4.1. Да се създаде Регионален ресурсен център за развитие на човешките ресурси в област **Хасково**.

Мярка 4.1.1. Изграждане на местен капацитет за подкрепа на развитието на човешките ресурси в област **Хасково**

Дейност 4.1.1.1. Създаване и организационно консолидиране на Регионален ресурсен център за развитие на човешките ресурси към РДСП **Хасково**.

За създаването на Регионалния ресурсен център ще се използват предстоящи възможности за финансиране по Оперативните програми за развитие на човешките ресурси и с техническата подкрепа на ТЗ към УНИЦЕФ. Ресурсният център ще подпомогне работата на заетите в сферата на социалните услуги: ДСП; общински администрации; доставчици на социални услуги; НПО; работещи в социални, здравни, образователни и детски заведения и други, които имат отношение. Организационното изграждане на Ресурсния център към РДСП-**Хасково** включва следните основни дейности:

- Подготовка на длъжностни характеристики и административни регулации;
- Подбор на екип и осигуряване на адекватен брой служители (не по-малко от 3-ма души);
- Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики за екипа на Регионалния ресурсен център в сферата на: (1) обучителните дейности – проучване на обучителните нужди, организиране на обучения, консултиране и пр. (2) консултиране и методическа помощ за предоставяне на социални услуги.

Устойчивостта на Ресурсния център ще се осигури чрез:

- Разкриване на възможности за самофинансиране и подкрепа по различни общински програми и междуобщинско партньорство;
- Доизграждане на Ресурсния център чрез разширяване на дейностите му, като се търси финансиране от различни програми - национални и международни.

Дейност 4.1.1.2. Изпълнение на дейностите на Ресурсния център, които включват:

- Обучение и консултации – идентифициране на нуждите от обучение, провеждане на обучения за повишаване на професионалната квалификация на работещите в сферата на социалните услуги от различни организации;
- Методическа подкрепа и предоставяне на актуална информация, свързана със социалните услуги; Участие в работните групи за методическа подкрепа при актуализирането на плановете за реформиране, реструктуриране или закриване на специализираните институции в съответствие с приоритетите и мерките на настоящата стратегия;
- Техническа помощ и подкрепа при изграждане и утвърждаване на междуобщинското и междусекторното партньорство, както и при работата в мрежа;
- Подкрепа при разработването на проектни предложения и управляване на проекти в социалната сфера;
- Съдействие и подкрепа на Звеното за мониторинг и оценка (*описано в параграф 5. на Стратегията*) в дейностите за подобряване и актуализация на Стратегията в съответствие със заключенията и препоръките от мониторинга и оценката, както и с настъпилите промени в социалната среда.

7.1.2 Изграждане на административен и организационен капацитет

Специфична цел 4.2. Да се стимулира развитието на административния и организационния капацитет на областно и общинско ниво за прилагане на интегрирана грижа и политики към хора и групи в неравностойно положение.

Мярка 4.2.1. Изграждане на капацитет за управление на социалните услуги

Дейност 4.2.1.1. Обучения и консултиране за изграждане на умения за ефективно управление на социални услуги в общините и външните доставчици на социални услуги: 1) за инициране на интервенции/планиране на разкриването на нови услуги; 2) умения за администриране на социални услуги – като държавно делегирана дейност на общините или на външни доставчици; 3) умения и нагласи за контрактиране на социални услуги към външни доставчици

Дейност 4.2.1.2. Обучения за развитие на капацитета на ДСП и отделите по места:

- Обучения за повишаване на уменията на експертите от ДСП за методическа подкрепа на услугите;
- Специализирани модули за повишаване на компетентността на специалистите в отделите във връзка с прилагането на нормативната уредба и добрите практики за организиране и управление на социални услуги;
- Повишаване на ефективността при предоставянето на методическа подкрепа във връзка с планирането, организирането и управлението на социалните услуги на територията на общините.

Дейност 4.2.1.3. Осъществяване на поредица от базисни и надграждащи обучителни модули за ръководните екипи на социалните услуги с цел развитие на административния и управленски капацитет, допълнителна квалификация/опит и подобряване на вътрешния мениджмънт на социалните услуги в област **Хасково** по отношение на:

- анализ на потребностите от специалисти и поддържащ персонал, дизайн/развитие на длъжностните и функционалните характеристики на персонала;
- подбор и освобождаване на персонал, ориентиране към обучение/преобучение;
- ефективно планиране на работните задачи и дейностите по предоставяне на услугите, съобразно потребностите от развитие на предлаганите социални услуги;
- въвеждане на иновативни практики за ефективна оценка на положения труд, съобразени със спецификата на различните дейности по предоставяне на социалните услуги и обвързване на възнагражденията на служителите с реалната работа по случаи за удовлетворяване на потребностите на клиентите;
- добро управление и задържане на специалисти и на помощния персонал и осигуряване на тяхното непрекъснато развитие;
- стимулиране на работата в екип и работата в разширени/мултидисциплинарни екипи.

Дейност 4.2.1.4. Обучение (най-малко веднъж годишно) и периодични консултации на ръководните екипи на доставчиците по планиране, осигуряване и ефективното управление на финансовите средства и ресурсите.

Мярка 4.2.2. Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделите, ангажирани с администрирането и управлението и развитието на социалните услуги на територията на всяка от общините от област **Хасково**.

Дейност 4.2.2.1. Осигуряване на адекватен брой служители в отделите, ангажирани с разкриването и управлението на социалните услуги на територията на всяка община

Дейност 4.2.2.2. Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на екипите в отделите, ангажирани с

управлението на социалните услуги и на доставчиците, които да повишават компетентността на служителите за:

- изследване на потребностите, планиране на вида и обхвата на услуги по превенция на рисковите фактори и услуги за целевите групи в риск;
- реформиране и реструктуриране или закриване на съществуващи социални услуги, в съответствие с приоритетите и мерките на настоящата стратегия;
- финансово планиране и ефективно управление на ресурсите;
- познаване и прилагане на съществуващата нормативната уредба и добрите практики за администриране и управление на социални услуги в България.

Мярка 4.2.3. Изграждане на умения за мониторинг и оценка

Дейност 4.2.3.1. Обучения на екипите (основен и разширен) на създаденото Звено за мониторинг и оценка (ЗМО), които включват следните модули:

- базисни познания за мониторинг и оценка;
- умения за планиране, изпълнение и координиране на дейности по мониторинг и оценка;
- формулиране на индикатори;
- систематизиране и анализ на данни по определени индикатори.

Дейност 4.2.3.2. Обучение чрез практика, консултиране и развиване на практически умения за мониторинг:

- подходи и умения за изграждане на мрежа на местно ниво;
- методи за събиране на теренна информация;
- събиране на данни по определени индикатори;
- консултации и практическо обучение при разработването на аналитични доклади, формулиране на предложения и препоръки към стратегията.

Мярка 4.2.4. Изграждане на умения на общинско и областно ниво за усвояване на структурни фондове с цел:

- ефективно използване на възможностите за финансиране от Структурните фондове на ЕС;
- капацитет за усвояване на средства от различни национални и донорски програми.

В обученията ще участват за представители на общините, екипите, управляващи социалните услуги в общините, ДСП и ОЗД, външни доставчици и партньори.

Дейност 4.2.4.1. Обучения и информационни срещи за запознаване, разбиране и ефективно използване на възможностите на финансовите инструменти от национално финансиране и Структурните фондове на ЕС

Дейност 4.2.4.2. Осигуряване на поредица от базисни и надграждащи обучения за придобиване и надграждане на уменията за разработване и подготовка на проектни предложения:

- основни умения за трансформиране на проблемите в цели за постигане на промяна; подбор на специфични дейности и методи за интервенция, които осигуряват постигане на целите; планиране на необходимите финансови, човешки и материални ресурси за осъществяване на проекта;
- дефиниране на индикатори за проследяване на резултатите; планиране на мерки за осигуряване на качество на предоставените услуги, равен достъп и активно участие на потребителите в развитието и контрола по предоставяне на услугите; планиране на мерки и дейности за осигуряване на устойчивост и др.

Дейност 4.2.4.3. Развитие на компетенциите за управление на проекти:

- ефективно изпълнение на планираните проектни дейности; добро управление на наличните ресурси; стимулиране на участието на всички заинтересовани страни;
- документиране и популяризиране на успешните практики и резултати от реализацията на проекта; дейности за осигуряване на устойчивост на промяната и др.

Мярка 4.2.5. Формиране на умения за изграждане на партньорства

В Стратегията са предвидени конкретни мерки за изграждане на познания, умения и нагласи, необходими за осъществяването на целите и дейностите по **приоритетно направление 6: Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги.**

Дейност 4.2.5.1. Обучения за изграждане на ефективни партньорства, умения и нагласи за развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги

Дейност 4.2.5.2. Предоставяне на консултации, фасилитация, обучителни модули и обучения през практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие:

- Ефективно взаимодействие между общинска администрация, ДСП и НПО;
- Механизми и подходи за осигуряване на подкрепа от гражданския сектор за областната стратегия; Умения за мобилизиране на потенциала на НПО за управление и предоставяне на социалните услуги, инициране и изпълнение на мерки за социално включване на общинско и областно ниво;
- Обучения и консултиране за подобряване на условията за включване на НПО като външни доставчици на услуги.

Дейност 4.2.5.3. Подкрепа при провеждане на срещи и дискусии със заинтересованите страни на общинско и/или областно ниво за:

- Адаптиране на общинските планове за развитие на социалните услуги към приоритетите, целите и принципите на Областната стратегия;
- Осъществяване на информационни срещи и консултации между представители на общински съвет, общинска администрация, доставчици и други представители на общността - НПО, граждани, най-малко 2 пъти годишно при планиране на развитието на социалните услуги и отчитане на резултатите от дейностите по предоставяне на услугите; споделяне на опит и добри практики и др.

7.1.3 Развитие на капацитета за предоставяне на социални услуги

Специфична цел 4.3. Да се осигури подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти

Мярка 4.3.1. Осигуряване на условия за непрекъснато обучение, обмяна на опит и споделяне на добри ефективни практики на персонала в съществуващите социални услуги

Дейност 4.3.1.1. Организиране и провеждане на специализирани обучения и курсове за квалификация и преквалификация за персонала в съществуващите социални услуги (със и без откъсване от работната среда. Планират се поредица от обучения за специалистите - социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги, които да осигурят:

- Обогаляване на знанията и опита им за ефективна работа по случай, свързана с индивидуализиране на оценката на потребностите на клиента;

- осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга;
- оценка на въздействието на услугата, документиране на добрите практики в работата по случай и др.

Дейност 4.3.1.2. Развитие и насърчаване на доброволчески практики - осигуряване на обучение, възможности за обмяна на опит и консултиране по въвеждане на практика за работа с доброволци при предоставянето на социални услуги на местно и регионално ниво.

Дейност 4.3.1.3. Подкрепа и осигуряване на равен достъп до информация, консултации и обучения на ръководния, специализирания и помощния персонал, ангажиран с предоставянето на социални услуги на територията на общините и областта, чрез уебстраниците на общините, ДСП, РДСП и други информационни канали.

Дейност 4.3.1.4. Провеждане на обучения, които да осигурят усвояване на специфични нови умения за планиране на професионалното развитие и кариерно израстване, умения за работа в екип и ефективно общуване, работа по проекти, взаимодействие с различни институции.

Мярка 4.3.2. Преквалификация за персонала на трансформираните и/или закривани социални услуги и СИ

Дейност 4.3.2.1. Оценка на нуждите от обучение – екипна и индивидуална за персонала на социалните услуги, които подлежат на трансформиране /закриване. Препоръките от оценката са съобразени и с нуждите от персонал в новите планирани/разкривани социални услуги в съответната община/ район.

Дейност 4.3.2.2. Провеждане на обучения, в съответствие с оценката от обучителните нужди които да осигурят професионална подготовка и адаптация на персонала след пренасочването към новата услуга.

Мярка 4.3.3. Осигуряване на капацитет за иновативните услуги и мерки, развитие на нов тип професионални умения и опит.

Дейност 4.3.3.1. Организиране на поредица от въвеждащи и надграждащи обучения за професионалистите, които ще бъдат ангажирани със създаването и управлението на нови социални услуги, за да се придобият нов тип управленски умения и практика за:

- създаване на методологии за новите услуги; организация на работата по предоставяне на новите услуги;
- изграждане на програми за популяризиране на услугите и спечелване на доверието на клиентите;
- развитие на междуинституционалното сътрудничество, както и привличане на представители на заинтересованите страни - граждани, НПО и пр. в процеса на осигуряване на ефективността и качеството на новите услуги.

Дейност 4.3.3.2. Организиране на обучения, семинари и конференции за обмяна на опит и добри практики, осигуряващи развитие на професионалните компетенции за създаване и прилагане на ефективни системи за управление на човешките ресурси, които представляват съвкупност от:

- Процедури за подбор на персонал за новите услуги, съобразно предварително изяснени длъжностни и функционални характеристики за специалистите и помощния персонал, ангажиран с предоставянето на услугата;
- Дейности за привличане на специалисти чрез контрактиране с други доставчици на социални услуги/или с НПО, в рамките на съществуващи или новосъздадени

партньорски взаимодействия на местно и регионално ниво, с цел по-ефективно и гъвкаво използване на съществуващия набор от специалисти в общините и в областта или с цел оптимизиране на разходите за високо квалифициран персонал.

Мярка 4.3.4. Въвеждане на ефективни системи на контрол върху качеството и за супервизия в социалните услуги

Дейност 4.3.4.1. Консултиране и подкрепа за изграждане на системи на супервизия на персонала на социалните услуги

Дейност 4.3.4.2. Обучение за провеждане на супервизия, изработване и разпространение на обучителни материали – наръчници и програми.

Дейност 4.3.4.3. Осигуряване на възможности за участие в работни срещи, конференции, обучителни пътувания/стажантски програми и др. тип дейности, осигуряващи обмен на опит и професионално развитие на управленския екип на доставчиците.

7.2 Необходими средства за финансиране на социалните услуги в област Хасково

За финансиране на дейностите за реализация на Стратегията за периода 2011 г. – 2015 г. по години са нужни средствата, посочени в таблица 1. При тяхното определяне са отчетени включените в РМС 937 от 8.12.2009 г. дейности, разглеждани като държавно делегирани и местни дейности по функция 5 „Социално осигуряване, подпомагане и грижи”. Наред с това са отчетени и такива социални услуги като „приемна грижа”, за която все още няма утвърден финансов стандарт, както и предоставяните услуги по програма „Асистенти за хора с увреждания”, която действа вече редица години, но се утвърждава по отделни години с годишна заповед, като се отчитат и възможностите за финансиране по ОП „Развитие на човешките ресурси”. При разчета на необходимите средства се отчита фактът, че страната се намира в сериозна финансова, в т.ч. и бюджетна криза, поради което за развитието на социалните услуги, където за финансиране на държавно делегираните дейности водеща е ролята на държавния бюджет, е заложена достатъчно песимистична прогноза.

Като база за извършване на прогнозата за текущата издръжка са използвани действащите единни финансови стандарти, утвърдени с РМС 29 от 23.01.2009 г. за 2009 г., както и утвърдени с РМС 937 от 8.12.2009 г. за 2010 и последващите години. С оглед на посочената кризисна ситуация разходните равнища за социалните услуги за 2011 г. са оставени на равнището на 2010 г. Увеличение на финансовите стандарти са предвидени за следващите години, както следва: за 2012 г. с 5%, за 2013 г. с 10%, за 2014 г. с 14% и за 2015 г. с 19% спрямо определената за базова 2011 година. Това е достатъчно песимистична прогноза, тъй като посочените равнища са в рамките на допустимата инфлация в годишно измерение, която може да се очертае след излизане на страната от рецесията.

При определяне на източниците на финансиране се дава приоритет на делегирането от държавата средства за общините, които са призвани да предоставят социалните услуги съобразно местните потребности. При осъществяване на по-сериозни стъпки в сферата на финансовата децентрализация може да се очаква постигането на по-голяма финансова самостоятелност на общините. Но даже и да се реализира подобна дълги години отлагана реформа, не може а се очаква значителна промяна в нагласата на общините по отношение на необходимото финансиране за социалните услуги в своите общности, поне в рамките на периода на действие на настоящата стратегия. Ето защо се очаква плавно покачване на местните разходи за социални дейности в абсолютна стойност при запазване на водещата роля на държавно делегираните средства в структурно отношение (таблица 6).

**Средства, необходими за финансиране на социалния сектор в област Хасково за периода
2011 г. – 2015 г. (лв.)**

Година	2011	2012	2013	2014	2015
За издръжка	4968716	6474018	8466352	10075821	10745105
За капиталови разходи	8443524	17999518	14393849	2685086	5794825
Общо средства	13412240	23173770	22860201	14920907	16539930

Наред с това съществуващите сега утвърдени нормативно (по списък) социални услуги (заведения) в близко бъдеще трябва да се променят както по състав, така и по критерии за определяне на конкретния размер на отпусканото финансиране за тяхната издръжка. Първата важна стъпка в това направление би трябвало да стане с приемането на обсъждания понастоящем минимален пакет от социални услуги с всеобщ достъп, с което би трябвало да се промени конфигурацията на социалните услуги, предоставяни от общините. Промяната се изразява в разширяването на номенклатурата от нови услуги, които общините ще трябва да осигуряват на своите общности при осигуряване на съответното финансиране. Освен това трябва да се има предвид, че използването на капацитета (на заведенията) като база за определяне на размера на годишното финансиране чрез единен финансов стандарт и сега не е удачно за една част социалните услуги (особено за услугите в общността). В този смисъл трябва да се започне сериозна работа в посока на намирането на адекватни критерии за определяне на единните финансови стандарти, както и на финансирането на социалните услуги (заведения) в променящата се социална среда, когато потребностите на населението от социални услуги ще започне да се насища и намалява по отношение на едни и утвърждаването на други.

Това ще окаже определена модификация на начина на финансиране и определяне на конкретния размер на финансовите средства за конкретните услуги през прогнозния период. Поради високата степен на неопределеност на очакваните последици, и преди всичко утвърждаването на нов модел на финансиране чрез използването на различни критерии при изграждане на финансовите стандарти за някои социални услуги, на този етап трудно може да се предвиди за кои услуги и кога какви променени ще настъпят. Ето защо в разчетите не са включени конкретно определени поименно нови социални услуги с нови стандарти, а се разглеждат общо като средства за нови услуги. В резултат на това за последните две-три години от прогнозния период по общини са предвидени допълнително средства за издръжка и капиталови разходи, които не могат да се обвържат пряко със сега действащата номенклатура на социални услуги.

Промените, които се очаква да настъпят във финансирането на текущата издръжка, без съмнение ще засегнат и механизмите за отпускане и усвояване на средства за капиталови разходи. Още повече, че вече се очертават някои пропуски в направленията на действащите оперативни програми, отнасящи се до социалния сектор. След приключване на първия кръг през 2013 г. и със стартиране на новите оперативни програми през 2014 г. може да се очаква по-активно и целенасочено да се обвържат техните цели и задачи с потребностите на населението от социални услуги. В резултат на това една част от недостигащите средства за инвестиции, които държавният бюджет сега не може да осигури, ще могат по-широко да се финансират по мерки на новите оперативни програми. С оглед на това в общините могат да бъдат подготвени предварително проекти, които да започнат своята реализация в инвестиционната си част в рамките на прогнозния период.

С оглед на казаното за целия прогнозен период за област Хасково се определят като минимално необходими 90,9 млн. лв. Това прави средногодишен разход през следващите 5 години, превишаващ 2 пъти средствата, използвани през базовата 2010 г., когато за социалната сфера в областта са изразходвани около 5 млн. лв. От всички необходими средства в четири от водещите общини ще се насочат почти 70% - в община Димитровград, Хасково, Свиленград и

Тополовград. Най-малко са средствата, предназначени за община Маджарово, Минерални бани и Любимец, вследствие на това, че сега в общините се развиват само местни социални дейности.

За развитието на нови и повишаване качеството на предлаганите вече социални услуги за периода е наложително да се направят съществени инвестиции, насочени към разширяване и подобряване, към създаване на нови елементи на социалната инфраструктура. Във връзка с това през целия период в рамките на разчетените общи средства по години относителният дял на капиталовите разходи се запазва достатъчно висок: между 12,5% и 28% (Таблица 2).

Най-значимо увеличение на инвестициите спрямо предходната година се очертава през 2012 г., тъй като през тази година се очаква определено съживяване на икономиката и от държавния бюджет ще могат да се заделят повече средства за социални услуги, в т.ч. и за инвестиции, отколкото за социално подпомагане, което ще погълне значителна част от бюджетните средства през 2011 г. Наред с това до края на 2010 г. и в началото на 2011 г. се очаква да се разкрият нови мерки по ОП "Развитие на човешките ресурси", в рамките на които ще може да се получи финансиране, в т.ч. и за инвестиции в сферата на социалните услуги. Отчитайки технологичното време за разработка на проектите, тяхното оценяване и утвърждаване и реално стартиране, възможното усвояване на средства може да се очаква най-реалистично през 2012 г. Освен това към този период ефективно ще започне усвояването на средства и по сключения нов заем между правителството и Световната банка за 40 млн.щ.д., от които една съществена част е предвидена за капиталови разходи.

През следващата 2013 г. се предвижда леко намаление на инвестициите в абсолютен и относителен размер. Този процес е следствие на развитието на такива услуги в общността, за които ще се използва стара, ремонтираща се и добре поддържана база, където са се предоставяли услуги от резидентен тип.

В абсолютен размер върхове ще бъдат инвестициите през 2012 г., когато трябва да достигнат повече от 2,3 млн. лв.

Таблица 2

Относителен дял на средства за издръжка и инвестиции в социалния сектор на област Хасково периода 2010 г. – 2015 г. (в %)

Година	2011	2012	2013	2014	2015
За издръжка	37,05	27,94	37,04	67,53	64,96
За капиталови разходи	62,95	72,06	62,96	32,47	35,04
Общо средства	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

С извършването на инвестиции ще се осъществи и реструктуриране на разходите за текуща издръжка. Водещи ще станат услуги в общността (таблица 3). Ако през 2010 г. се очаква 63,1% от средствата за издръжка по линията на държавно делегираните дейности да се усвояват в домове за услуги от резидентен тип, а 36,9% от средствата да отиват за услуги в общността, то в края на прогнозния период вследствие разширяването на процеса по деинституционализация средствата за домовете ще се намалят до 16,5%, а тези за услугите в общността ще се увеличат до 83,5% от всички средства.

Таблица 3

Разпределение на средствата за текуща издръжка за услуги от резидентен тип и услуги в общността – държавно делегирани дейности, в област Хасково за периода 2010 г. – 2015 г. (в %)

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Услуги в общността	41,9	64,6	74,1	78,1	81,4	83,5

Резидентни услуги	58,1	38,4	25,9	21,9	18,6	16,,5
Общо средства	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Както бе отбелязано, през периода се очаква разгръщане в по-широк мащаб на финансовата децентрализация. Ето защо се предвижда през прогнозния период постепенно да се постигне увеличаване на капиталовите разходи за сметка на местни източници, които ще позволят да се подобрят най-напред услугите от местен характер, след което да се насочат повече средства и към държавно делегираните дейности.

7.2.1 Структура на средствата за финансиране на социалните услуги по общини

Разчетните средства, необходими за финансиране на социалните услуги по общини за прогнозния период са представени по направления в таблица 4. Съгласно разработената стратегия в областта се запазват трита водещи центъра за предоставяне на социални услуги – общините Хасково , Димитровград и Свиленград Община Харманли също се оформя като център за предоставяне на социални услуги, предвижда се разкриване на ЦНСТ за деца с увреждания.

Таблица 4

Разпределение на средствата за финансиране на социалните услуги по години и общини

Община\Година	2011	2012	2013	2014	2015
Димитровград					
За издръжка	659070	1312894	1866178	1934039	2018866
За капиталови разходи	3712350	6671888	2771373	0	0
Общо средства	4371420	6685016	4637551	1934039	2018866
Ивайловград					
За издръжка	222748	282773	326510	338383	353225
За капиталови разходи	30000	300000	235000	0	0
Общо средства	252748	582773	561510	338383	353225
Любимец					
За издръжка	0	54474	102476	230262	240362
За капиталови разходи	76880	0	261070	168825	0
Общо средства	76880	54474	363546	399087	240362
Маджарово					
За издръжка	0	0	99492	103110	107633
За капиталови разходи	0	303000	50000	0	0
Общо средства	0	303000	149492	103110	107633
Минерални бани					
За издръжка	0	0	30272	137531	273063
За капиталови разходи	0	848825	731945	0	0
Общо средства	0	848825	762217	137531	273063
Свиленград					
За издръжка	670024	954853	1573009	1821485	2030876

За капиталови разходи	0	734650	1469000	591000	1055000
Общо средства	670024	1689503	3042009	2412485	3085876
Симеоновград					
За издръжка	157320	165186	173052	179344	316712
За капиталови разходи	0	1128645	743960	0	0
Общо средства	157320	1293831	917012	179344	316712
Стамболово					
За издръжка	0	28896	264517	480390	501459
За капиталови разходи	1000000	2600000	273000	1260000	31000
Общо средства	1000000	2628896	537517	1740390	532459
Тополовград					
За издръжка	609150	639607	826683	1376686	1566569
За капиталови разходи	3441530	1612510	2357141	275261	1108825
Общо средства	4050680	2252117	3183824	1651947	2675394
Харманли					
За издръжка	214760	339764	355943	518308	541041
За капиталови разходи	0	300000	201360	150000	0
Общо средства	214760	639764	557303	668308	541041
Хасково					
За издръжка	2435644	2695571	2848220	2956283	2795299
За капиталови разходи	182764	3500000	5300000	240000	3600000
Общо средства	2618408	6195571	8148220	5356283	6395299

Предвидените промени в структурата и териториалното разположение на заведенията, от които ще се предоставят социални услуги в областта, по-контрастно се виждат в таблица 5 където са дадени относителните дялове на средствата по общини, в общата стойност на предвидените за финансиране средства в областта по съответните години.

Таблица 5

Дял на финансовите средства на общините в общата стойност на финансирането за областта

Община\Година	2011	2012	2013	2014	2015
Димитровград	32,6	28,85	20,29	12,96	12,20
Ивайловград	1,88	2,51	2,46	2,27	2,14
Любимец	0,57	0,24	1,59	2,67	1,45
Маджарово	0	1,31	0,65	0,7	0,65
Минерални бани	0	3,66	3,33	0,92	1,65
Свиленград	5,00	7,29	13,31	16,17	18,66
Симеоновград	1,17	5,58	4,01	1,20	1,91
Стамболово	7,46	11,34	2,35	11,66	3,22

Тополоград	30,20	9,72	13,93	11,07	16,18
Харманли	1,60	2,76	2,44	4,48	3,27
Хасково	19,52	26,74	35,64	35,90	38,67
Общо	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

От таблицата е видно, че като цяло общата структура на предвидените за усвояване средства по общини няма да претърпи сериозна динамика през годините на прогнозния период. Динамиката трябва да се търси в структурата на самите средства по общини – по линията на предоставянето на нови услуги, преди всичко в общността, и закриването на услуги в социални институции. Промяната в съотношението между двата вида услуги на практика предопределя и слабата динамика в мястото и значението на отделните общини при развитието на социалния сектор в областта като цяло.

7.2.2 Други необходими ресурси

Важен фактор в развитието на социалните услуги е кадровата осигуреност на действащите и предвидените за разкриване заведения за социални услуги. Общините трябва да предвидят средства за преквалификация на работещите социални работници и придобиване на подходяща квалификация за тези, които се предвижда да постъпят в сектора на работа през следващия период. Наред с това подходяща квалификация и преквалификация трябва да придобият и общинските служители, които са отговорни за социалните дейности. Така че към групата на обучаващите трябва да се предвидят и работещите сега общински служители, както и предвидените допълнително минимум две лица за всяка община. Във връзка с това е подходящо да се формират партньорства с обучаващи организации и институции за организиране на обучителни курсове, финансирани по оперативните програми (ОП Развитие на човешките ресурси и ОП Административен капацитет). Необходимият финансов ресурс за осигуряване на обученията през прогнозния период възлиза на около 450 000 лв., като всяко обучение трябва да се организира така, че да предхожда стартирането на новоразкривана услуга.

С оглед на териториалното разполагане на социалните услуги, общините трябва да направят пълен списък на възможните обекти (сгради, помещения и пр.), които могат да се използват за разкриване на социални услуги. Такъв на този етап липсва. Възможните обекти трябва да са съобразени с визията за развитие на социалните услуги, заложена в стратегията, като се елиминира всякакво маргинализиране на тяхното предоставяне.

Към средствата, които непосредствено се предвиждат за развитие на социалните услуги, трябва да се добавят и тези, които в значителна степен подобряват социалния статус на нуждаещите се. Те се отнасят към други бюджетни функции (по Единната бюджетна класификация), но могат да доведат до елиминиране на някои потребности от социални услуги. Става дума за изграждане на общински социални жилища за бедни и самотни семейства, за подобряване на транспортните връзки между общинските центрове и селищата от общината, като се стимулира развитието на частната инициатива. Във връзка с това може да се предвиди определен процент (поне 10%) от средствата по функция „Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда”, в която за жилищно строителство сега почти нищо не се планира, а всички заделени средства отиват главно за благоустройство и комунално стопанство.

Съществен фактор в тази насока е развитието и на транспортната инфраструктура и подобряване на регулярното снабдяване на населението по малките селища и махали с хранителни продукти. По такъв начин, ако не се предотврати, то поне може значително да се забави процесът на обезлюдяване на обширни райони от областта, докато не се намерят ресурси и предприемачи за чувствително съживяване на икономическото развитие на областта.

Наред с това общините имат подходящи възможности за развитие на различни клонове на икономиката в своя район, като се имат предвид някои от мерките по ОП „Развитие на селските райони”, ОП “Регионално развитие”, другите оперативни програми и програмите за трансгранично сътрудничество, особено след приемане на решение за приобщаване на Западните Балкани към Европейския Съюз.

7.2.3 Източници на финансиране

А) Основен източник на финансиране в прогнозния период на социалните услуги остава републиканския бюджет. От него ще се финансира **главно текущата издръжка** на социалните заведения. За тази цел през прогнозния период по линията на държавното делегиране се очаква да бъдат получени общо 46,4 млн. лв., което съставлява 86,8 % от всички предвидени средства за прогнозния период. От тях 37 млн. лв. (или почти 79%) са средствата за текуща издръжка. През следващите най-малко 3 години не се очаква общините да могат да заделят от собствените си източници допълнителни средства за издръжка на държавно делегираните дейности. За тях остава поддържането и развитието на домашния социален патронаж, другите местни дейности, както и евентуалното предоставяне на услугата „социален асистент”. При благоприятно развитие на икономическата конюнктура и след провеждане на редовните избори за местна власт може да се очаква някои от общините с по-добро финансово състояние да започнат да отделят от местните си бюджети средства за подобро и разширено развитие на предоставяните като държавно делегирани социални услуги.

Б) Издръжката за местни социални дейности се финансират от собствени източници. За прогнозния период общо се очаква за тези нужди да бъдат изразходвани 15,6 млн. лв. (24,2% от всички необходими средства). За текущи разходи през периода се предвижда общините да заделят 13,7 млн. лв., т.е. 87,7% от средствата от собствени източници. Въпреки така полученият висок относителен дял на текущата издръжка в сравнение с текущите разходи, които се финансират от държавния бюджет, той съставлява 1/3 от всички необходими средства за предоставяне на социалните услуги в общините през прогнозния период. Това само подчертава все още водещата роля на финансирането по линията на държавно делегираните дейности в социалната сфера.

Една част от разходите за текуща издръжка, особено за местните социални услуги и някои алтернативни услуги, които се получават от нуждаещите се без направление на Отделите за закрила на детето или друга отговорна за това специализирана държавна институция след въвеждането на задължителния минимален пакет от социални услуги с всеобщ достъп, могат да се покрият от установени официално от общинската администрация такси. В настоящия момент системата на домашния социален патронаж подсказва конкретни модели за установяване на подобен род такси, които се отличават в отделните общини.

В) Финансирането на инвестициите, свързани с основния ремонт, изграждането на нови обекти за социални услуги и тяхното оборудване и обзавеждане, отново ще бъде главно осигурено от републиканския бюджет, от оперативните програми, в т.ч. и от ОП „Развитие на селските райони”, от която общините могат да получат средства за осигуряване на своята инфраструктура в зависимост от особеностите на обявените мерки, както и от държавно гарантирани заеми. От предвидените за капиталови разходи общо 12,71 млн. лв. за прогнозния период повече от 82% се осигуряват предимно от държавния бюджет. Едва малко над 1,9 млн. лв. общините ще трябва да осигурят от собствени източници, за да могат да поддържат някакво постъпателно развитие на местните си дейности. По такъв начин при капиталовите разходи разликата между източниците на финансиране на средствата е още по-контрастна в сравнение с текущата издръжка: от държавния бюджет под различна форма се предвиждат средства в размер на 16% от всички необходими средства за прогнозния период, докато от местни източници средствата ще са малко под 3%.

В този смисъл сериозно трябва да се обмисли реализацията на стратегията от позиция на общинското финансиране, като се има предвид достигнатото равнище на финансова

децентрализация, липсата на средства за настоящата година, както и предстоящите местни избори през 2011 г., които може да насочат вниманието на общините към „по-конюнктурни” сфери на инвестиране.

Наред с това трябва да се отчита и такъв важен факт, че от собствени източници се финансират и дейностите по изграждане на социални жилища, по осигуряване на достъпно и достатъчно редовно транспортно съобщение между селищата на общината с общинския център, които косвено подпомагат осъществяването и на предвидените дейности в социалната сфера.

От собствени източници трябва да се финансират и дейностите по изграждане на социални жилища, по осигуряване на достъпно и достатъчно редовно транспортно съобщение между селищата на общината с общинския център.

Г) Средствата за квалификация и преквалификация на социалните работници могат и трябва да се осигурят в необходимия размер от ОП „Развитие на човешките ресурси” и ОП “Административен капацитет”, като се подготвят няколко проекта с подходящи обучители.

Д) Осигуряване на средства от частни лица (развитие на социален бизнес). В община Димитровград има нагледен пример за разкриването на старчески дом от частно лице. Общините Димитровград и Маджарово успешно развиват дейността „Социално предприятие”. Намирането на подходящи стимули и база за развитие на такива и други социални услуги от страна на общините значително ще облекчи и ускори развитието на социалния сектор при това на конкурентна основа. С разкриването на подобни заведения се създават предпоставки за подобряване на социалната инфраструктура в отделните общини, за трайно ангажиране на бизнеса с решаването на проблемите на общинските общности. Частните заведения, които се развиват паралелно с държавно делегираните дейности, могат да бъдат важен ориентир в ефективното усвояване на и без това ограничените бюджетни средства, които могат да се насочат към такива сфери, които не са по никакъв начин привлекателни за частните предприемачи.

8 Етапи в изпълнението на стратегията

8.1 Основни етапи

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област **Хасково** обхваща 5 годишен период (2011 – 2015), в който се обособяват два етапа с продължителност по 1 г. и 4г. за изпълнение на стратегията, всеки от които започва с период на подготовка и интензивно оперативно планиране, както следва:

	Период	Дейности
Подготвителен етап	2010г.	Изготвяне и приемане на Областната стратегия за социалните услуги в област Хасково.
	2011 г.	- Изготвяне и приемане на Общинските стратегии за социалните услуги в 11-те общини - Оперативно планиране на интервенцията през първите 3 години - План за действие 2011
Първи етап	2011 - 2012	Изпълнение на дейностите по стратегията
Оценка и препланиране	2012, четвърто тримесечие – 2013, първо тримесечие	- Междинна оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията - Препланиране на следващия тригодишен етап в

	Период	Дейности
		съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка
Втори етап	2013 – 2015	Изпълнение на дейностите по стратегията
	2015	Финална оценка на въздействието от Областната стратегия

Подготовката за стартиране на Стратегията през първото тримесечие на 2011 г. обхваща няколко основни компонента, чрез които се поставя основата за успешното изпълнение на същинските дейности и постигането на целите, резултатите и цялостния ефект от областната стратегия.

1) Формиране на структури, организационна рамка:

- Създаване на Регионален център за развитие на човешките ресурси към РДСП – Хасково
- Обособяване на Звено за мониторинг и оценка към областна администрация с участието на РДСП
- Утвърждаване на процедури/отговорности за координация на Областната стратегия

2) Валидизиране на Областната стратегия на общинско ниво:

- Изготвяне и приемане на Общински стратегии – планове за социалните услуги на основата на Областната стратегия;
- Адаптиране на общинските планове за развитие на социалните услуги към приоритетите, целите и принципите на Областната стратеги.

3) Оперативно планиране, създаване на процедури и комуникационни канали за обмен на информация.

4) Утвърждаване ефективно взаимодействие между партньорите, механизми на сътрудничество между заинтересованите страни, мрежи за изпълнение на Стратегията:

- Осигуряване на партньорство и подкрепа от заинтересованите страни на ниво община;
- Осъществяване на информационни срещи и консултации между представители на общински съвет, общинска администрация, доставчици и други представители на общността;
- Провеждане на срещи и открити дискусии с НПО, граждани, (практиката на подобни срещи следва да продължи най-малко 2 пъти годишно при планиране на развитието на социалните услуги и отчитане на резултатите от дейностите по предоставяне на услугите; споделяне на опит и добри практики).

8.2 Оперативен план с времеви график за изпълнение на Стратегията

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
1.1.1.1.	Програма ранна превенция на изоставянето – Към ЦОП - Хасково	Гр.Хасково Областно ниво	X	X	X	X	X	Проекти ddd	община, доставчик
1.1.1.2	Разкриване на Кризисни центрове в пет общини на територията на областта.	Общ. Хасково, Димитровград, Свиленград, Стамболово и Тополовград.	+	+	X	X	X	Проекти ddd	Съответната община
1.1.1.3	ЗМБ –Димитровград, Хасков - подготовка, изграждане, предоставяне на услугите	Гр.Хасково и гр. Димитровград Областно ниво	+	+	X	X	X	Проекти ddd	община, доставчик
1.1.2.1.	ЦОП - Хасково – предоставяне на услуги	Гр.Хасково	X	X	X	X	X	ddd	община
1.1.2.2	ЦОП – Димитровград – предоставяне на услуги	Общ. Димитровград и съседни общини	+	X	X	X	X	ddd	община
1.1.2.3	ЦОП– Любимец - подготовка, изграждане, предоставяне на услугите	Община Любимец	+	T	X	X	X	Проекти ddd	община
1.1.2.4	ЦОП– Свиленград - подготовка, изграждане, предоставяне на услугите	Община Свиленград		+	X	X	X	Проекти ddd	община
1.1.2.5	ЦОП– Стамболово - подготовка, изграждане, предоставяне на услугите	Община Стамболово		+	X	X	X	Проекти ddd	община
1.1.2.6	ЦОП– Тополовград - подготовка, изграждане, предоставяне на услугите	Община Тополовград			+	X	X	Проекти ddd	община
1.1.3.	Услуги по настаняване при близки и роднини	Всички общини	X	X	X	X	X	Собствени ре- сурси	ОЗД, РДСП, ЦОП
1.1.4..	Услуги в подкрепа на осиновяването	Всички общини	X	X	X	X	X	Собствени ресурси	ОЗД, РДСП, ЦОП
1.1.5.	Развитие на приемната грижа в област Хасково	Всички общини	X	X	X	X	X	Проект, ddd	ЦОП в общините ДСП и ОЗД
1.1.6.1	Здравна програма за здравна профилактика на майчинството	Всички общини	C	C	C	C	C	Собствени ре- сурси проекти	РЦЗ, лични лекари, СУ, ЦОП,
1.1.6.2	Здравно-социални програми за семейно планиране - информационни кампании, здравна просвета в училищата	Всички общини	C	C	C	C	C	Собствени ре- сурси проекти	НПО, училища, РЦЗ, лични лекари, ЦОП,
1.1.7.1	Програми за целева подкрепа на уязвими семейства - общински програми за социални жилища.	Всички общини	C	C	C	C	C	Общински бюджет	общини

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
<u>1.1.7.2</u>	Посредничество и информиране за осигуряване на достъп до заетост	Всички общини	С	С	С	С	С	Общински бюджет	общини
<u>1.2.1.1</u>	Продължение на дейностите на ЦСРИ – Тополовград	Общ. Тополовград	Х	Х	Х	Х	Х	ddd	община, доставчик
<u>1.2.1.2</u>	ЦСРИ – Ивайловград: изграждане, стартиране и предоставяне на услуги	Община Ивайловград		+	Х	Х	Х	Проект ddd	община, доставчик
<u>1.2.1.3.</u>	ЦСРИ – Минерални бани: изграждане, стартиране и предоставяне на услуги	Община Минерални бани			+	Х	Х	Проект ddd	община, доставчик
<u>1.2.1.4</u>	ЦСРИ – Минерални бани: изграждане, стартиране и предоставяне на услуги	Община Минерални бани			+	Х	Х	Проект ddd	община, доставчик
<u>1.2.1.5</u>	Център за ранна интервенция за деца с увреждания – с консултативен кабинет – медико-социална услуга. Подготовка, предоставяне на услуги	Хасково		+	+	С	С	Проект, ddd	ДМСГД, РЦЗ, РДСП, ДСП
<u>1.2.2.1</u>	Дневен център за деца с увреждания „Марина“ – предоставяне на услуги	Хасково	Х	Х	Х	Х	Х	ddd	община, доставчик
<u>1.2.2.2</u>	Дневен център за деца с увреждания Димитровград	Димитровград	Х	Х	Х	Х	Х	ddd	община, доставчик
<u>1.2.2.3</u>	Дневен център за деца с увреждания Ивайловград	Ивайловград	Х	Х	Х	Х	Х	ddd	община, доставчик
<u>1.2.2.4</u>	Дневен център за деца с увреждания Свиленград	Свиленград			+	Х	Х	ddd	община, доставчик
<u>1.2.2.5</u>	Дневен център за деца с увреждания Харманли	Харманли				+	Х	ddd	община, доставчик
<u>1.2.2.6.</u>	Заместваща грижа в сградата на ДМСГД	Хасково		+	+	Х	Х	Проект, ddd общ. бюджет,	община, доставчик
<u>1.2.3.1</u> <u>2.1.2.1</u>	Разширяване на програмите - Личен и Социален асистент, Домашен помощник за деца и възрастни с увреждания.	Цялата област	Х	Х	Х	Х	Х	проекти	община, доставчик
<u>1.2.3.2.</u>	Осигуряване на помощни средства чрез ДСП по Закона за интеграция на хората с увреждания.	Цялата област	Х	Х	Х	Х	Х	АХУ чрез ДСП	ДСП
<u>1.3.3.1</u>	Дейности на МКБППМН	Всички общини	С	С	С	С	С	Собствени средства	МКБППМН, РДСП
<u>1.3.3.4.</u>	Създаване на услугата Център за временно настаняване - Приют в гр. Димитровград	гр. Димитровград и областта		+	Х	Х	Х	ddd	община, доставчик
<u>1.3.3.5.</u>	Създаване на услугата Център за работа с деца на улицата в гр. Свиленград	гр. Свиленград и областта	+	Х	Х	Х	Х	ddd	община, доставчик
<u>1.3.3.6.</u>	Продължаване на дейностите на Консултативен център за социална рехабилитация и интеграция в помощ и подкрепа на пострадали от насилие лица.	гр. Хасково и гр. Димитровград	Х	Х	Х	Х	Х	Собствено финасиране	НПО – БЦДИ
<u>1.4.1.</u>	Кампании за обхващане на децата в задължителното предучилищно образование и назначаване на помощник на учителя	Всички училища	С	С	С	С	С	Общински и училищни бюджет	Общините, училища, РИО, НПО
<u>1.4.2.1.</u>	Развитие на смесени образователно-социални услуги и	Всички училища	С	С	С	С	С	В рамките на	Общините, училища,

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
<u>1.4.2.2.</u> <u>1.4.2.3.</u>	хоризонтални мерки за подобряване на привлекателността на училището; за връщане в училище на отпадналите от училище деца,							собственият бюджет	РИО, НПО, ОЗД, ЦОП
<u>1.4.2.4</u> <u>1.4.3.3.</u>	Дейности по извеждане на децата от помощното училище- адаптация и интегриране на масовите общообразователни училища	Хасково	С	С	С	С	С	В рамките на собственият бюджет	Общините, училища, РИО, НПО, ОЗД, ЦОП
<u>1.4.2.5.</u>	Разработване на целеви програми и инициативи за подобряване на образованието в средишните и защитените училища	Всички средишни и защитени у-ща	С	С	С	С	С	В рамките на собственият бюджет	Общините, училища, РИО, НПО,
<u>1.4.3.1</u>	Разработване на план за действие за обхващане на деца с увреждания от масови детски градини и ясли	всяка община	С	С	С	С	С	Общински бюджет	Общини
<u>1.4.3.2</u>	Интегриране на децата с увреждания в масови училища	всяка община	С	С	С	С	С	В рамките на собственият бюджет	Общини, ресурсен център, РИО на МОМН
<u>1.4.3.4</u>	Осигуряване на достъпна среда за децата с увреждания	Във всяка община	+	+				собствен бюджет, проекти	Общини
<u>1.4.4</u>	Мерки в училищата за приобщаване на родителите в учебно-възпитателния процес – обучения на учители, родители, Учил. настоятелства, текущи дейности	училища във всички общини	С	С	С	С	С	ОПРЧР и Текуща дейност	Общини РИО, училища Ресурсен център към РИО, НПО, ЦОП
<u>1.5.1</u>	Планове за закриване/трансформация на 3 СИ за деца в област Хасково – областна и общински работни групи, изработване и съгласуване на плановете	Община Хасково,						Проекти и налични ресурси	Общински работни групи, РДСП, СИ, ДСП, ОЗД ЦОП
<u>1.5.2.</u>	Съвместни дейности за реинтеграция на децата от СИ, които ще се извършват съвместно от ЦОП, СИ и ОЗД. И др. заинтересовани	област Хасково	Х	Х				Проекти и налични ресурси	Общински работни групи, РДСП, СИ, ДСП, ОЗД ЦОП
1.5.3.1.	Трансформиране и закриване на ДДЛРГ „Надежда“, общ. Хасково	Хасково		Т	Т	Т	Т	Проекти и налични ресурси	Общински работни групи, РДСП, СИ, ДСП, ОЗД ЦОП
1.5.3.2.	Трансформиране и подготовка за закриване на ДДЛРГ „Проф. Д-р Асен Златаров гр. Хасково	Хасково			Т	Т	Т	Проекти и налични ресурси	Общински работни групи, РДСП, СИ, ДСП, ОЗД ЦОП
1.5.3.3.	Трансформиране и подготовка за закриване на ДМСГД–Хасково	Хасково	Т	Т				Проекти и налични ресурси	Общински работни групи, РДСП, СИ, ДСП, ОЗД ЦОП
<u>1.5.4.</u>	Извеждане на деца от СИ – приемни семейства и в семейства на осиновители и реинтеграция в биологичното или в разширеното семейство и продължаваща подкрепа за децата и семействата	Обл. Хасково,	Х	Х	Х	Х	Х	Проекти и налични ресурси	Общински работни групи, РДСП, СИ, ДСП, ОЗД ЦОП

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
<u>1.6.1.1.</u>	Изграждане на 11 ЦНСТ в обл. Хасково	Хасково	+	+	X	X	X	Проекти и ддд	Община, доставчик
<u>1.6.1.2.</u>	Изграждане на ЦНСТ в гр. Хасково за деца с много тежки увреждания и 4 ЦНСТ в Димитровград за деца с и без увреждания без възможности за извеждане в семейна среда.	Хасково Димитровград	+	+	X	X	X	Проекти и ддд	Община, доставчик
<u>2.1.1.1.</u>	Изграждане на ЦСРИ – Ивайловград с проучване на възможности за мобилност (филиал) до Маджарово и Любимец.	Ивайловград		+	X	X	X	Проекти и ддд	Община, доставчик
<u>2.1.1.2.</u>	Изграждане на ЦСРИ Минерални бани, с проучване на възможности за обслужване и на лица от общ. Хасково	Минерални бани				+	X	Проекти ддд	Община, доставчик
<u>2.1.1.3.</u>	Разширяване на ЦСРИ в гр.Тополовград за обхващане на деца и младежи с увреждания от територията на община Свиленград.	Тополовград	X	T	X	X	X	Проекти и ддд	Община, доставчик
<u>2.1.2.4.</u>	Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания - Хасково	Хасково	X	X	X	X	X	ддд	Община, доставчик
<u>2.1.2.5.</u>	Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания - Димитровград	Димитровград	X	X	X	X	X	ддд	Община, доставчик
<u>2.1.2.6.</u>	Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания - Свиленград	Свиленград	X	X	X	X	X	ддд	Община, доставчик
<u>2.1.2.7.</u>	Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания със седмична грижа - Свиленград	Свиленград	X	X	X	X	X	ддд	Община, доставчик
<u>2.1.2.8.</u>	Продължаване на дейността на Дневния център за възрастни с увреждания със седмична грижа - Симеоновград	Симеоновград	X	X	X	X	X	ддд	Община, доставчик
<u>2.1.2.9.</u>	Изграждане на Дневен център за възрастни с увреждания в общ. Маджарово	Маджарово			+	X	X	Проекти ддд	Община, доставчик
<u>2.1.2.10.</u>	Разширяване дейностите на Клубовете на инвалиди по общини	Всички общини	X	X	X	X	X	Общински бюджет и проекти	Община СИБ
<u>2.1.3.</u>	Развиване на целеви общински политики за социално включване на хората с увреждания- достъпна среда, достъп до заетост, обучение, услуги и подпомагане.	Всички общини	+	C	C	C	C	Проекти Налични ресурси	НПО, СУ, ДБТ, РДСП, общини
<u>2.2.1.1.</u>	Продължение на дейността на Защитеното жилище за лица с лека умствена изостаналост в гр. Димитровград	Димитровград	X	X	X	X	X	Проекти ДДД	Община, доставчик
<u>2.2.1.2.</u>	Продължение на дейността на Преходно жилище за лица с психични разстройства в гр. Свиленград	Свиленград	X	X	X	X	X	Проекти ДДД	Община, доставчик
<u>2.2.1.3.</u>	Разкриване на Защитеното жилище за лица с физически увреждания в гр. Тополовград	Тополовград			+	X	X	Проекти ДДД	Община, доставчик

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
<u>2.2.1.4</u>	Разкриване на Защитеното жилище за лица с физически увреждания от общността в гр. Харманли	Харманли			+	X	X	Проекти ДДД	Община , доставчик
<u>2.2.1.5</u>	Разкриване на ЦНСТ за лица с физически увреждания в гр. Свиленград	Свиленград		+	X	X	X	Проекти ДДД	Община , доставчик
<u>2.2.1.6</u>	Разкриване на ЦНСТ за възрастни с психични разстройства в гр. Свиленград	Свиленград				+	X	Проекти ДДД	Община , доставчик
<u>2.2.1.7</u>	Разкриване на ЦНСТ за възрастни с психични разстройства в гр.Тополовград	Тополовград				+	X	Проекти ДДД	Община , доставчик
<u>2.3.1.2</u>	Назначаване на 4 здравни медиатори за работа в компактни ромски общности – подбор, обучение, изпълнение на дейности	Хасково, Димитровград, Харманли, Симеоновград	С	С	С	С	С	Проектно финансиране, МЗ	Общини, РЦЗ, МЗ
<u>2.3.1.3</u>	Образователни програми тип «Втори шанс» за ограмотвяване и за завършване на образователна степен с фокус към ромската общност	Ромски общности в областта	С	С	С	С	С	Проектно финансиране, МОМН	НПО, училища, РИО, общини, СУ
<u>2.3.1.4.</u>	Хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване –заетост, доходи, достъп. Програми на ДБТ за професионална квалификация и заетост за безработни - изпълнение	Общините в областта	С	С	С	С	С	Бюджет ДБТ, ОПРЧР	ДБТ, общини
<u>2.3.2.</u>	Развиване на услуги за превенция на рисковото и зависимо поведение - ЦОП, ЦСРИ, Консултативни центрове и граждански инициативи в общините – информиране и консултиране. Включване на родителите и семействата в образователни услуги за превенция на зависимостите и рисковото поведение	Общините в областта	С	С	С	С	С	Проектно финансиране, МОМН, общински бюджети	НПО, училища, РИО, общини, СУ
<u>2.3.2.3.</u>	Център за временно настаняване на възрастни	Димитровград		+	X	X	X	Проектно финансиране, ддд	Община , доставчик
<u>2.3.2.4.</u>	Изграждане на Кризисен център за деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	гр. Хасково и областта		+	X	X	X	Проекти и ддд	Община , доставчик
<u>3.1.1.1</u> <u>2.1.2.2</u>	Разширяване на обема и многообразието на дейностите в действащите Домашни социални патронажи	Всички общини от областта.	X	X	X	X	X	общински бюджети	Община , доставчик
<u>3.1.1.2</u>	Общински мерки – достъп до административни и социални услуги	Всички общини	X	X	X	X	X	Общинска дейност	общини
<u>3.1.1.3</u>	Продължаване функционирането на обществената трапезария в община Хасково и планиране и разкриване на нови трапезарии	Общините в областта	X	X	X	X	X	ФСП и общински бюджети	Община , доставчик
<u>3.1.1.4</u>	Проучване, планиране, обособяване на Комплекси за	Всички общини	+					Общ.бюджети	Общински

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
	подкрепа на стари хора								администрации
<u>3.1.2.</u> <u>2.1.2.1.</u>	Програми - домашен помощник, социален асистент, личен асистент за стари хора	Всички общини	X	X	X	X	X	Нац. Програми, АХУ	Общини, ДСП
<u>3.1.3.1</u>	Продължаване на дейността на Дневния център за стари хора в гр. Хасково	Хасково	X	X	X	X	X	ddd	Община , доставчик
<u>3.1.3.2</u>	Планиране, изграждане и разкриване на 7 нови Дневни центъра за стари хора– в общините Тополовград, Стамболово, Минерални бани, Маджарово, Любимец, Ивайловград и Димитровград	общините Тополовград, Стамболово, Минерални бани, Маджарово, Любимец, Ивайловград и Димитровград	+	+	+	X	X	Проекти ddd	Община/доставчик
<u>3.1.3.3.</u>	Продължаване дейностите на Клубовете на пенсионера	Всички общини	X	X	X	X	X	Общински бюджети	Община
<u>3.2.1.1.</u>	Продължаване развитието на дейностите в Дома за стари хора в гр. Хасково	Хасково	X	X	X	X	X	ddd	Община/доставчик
<u>3.2.1.2.</u>	Продължаване развитието на дейностите в Дома за стари хора в гр. Харманли	Харманли	X	X	X	X	X	ddd	Община/доставчик
<u>3.2.1.3.</u>	Продължаване развитието на дейностите в Дома за възрастни със сетивни увреждания гр. Хасково	Хасково	X	X	X	X	X	ddd	Община/доставчик
<u>3.2.1.4.</u>	Продължаване и подобряване качеството на услугите в частен дом за стари хора „Калина гр. Димитровград	гр. Димитровград	X	X	X	X	X	Частни дарения и такси	Частен Доставчик
<u>3.2.2.1</u>	Дом за стари хора в общ. Ивайловград – разкриване и предоставяне на услуги	общ. Ивайловград	+	X	X	X	X	Проекти ddd	Община/доставчик
<u>3.2.2.2</u>	Дом за стари хора в общ. Тополовград – разкриване и предоставяне на услуги	общ. Тополовград			+	X	X	Проекти ddd	Община/доставчик
<u>3.2.2.3</u>	Дом за стари хора с деменция в общ. Хасково – разкриване и предоставяне на услуги	общ. Хасково			+	X	X	Проекти ddd	Община/доставчик
<u>3.2.2.4</u>	Дом за стари хора в общ. Стамболово – разкриване и предоставяне на услуги	общ. Стамболово		+	X	X	X	Проекти ddd	Община/доставчик
<u>3.2.2.5</u>	Защитено жилище за стари хора гр. Свиленград – разкриване и предоставяне на услуги	общ. Свиленград			+	X	X	Проекти ddd	Община/доставчик
<u>3.2.2.6</u>	Две ЦНСТ за стари хора в община Димитровград – разкриване и предоставяне на услуги	общ. Димитровград		+	X	X	X	Проекти ddd	Община/доставчик
<u>3.2.2.3</u>	Общинска политика за стимулиране на частната инициатива при разкриване на модерни частни ДСХ в област Хасково – подготовка и провеждане	Всички общини	X	X	X	X	X	Частни дарения	Лицензирани доставчици
<u>3.2.2.4.</u>	Развитие на медико социална услуга – Хосписи в	Стамболово	С	С	С	С	С	Собствени	Частни доставчици

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
	областта Действащ в общ.Стамболово							средства и такси от ползвателите	

Легенда:

Знакът “+” отбелязва периода на изграждане и подготовка на социалната услуга / програма

Знакът “X” отбелязва периода на предоставяне на социални услуги / изпълнение на социална програма

Знакът “Т” отбелязва периода на трансформиране, разширяване или закриване на социални услуги

Знакът “С” отбелязва смесените услуги, междусекторните инициативи и хоризонтални мерки за социално включване

9 Комуникационна програма

Важно условие за ефективното реализиране на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в **Хасково** е политиката за предоставянето на информация до обществеността. Общественоостта трябва да получи пълна и обективна информация за всяка стъпка при реализиране на дейностите в стратегията. Реализирането на стратегията ще се съпровожда от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност, както в процеса на разработване, така и по време на реализация.

9.1 Принципи, цели и методи

Комуникационната програма се основава на следните основни принципи:

- *Прозрачност* – информиране на обществеността за изпълнението на дейностите по Областната Стратегия за развитие на социалните услуги;
- *Координация* с други стратегии, програми, планове за развитие, изпълнявани от държавната и местната власт;
- *Позитивност на комуникационните послания* – изграждане на климат на доверие и съпричастие с всички заинтересовани страни с оглед на ефективното изпълнение на Областната стратегия за развитие на социални услуги.
- *Широко междуобщинско и междусекторно партньорство*, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен.
- *Достъпност на информацията* – достигане на комуникираната информация до най-голям брой заинтересовани лица

Основните целеви групи са:

- Органи и институции на държавната и местната власт
- Изпълнителни агенции
- Териториални структури на държавните органи и институции
- Неправителствени организации
- Доставчици на социални услуги
- Приоритетни целеви групи на областната стратегия за социални услуги
- Потребители на социални услуги
- Лидери на общественото мнение
- Медии
- Широката общественост

Предвижда се включване и делегиране на информационни и комуникационни функции на основните партньори по изпълнение на Областната стратегия за развитие на социалните услуги – **РДСП и Областна администрация**. При изпълнението на стратегията ще се търси съгласуване и взаимодействие с всички заинтересовани страни, участвали в разработването на стратегията и за нейното изпълнение. Комуникационната стратегия ще подкрепя инициативи на гражданското общество, стимулирани от Областната стратегия за развитие на социалните услуги, както и местни НПО, насочени към групи, които трудно могат да бъдат достигнати чрез средствата за масово осведомяване.

Механизмите и подходите, които ще се прилагат при изпълнението на комуникационната програма включват:

- Създаване на устойчива информационна среда чрез ефективно използване на различни начини и форми за комуникиране и промотиране на Областната стратегия за развитие на

социални услуги: пропаганда, PR, лобизъм, групи за натиск, социологически и политологически инструментариуми, изграждане на идентичности, реклама.

- Установяване на приемливи норми и параметри на взаимоотношения между участниците в комуникационния процес – всички заинтересовани страни от изпълнението на стратегията;
- Оптимален избор на агенти на влияние, които ще бъдат включени като медиатори в комуникационния процес и ще работят в партньорство с медиите.
- Изграждане на адекватна и възпроизвеждаща се информационна среда чрез:
 - ♦ Подаване на достатъчна информация в общественото пространство;
 - ♦ Търсене на отзвук и обратна връзка от комуникираната информация;
 - ♦ Предвиждане на възможности за коригиращи действия;
 - ♦ Прецизен избор на отделните информационни фрагменти и разполагането им в пространството на отделните медии с цел възходящо мултиплициране на посланията.

Основни комуникационни техники. Комуникационната програма се основава върху няколко основни форми: директна комуникация, комуникация чрез масовите медии, комуникация чрез Интернет и информационни материали и работа с партньори.

Директна комуникация цели да предостави възможност на заинтересованите страни и на широката общественост да споделят своите мнения, гледни точки и предложения в рамките на дискусии, кръгли маси и дебати. Проблемите в социалната сфера изискват непрекъснат дебат и достигане на гласа на обикновените граждани до отговорните за вземане на политическите решения. Само чрез пряк дебат и комуникация могат да бъдат координирани и хармонизирани усилията на ангажираните с различни секторни политики.

Комуникация чрез масовите медии. Важно е редовното и системно предоставяне на информация относно изпълнението на Областната стратегия за социалните услуги чрез:

- пресконференции, брифинги и съобщения за медиите;
- неформални работни срещи на водещи редактори с координационното звено, изпълняващо стратегията.
- изготвяне на програми от електронни медии с национално покритие за разпространяване на информация относно популяризиране на визията, целите и приоритетите на областната стратегия.

Комуникация чрез Интернет и информационни материали. Поддържане и актуализиране на информацията за областната стратегия за развитие на социалните услуги в уеб сайтовете на партньорите и на заинтересованите страни. Разработване и публикуване на тематични информационни материали съобразени с визията, целите и приоритетите на областната стратегия за развитие на социалните услуги.

Целта на комуникационната програма е да популяризира сред широката общественост и заинтересованите страни ползите, положителните ефекти и резултатите от изпълнението на Областната стратегия за развитие на социални услуги (2011 – 2015).

Специфични цели

- Да се осигури, чрез различните информационни подходи подкрепа на цялата общественост по приоритетните направления, мерки и дейности, както и привличане подкрепата на всички заинтересовани страни за постигане на целите на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в областта.

- Да се привлече общественото внимание и да се повиши чувствителността на обществото към хората от различните уязвими групи, към техните потребности и възможности за решаване на проблемите им, както и към въпросите, свързани с толерантността, социалната интеграция, равни права и др.

Мерки:

- Информирание на местната общност и всички заинтересовани страни за Областната Стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област **Хасково**;
- Популяризиране на настоящите, подлежащите на реформиране и планираните нови социални услуги в резултат от проучените реални потребности на рисковите групи на територията на областта;
- Популяризиране на органите и институциите на местно и национално ниво, които са ангажирани с планирането, **Хасково**;
- Стимулиране ангажираността на всички участници в разработването на стратегията с нейното изпълнение.

9.2 Оперативно изпълнение на комуникационната програма

За постигането на целите и реализацията на дейностите в настоящата комуникационната програма е необходимо оперативното ѝ изпълнение да се възложи на професионалист за връзки с обществеността, който да е пряко ангажиран с наблюдението и отразяването на информационните потоци, свързани с изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в областта.

Тази функция ще бъде изпълнявана от експерта за връзки с обществеността в областна администрация в сътрудничество със Звеното за мониторинг и оценка и Регионалния ресурсен център, формирани за изпълнението на регионалната стратегия за развитие на социалните услуги в област **Хасково**. В рамките на неговите компетенции и правомощия и с увеличаване на неговите задължения и отговорности в длъжностната му характеристика, служителят за връзки с обществеността може да се ангажира с координирането и реализирането на дейностите по изпълнение на комуникационната програма.

За целите на своите нови отговорности и задължения служителят за връзки с обществеността към областна администрация е необходимо да участва както в организирани обучения за експертите, отговарящи пряко за имплементирането на Областната стратегия за развитие на социалните услуги, така и на редовните заседания на тези органи.

Задачи и отговорности на експерта за връзки с обществеността в областна администрация за реализирането на комуникационната програма.

- Участва в планирането на дейности, свързани с реализирането на целите на комуникационната програма.
- Съгласува и синхронизира своите действия с екипите на Звеното за мониторинг и оценка и Регионалното звено за подкрепа.
- Координира цялостното изпълнение на заложените дейности в ОП за изпълнение на комуникационната програма.
- Въвлича всички заинтересовани страни в информационния обмен за целите на Областната стратегия за развитие на социалните услуги чрез сътрудничество с техните експерти за връзки с обществеността или органи и институции, отговорни за подготовката и реализацията на информационни кампании и комуникационни материали.

- Организира и поддържа в сътрудничество със КМО и РЗП единен електронен регистър на социалните услуги на регионално ниво и популяризира актуална информация по изпълнението на областната стратегия за развитие на социалните услуги.
- Организира брифинги, пресконференции и други информационни мероприятия за постигането на целите и дейностите на комуникационната програма.

Следи за подаването от всички заинтересовани страни на унифицирана информация и послания в общественото пространство във връзка с изпълнението на целите на стратегията.

Дейностите, необходими за постигане на целите и реализиране на мерките са:

- Системно и периодически подаване на достатъчна информация в общественото пространство и прецизен избор на отделните информационни фрагменти, разполагането им в пространството на отделните медии с цел възходящо мултиплициране на посланията.
- Търсене на обратна връзка от комуникираната информация и предвиждане на възможности за коригиращи действия.
- Редовно организиране на брифинги, пресконференции, публикации в медиите за запознаване на заинтересованите страни и широката общественост с текущите дейности от Стратегията.
- Публикации на информационни материали и разпространението им в уеб-пространството за текущите дейности от Стратегията.
- Организиране на семинари и дискуссионни форуми с участието на представители на заинтересовани страни.
- ПР кампании по приоритетите на областната стратегия.
- Изработване на информационни и комуникационни материали и периодичното им актуализиране.
- Публикуване на областната стратегия като част от стратегията за регионално развитие на област.

Раздел Д: Приложения

10 Оценка на потребностите от социални услуги

10.1 Приложение: Доклад за анализ на ситуацията и оценката на потребностите в област Хасково

11 Проектно планиране на нови социални услуги (описание)

В тази част са описани конкретните нови социални услуги, планирани за разкриване, като се използва уеднаквен формат за описания на социалните услуги

12 Приложение: Териториален разрез на планирането по общини в област Хасково

12.1 Планирани услуги в община Димитровград

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Общ. Димитровград Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
1	Център за обществена подкрепа (ЦОП) – държавно делегирана дейност (ДДД) ⁴	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище; или отпаднали от училище	Димитровград	0	0	50	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Димитровград	Нова, планиран капацитет след 2012 г. – 50 места
8	Звено “Майка и бебе” (ДДД)	Бременни жени и майки в риск	Всички общини от областта	0	0	10	Превенция на изоставяне на деца (0 до 3 год.). Временно настаняване до 6 м. на бременни и майки в риск да изоставят децата си, насърчава родителската привързаност, подпомага млади майки чрез социално, психологическо и юридическо консултиране и подкрепа	Град Димитровград	През 2011 г. ще стартира подготовката за проучване на ресурсите и планиране за изграждане ЗМБ.
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8		60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010
12	Дневен център за деца с	Деца с увреждания	Димитровград община	28	30	30	Превенция на изоставянето Консултиране,дневна,грижа,	Димитровград	Налична, планиран капацитет за 2011 г. – 28

⁴ Услугите, предоставяни като държавно-делегираны дейности са отбелязани със съкращението ДДД

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Димитровград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	увреждания - (ДДД)						рехабилитация, логопедична помощ, информиране и обучение, специализирани медицински грижи		места
21	Защитено жилище за деца напускащи СИ /ДДД/	За деца с и без увреждания от СИ в областта	От цялата област	0	0	8	Постепенно извеждане на деца, от- глеждани в СИ в резидентна грижа семеен тип	Димитровград	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
22	Защитено жилище за деца напускащи СИ /ДДД/	За деца с и без увреждания от СИ в областта	От цялата област	0	0	8	Постепенно извеждане на деца, от- глеждани в СИ в резидентна грижа семеен тип	Димитровград	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
25	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	територията на цялата страна	0	0	20	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.	Димитровград	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
30	Масови детски градини и училища; ресурсни учители	Деца с увреждания в семеин среда	Всички общини в областта				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители	Във всички общини	Налична за допълни- телни дейности. През 2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО	Във всички общини	През 2011 г. – разработване на целеви образователни програ- ми за приобщаване на деца и родители към училище
32	СУПЦ	Деца, навършили 16 г.от семеинства на безработни родители и многодетни семеинства Лица с намалена работоспособност, притежаващи ЕР на	територията на цялата страна	50	50	50	Подобряване на възможностите за социална интеграция и професионална реализация на потребителите ползващи услугата; Осигуряване на условия, образование и подкрепа за реализиране на целите	Димитровград	Налична.

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Димитровград</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		ТЕЛК.					Развити способности за самостоятелен начин на живот, придобити професионални умения, съхранени общочовешки ценности.		
37 38 39 40	ЦНСТ 1, 2, 3, 4 (ДДД)	За деца с и без увреждания от област Хасково, настанени в СИ извън областта	От цялата област	0+0+ 0+0	0+0 +0+ 0	10+1 0+10 +10	Постепенно извеждане в резидентна грижа семеен тип на деца с увреждания, отглеждани в СИ извън област Хасково	Димитровград	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
50	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда	Димитровград	20	34	34	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Димитровград	налична
64	Защитено жилище (ДДД)	Хора с лека умствена изостаналост, поведенчески отклонения.	От цялата страна	10	10	10	Осигуряване на грижа за хора с лека умствена изостаналост	Димитровград	Налична
65	Център за временно настаняване – приют (ДДД)	лица, напускащи местата за лишаване от свобода, лица със зависимости, бездомни и др	Всички населени места в областта	0	0	20	осигуряване на подслон, храна, социални консултации, посредничество за намиране на работа, жилище и финансова подкрепа.	Димитровград	Нова за стартиране през 2013 год.
66	Консултативен център за социална рехабилитация и интеграция в помощ и подкрепа на пострадали от насилие лица. НПО – БЦДИ 1, 2	Всеки един гражданин на РБългария, от всяка една възрастова група- може да бъде потърпевш. Услугите в Консултативните центрове са предназначени за всички пострадали лица, които към дадения момент имат нужда от помощ и подкрепа.	Хасково Димитровград	70+3 0	80+ 40	100+ 60	Целеви групи са пострадалите от насилие, професионалисти работещи по проблема, институциите и НПО, предлагащи услуги за тях. Услугата обхваща една обществено значима област, а именно по-добра интеграция на уязвими групи, каквато е групата на пострадалите от домашно насилие. Услугата е пряко свързана с проблемите на социалното дело и здравеопазването.	Хасково Димитровград	Налична.
67	Домашен	Самотно живеещи стари	Димитровград	200	200	500	Мобилна услуга за обхващане на	във всички	Налична - разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Димитровград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	социален патронаж <i>Общинска дейност</i>	хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужва-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги					селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	общини	на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
68	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи и др.	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез общински бюджет)
69	Клуб на пенсио-нера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	8		12 Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности
70	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно за хората с увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Димитровград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
			Харманли Хасково						
77	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Димитровград	0	0	40	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Димитровград	Нови за планиране след 2013 год.
85 86	ЦНСТ за стари хора 2 бр. ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Община Димитровград	0+0	0+0	15+ 15	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Димитровград	Нов за планиране 2012 и старт – 2013 г.
88	Частен Дом за стари хора „Калина”	Стари хора със затруднения в самообслужването, с нужда от резидентна грижа	От цялата страна	15	15	15	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Димитровград	Налична с капацитет 15
90	Личен асистент услуга в общността по национална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Димитровград	12	15	70	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
91	Социален асистент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Димитровград	0	0	70	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Димитровград</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
92	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Димитровград	0	0	100	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

12.2 Планирани услуги в община Ивайловград

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Ивайловград</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8		60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010
13	Дневен център за деца с увреждания - (ДДД)	Деца с увреждания	Ивайловград община	22	22	22	Превенция на изоставянето Консултиране,дневна,грижа, рехаби-литация, логопедична помощ, информирание и обучение, специализирани медицински грижи	Ивайловград	Налична, планиран капацитет за 2011 г. – 22 места
18	ЦСРИ за деца и възрастни (ДДД)	Деца и лица с увреждания Деца с увреждания в семейна среда, вкл. нуждаещи се от почасови грижи; Родители	Ивайловград	0	0	20	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудотерапия; Умения за самостоятелност;	Ивайловград	Нова за планиране след 2012 г. – 20 места

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Ивайловград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		отглеждани деца с увреждания; Хора с увреждания с чужда помощ и без право на чужда помощ					Мобилни услуги от рехабилитатор и психолог		
30	Масови детски градини и училища; ресурсни учители	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в областта				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители	Във всички общини	Налична за допълнителни дейности. През 2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО	Във всички общини	През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
68	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужване-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Ивайловград	140	140	140	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
69	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи и др.	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез общински бюджет)
70	Клуб на пенсио-нера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални	8		12 Поне един за всяка	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Ивайловград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
			бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			община			
71	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно за хората вс увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
79	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Ивайловград	0	0	20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Ивайловград	Нови за планиране след 2013 год.
82	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Община Ивайловград	0	20	20	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Ивайловград	Нов за планиране 2010 и старт – 2011 г.
91	Личен асистент услуга в общността по национална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Ивайловград	1	5	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Ивайловград</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
92	Социален асистент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Ивайловград	0	0	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
93	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Ивайловград	0	0	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

12.3 Планирани услуги в община Любимец

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Любимец</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
2	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище; или отпаднали от училище.	Любимец	0	0	20 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Любимец	Нова, планиран капацитет след 2011 г. – 20 места

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Любимец</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8		60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни роди-тели, наблюдение и подкрепа за при-емните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010
30	Масови детски градини и училища; ресурсни учители	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в областта				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители	Във всички общини	Налична за допълнителни дейности. През 2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО	Във всички общини	През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
45	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Проф. Д-р Асен Златаров»	От цялата област	0		15	Постепенно извеждане на деца, отглеждани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Любимец	Нова – старт от 2014 г..
68	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужва-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Любимец	250		250	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
69	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Любимец</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		доходи и др.							общински бюджет)
70	Клуб на пенсио-нера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	8		12 Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности
71	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно за хората вс увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
91	Личен асистент услуга в общността по национална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Любимец	3	3	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневие-то си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Любимец</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
92	Социален асистент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Любимец	0	0	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
93	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Любимец	0	0	40	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

12.4 Планирани услуги в община Маджарово

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Маджарово</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8		60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010
30	Масови детски градини и	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и	Във всички общини	Налична за допълнителни дейности. През

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Маджарово</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	училища; ресурсни учители		областта				в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители		2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО	Във всички общини	През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
55	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда	Маджарово и Стамболово	0	0	12	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Маджарово	Нова – планирана за 2013 година
68	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужване-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Маджарово	50	50	70	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
69	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи и др.	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез общински бюджет)
70	Клуб на пенси-нера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград	8		12 Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Маджарово</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
			Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково						
71	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно за хората вс увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
76	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Маджарово	0	0	20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Маджарово	Нови за планиране след 2013 год.
91	Личен асистент услуга в общността по национална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Маджарово	1	1	10	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
92	Социален асистент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са	Маджарово	8	8	10	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Маджарово</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		много затруднени да се обслужват сами					социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.		
93	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Маджарово	24	24	25	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

12.5 Планирани услуги в община Минерални бани

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Минерални бани</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8		60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010
30	Масови детски градини и училища;	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в областта				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и в масови училища; обучение с	Във всички общини	Налична за допълнителни дейности. През 2011 разработване на

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Минерални</u> <u>бани</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	ресурсни учители						подкрепата на ресурсни учители		план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО		През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
47	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Надежда»	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане на деца, отглеждани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Минерални бани	Нова – старт от 2015 г..
56	ЦСРИ (ДДД)	Лица с увреждания	Минерални бани и Хасково	0	0	40	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудо-терапия; Умения за самостоятелност и подкрепа на семействата	Минерални бани	Нова за планиране 2014 г. – 40 места
67	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени населени места без достъп до услуги	Минерални бани	0	0	50	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
68	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи и др.	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във всички общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез общински бюджет)
69	Клуб на пенсионери - общинска	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват	Димитровград Ивайловград Любимец	8		12 Поне един	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране – социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Минерални</u> <u>бани</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	дейност	сами	Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			за всяка община			
70	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно за хората вс увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
74	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Минерални бани	0	0	20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Минерални бани	Нови за планиране след 2013 год.
90	Личен асистент услуга в общността по национална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Минерални бани	12	12	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Минерални</u> <u>бани</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
91	Социален асистент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Минерални бани	0	0	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
92	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Минерални бани	0	0	25	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

12.6 Планирани услуги в община Свиленград

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Свиленград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
3	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище	Свиленград	0	0	40 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Свиленград	Нова, планиран капацитет след 2012 г. – 40 места
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички	8	9	60	информационни кампании,	Област	Нова за планиране –

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Свиленград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
			общини от областта			приемни семейства	обучение, подбор и наемане на приемни роди-тели, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Хасково	старт през 2010
14	ДЦДУ ДДД	Деца и младежи с увреждания	Свиленград	0	0	20	Консултиране,дневна,грижа,рехаби-литация, логопедична помощ, информирание и обучение, специали-зирани медицински грижи	Свиленград	Нова за планиране 2013 г.
23	Защитено жилище за деца напускащи СИ /ДДД/	За деца с и без увреждания от СИ в областта	От цялата област	0	0	10	Постепенно извеждане на деца, отгледжани в СИ в резидентна грижа семеен тип	Свиленград	Нова – да се планира през 2012 и старт от 2013 год.
24	Център за работа с деца на улицата /ДДД/	Деца на улицата, бездомни и безпризорни деца	Хасковска област	0	0	40	Осигуряване на подслон, храна, краткосрочно настаняване и грижи за бездомни и безпризорни деца	Свиленград	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
26	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	териториата на цялата страна	0	0	20	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.	Свиленград	Нова – да се планира през 2012 и старт от 2013 год.
48	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Надежда»	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане на деца, отгледжани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Свиленград	Нова – старт от 2014 г..
51	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда	Свиленград	15	15	15	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Свиленград	налична
52	Дневен център за възрастни с увреждания със седмична	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания,	Свиленград	20	20	20	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Свиленград	налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Свиленград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	грижа (ДДД)	живеещи в семейна среда							
57	ЦНСТ за възрастни с физически увреждания , ДДД	Възрастни хора с физически увреждания, за лица от СИ за възрастни с увреждания	Област Хасково	0	0	15	Осигуряване на резидентна грижа за хора с физически увреждания , за които не са на лице възможности за връщане в семейна среда	Свиленград	Нова – планирана за стартиране 2013 година
58	ЦНСТ за възрастни с психични разстройства /ДДД/	Възрастни хора с психични разстройства, за лица от СИ за възрастни с психични разстройства	Област Хасково	0	0	15	Осигуряване на резидентна грижа за хора с психични разстройства , за които не са на лице възможности за връщане в семейна среда	Свиленград	Нова – планирана за стартиране 2015 година
60	Преходно жилище /ДДД/	За лица изведени от СИ за възрастни с психични разстройства.	От цялата област	4	4	4	Подготовка на извеждане на лица, отглеждани в СИ	Пъстрогор, Свиленград	Налична
67	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужва-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Свиленград	160	160	160	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
68	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи и др.	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез общински бюджет)
69	Клуб на пенсио-нера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград	8		12 Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Свиленград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
			Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково						
70	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно за хората вс увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
84	Защитено жилище за стари хора ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Община Свиленград	0	0	10	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Свиленград	Нов за планиране 2013 и старт – 2014 г.
90	Личен асистент услуга в общинската по национална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Свиленград	1	1	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
91	Социален асистент - услуга в общността по	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния,	Свиленград	4	4	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Свиленград</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	нац. програма	които не могат или са много затруднени да се обслужват сами					характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.		
92	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Свиленград	28	28	50	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

12.7 Планирани услуги в община Симеоновград

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Стамболово</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8		60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010
30	Масови детски	Деца с увреждания в	Всички				Програми за интегриране на деца с	Във всички	Налична за допълни-

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Стамболово</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	градини и училища; ресурсни учители	семейна среда	общини в областта				увреждания в масови дет. градини и в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители	общини	телни дейности. През 2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО		През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
49	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Надежда»	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане на деца, отглеждани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Симеоновград	Нова – старт от 2015 г..
53	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда	Симеоновград	30	30	30	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Симеоновград	налична
67	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужване-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Симеоновград	60		60	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
68	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи и др.	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез общински бюджет)
69	Клуб на пенсионера - общинска	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни	Димитровград Ивайловград	8		12 Поне	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консул-	Във всички общини от	Налични и нови дейности

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Стамболово</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	<i>дейност</i>	про-блеми и се обслужват сами	Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			един за всяка община	тиране –социално, здравно, правно	областта	
70	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консул- тиране –социално, здравно, правно за хората вс увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
90	Личен асистент услуга в общи- ността по наци- онална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Симеоновград	7	12	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневие-то си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семејства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
91	Социален аси- стент - услуга в общността по	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния,	Симеоновград	0	0	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Стамболово</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	<i>нац. програма</i>	които не могат или са много затруднени да се обслужват сами					характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.		
92	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Симеоновград	0	0	40	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

12.8 Планирани услуги в община Стамболово

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Стамболово</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
4	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище	Общините Стамболово и Маджарово	0	0	20 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Стамболово	Нова, планиран капацитет след 2012 г. – 20 места
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8	9	60 приемни семей	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Стамболово</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
						ства	приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;		
27	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	териториата на цялата страна	0	0	10	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.	Стамболово	Нова – да се планира през 2013 и старт от 2014 год.
30	Масови детски градини и училища; ресурсни учители	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в областта				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители	Във всички общини	Налична за допълнителни дейности. През 2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО		През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
46	ЦНСТ (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Проф. Д-р Асен Златаров»	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане на деца, отглеждани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Стамболово	Нова – старт от 2014 г..
67	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужва-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Стамболово	50	50	70	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
68	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Стамболово</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		увреждания с ниски доходи и др.						областта	зимния сезон или чрез общински бюджет)
69	Клуб на пенсионера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	8		12 Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране – социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности
70	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране – социално, здравно, правно за хората с увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
73	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Стамболово	0	0	20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации медицинска грижа	Стамболово	Нови за планиране след 2012 год.
83	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Община Стамболово	0	0	30	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Стамболово	Нов за планиране 2012 и старт – 2013 г.

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Стамболово</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
90	Личен асистент услуга в общ- ността по наци- онална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Стамболово	4	4	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
91	Социален аси- стент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Стамболово	0	0	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
92	Домашен помо- щник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Стамболово	0	0	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
93	Хоспис	Хора с тежки увреждания с чужда помощ – неподвижни, нуждаещи се от непрекъсната грижа	От цялата област	10		15	Медицинска рехабилитация Резидентни грижи при тежки случаи	Стамболово	Налична

12.9 Планирани услуги в община Тополовград

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Тополовград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
5	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище	Тополовград	0	0	30 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Тополовград	Нова, планиран капацитет след 2013 г. – 30 места
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8	9	60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010
19	ЦСРИ за деца и възрастни (ДДД)	Деца и лица с увреждания Деца с увреждания в семейна среда, вкл. нуждаещи се от почасови грижи; Родители отглеждащи деца с увреждания; Хора с увреждания с чужда помощ и без право на чужда помощ	Тополовград	50	50	60	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудотерапия; Умения за самостоятелност; Мобилни услуги от рехабилитатор и психолог	Тополовград	Налична, планиран капацитет за 2012 г. – 60 места
28	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	териториата на цялата страна	0	0	10	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.	Тополовград	Нова – да се планира през 2013 и старт от 2014 год.
30	Масови детски градини и	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и	Във всички общини	Налична за допълнителни дейности. През

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Тополовград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	училища; ресурсни учители		областта				в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители		2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО		През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
43 44	ЦНСТ 1, 2 (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Проф. Д-р Асен Златаров»	От цялата област	0+0	0+0	15+15	Постепенно извеждане на деца, отглеждани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Тополовград	Нова – старт от 2014 г..
59	ЦНСТ за възрастни с психични разстройства /ДДД/	Възрастни хора с психични разстройства, за лица от СИ за възрастни с психични разстройства	Област Хасково	0	0	15	Осигуряване на резидентна грижа за хора с психични разстройства, за които не са на лице възможности за връщане в семейна среда	Тополовград	Нова – планирана за стартиране 2015 година
61	Защитено жилище (ДДД)	Хора с физически увреждания от общността	От област Хасково	0	0	10	Осигуряване на резидентна грижа за хора с физически увреждания и пре-дотвратяване настаняването им в СИ	Тополовград	Нова – планирана за стартиране 2014 година
67	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужване-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Тополовград	70	70	70	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
68	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Тополовград</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		доходи и др.							общински бюджет)
69	Клуб на пенсионера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	8		12 Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране – социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности
70	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвиждат	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране – социално, здравно, правно за хората с увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
72	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Тополовград	0	0	30	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации медицинска грижа	Тополовград	Нови за планиране след 2013 год.
82	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Община Тополовград	0	0	20	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Тополовград	Нов за планиране 2013 и старт – 2014 г.
90	Личен асистент	Лица и деца с трайни	Тополовград	0	0	15	Осигуряване на грижи в семейна	Във всички	Налична, за

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Тополовград</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	<i>услуга в общността по национална програма</i>	увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами					среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	общини от областта	разширяване
91	Социален асистент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Тополовград	45	0	15	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
92	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Тополовград	15	15	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

12.10 Планирани услуги в община Харманли

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Харманли</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Харманли</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8	9	60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни роди-тели, наблюдение и подкрепа за при-емните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране – старт през 2010
15	ДЦДУ ДДД	Деца и младежи с увреждания	Харманли	0	0	16	Консултиране,дневна,грижа,рехаби-литация, логопедична помощ, информирание и обучение, специали-зирани медицински грижи	Харманли	Нова за планиране 2014 г.
30	Масови детски градини и училища; ресурсни учители	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в областта				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители	Във всички общини	Налична за допълнителни дейности. През 2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО		През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
42	ЦНСТ (ДДД)	За деца с увреждания от област Хасково, настанени в СИ извън областта	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане в резидентна грижа семеен тип на деца с увреждания, отглеждани в СИ извън област Хасково	Харманли	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 год.
62	Защитено жилище (ДДД)	Хора с увреждания	От област Хасково	0	0	8	Осигуряване на резидентна грижа за хора с увреждания и предотвратяване настаняването им в СИ	Харманли	Нова за планиране след 2014 год.
67	Домашен социален патронаж Общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужва-нето, които имат нужда от	Харманли	350	350	350	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Харманли</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги					арт терапия, други.		малките изолирани населени места
68	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи и др.	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез общински бюджет)
69	Клуб на пенсионера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	8		12 Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности
70	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно за хората с увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
80	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в	От цялата област	40	40	40	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	Харманли	налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Харманли</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		самообслужването, с нужда от резидентна грижа							
90	Личен асистент услуга в общността по национална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Харманли	8	8	40	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
91	Социален асистент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Харманли	0	0	40	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
92	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Харманли	0	0	50	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

12.11 Планирани услуги в община Хасково

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Общ. Харманли Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
6	Център за обществена подкрепа (ЦОП) (ДДД)	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище	Общините Хасково и Минерални бани	8	8	40 потребители	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството	Хасково	Налична, планиран капацитет след 2012 г. – 40 места
7	Център за обществена подкрепа (ЦОП) НПО - Шанс и закрила	Деца в риск от насилие Деца в риск от отпадане от училище Специалисти – педагози, полицаи, социални работници и др., работещи с деца	Общините Хасково и Минерални бани	50	50	50 потребители	Предоставяне на услуги за деца, които да развиват техните позитивни нагласи, да радват децата и да формират у тях умения за ефективно общуване, екипност, самодисциплина, ангажираност към проблемите на училището и общността	Хасково	Налична, планиран капацитет след 2011 г. – 50 места
9	Звено “Майка и бебе” (ДДД)	Бременни жени и майки в риск	Всички общини от областта	0	0	20	Превенция на изоставяне на деца (0 до 3 год.). Временно настаняване до 6 м. на бременни и майки в риск да изоставят децата си, насърчава родителската привързаност, подпомага млади майки чрез социално, психологическо и юридическо консултиране и подкрепа	Град Хасково	През 2012 г. ще стартира подготовката за проучване на ресурсите и планиране за изграждане ЗМБ.

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Харманли</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
10	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Всички общини от областта	8	9	60 приемни семейства	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни роди-тели, наблюдение и подкрепа за при-емните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството;	Област Хасково	Нова за планиране след 2011 г.
11	Център за ранна превенция	Деца с увреждания 0-7 год. Родители и семейства, които отглеждат деца с увреждания	Гр. Хасково и областта	0	0	40	Медицински, социални, психологически консултации, родителски умения за грижа за деца с увреждания	Хасково	Нова за планиране в сградата на ДМСГД 2012 г. – 2013 места
16	Дневен център за деца с увреждания - (ДДД)	Деца с увреждания	Хасково община	38	38	38	Превенция на изоставянето Консултиране,дневна,грижа, рехаби-литация, логопедична помощ, информирание и обучение, специали-зирани медицински грижи	Хасково	Налична, планиран ка-пацитет за 2011 г. – 38 места
17	Заместваща грижа	Деца с увреждания на възраст от 0 до 18 год.	Всички общини	0	0	20	Смесена услуга - почасова и дневна грижа за временно отсъствие на член от семейството, полагащ грижи за детето с увреждания (постъпване в болница, лични или служебни ангажиметни на родителите, командировки и пр.)	Хасково	Нова за планиране в сградата на ДМСГД 2012 г. – 2013 година
20	Защитено жилище за деца напускащи СИ /ДДД/	За деца от СИ – ДДЛРГ „Проф. Д-р Асен Златаров” гр. Хасково	Хасково и областта	8	8	8	Постепенно извеждане на деца, от-глеждани в СИ и подготовка за реинтеграцията им в обществото.	Хасково	Налична, планиран ка-пацитет за 2011 г. – 8 места
29	Кризисен център /ДДД/	Деца и лица пострадали от домашно насилие или станали жертва на трафик	териториата на цялата страна	0	0	20	Консултиране, комплексна социална услуга, осигуряване на послон, храна, облекло и хигиенни материали, пълноценни здравни грижи и работа с лица и семейства.	Хасково	Нова – да се планира през 2012 и старт от 2013 год.
30	Масови детски градини и	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и	Във всички общини	Налична за допълни-телни дейности. През

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Общ. Харманли Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	училища; ресурсни учители		областта				в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители		2011 разработване на план за действие във всяка община
31	Образователни програми и инициативи на общини, НПО, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали от училище	Училищата в цялата област				Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО		През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
33	ДМСГД	Изоставени новородени деца, деца с увреждания и тежки заболявания (заетост 2010 –60 деца)	Всички общини от областта	100	100	35	Трансформиране; постепенно намаляване на капацитета с 65% (поне с 20% за първата година) и постепенно закриване чрез договаряне с МЗ	Хасково	Налична за трансформиране - планирането се извършва от МЗ
33	ДДЛРГ «Надежда» (ДДД)	За деца от 3 до 7 години (заетост 2010 – 34) Капацитет 68 места	общини от областта и от др.области	68	68	0	Постепенно извеждане на деца в резидентна грижа семеен тип – в ЦНСТ	Хасково	Налична за преобразуване/закриване – планиран капацитет през 2011 – 68 места
34	ДДЛРГ «Проф. Д-р Златаров» (ДДД)	За деца от 7 до 18 години (заетост 2010 – 75) Капацитет 90 места	общини от областта и от др.области	90	90	0	Постепенно извеждане на деца в резидентна грижа семеен тип – в ЦНСТ и ЗЖ	Хасково	Налична за преобразуване/закриване – планиран капацитет през 2011 – 90 места
35 36	ЦНСТ 1,2 (ДДД)	За деца от СИ – ДДЛРГ «Проф. Д-р Асен Златаров»	общини от областта и от др.области	0+ 0	0+0	15+15	Постепенно извеждане на деца, отглеждани в СИ, в резидентна грижа семеен тип	Хасково	Нова – старт от 2014 г..
41	ЦНСТ (ДДД)	За деца с тежки увреждания от ДМСГД	От цялата област	0	0	15	Постепенно извеждане в резидентна грижа семеен тип на деца с тежки увреждания, за които няма възможност за извеждане в семейна среда	Хасково	Нова – да се планира през 2011 и старт от 2012 - 2013 год.
54	Дневен център за възрастни с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания със и без чужда помощ; Възрастни хора с различни увреждания, живеещи в семейна	Хасково	18	24	24	Дневни и почасови грижи Медицинска и социална рехабилитация	Хасково	налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Харманли</u> Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		среда							
65	Здравни медиатори <i>Общинска дейност, подкрепяна от МЗ</i>	Уязвими групи от компактни ромски общности: - деца - бременни - възрастни хора - хронично болни	Хасково	1	1	4	Посредничество за достъп до здравни услуги в ромските общности, Профилактика за деца и възрастни; участие в превенция на изоставянето, дейности в подкрепа на майчинството	Хасково	Назначен е здравен медиатори в Хасково
66	Консултативен център за социална рехабилитация и интеграция в помощ и подкрепа на пострадали от насилие лица. НПО – БЦДИ 1, 2	Всеки един гражданин на РБългария, от всяка една възрастова група може да бъде потърпевш. Услугите в Консултативните центрове са предназначени за всички пострадали лица, които към дадения момент имат нужда от помощ и подкрепа.	Хасково Димитровград	70+3 0	80+ 40	100+ 60	Целеви групи са пострадалите от насилие, професионалисти работещи по проблема, институциите и НПО, предлагащи услуги за тях. Услугата обхваща една обществено значима област, а именно по-добра интеграция на уязвими групи, каквато е групата на пострадалите от домашно насилие. Услугата е пряко свързана с проблемите на социалното дело и здравеопазването.	Хасково Димитровград	Налична.
67	Домашен социален патронаж <i>Общинска дейност</i>	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужване-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Хасково	180	180	180	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	във всички общини	Налична - разширяване на дейностите и многообразието на услугите и капацитетите за обхващане на малките изолирани населени места
68	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски	Цялата област	400	400	400	Осигуряване на топла и питателна храна през зимата	80% от населените места в областта	Нова за планиране във вс. общини (финансирана чрез ФСП през зимния сезон или чрез

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Харманли</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		доходи и др.							общински бюджет)
69	Клуб на пенсио- нера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни про-блеми и се обслужват сами	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково	8		12 Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консул- тиране –социално, здравно, правно	Във всички общини от областта	Налични и нови дейности
70	Клуб на инвалида - общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Димитровград Ивайловград Любимец Маджарово Минерални бани Свиленград Симеоновград Стамболово Тополовград Харманли Хасково			Поне един за всяка община	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консул- тиране –социално, здравно, правно за хората вс увреждания	Във всички общини от областта	Налични и разширяване с нови дейности
71	Дневен център за стари хора (ДЦСХ) ДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Хасково	30	30	30	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации,медицинска грижа	Хасково	Налична, планиран капацитет за 2011 г. 30 места
79	Дом за стари хора (ДСХ) ДД	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	От цялата област	160	160	160	Резидентна грижа –постоянно 24- часово обгрижване.	Хасково	налична
87	Дом за	Лица над 18 г. със	От цялата	30	30	30	Осигуряване на резидентна грижа	Хасково	налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Харманли</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	възрастни с сетивни увреждания /ДВСУ/	сетивни увреждания.	страна				за хора със сетивни увреждания., за които не са на лице възможности за връщане в семейна среда		
89	Дом за стари хора с деменция /ДДД/	възрастни с деменция (мъже и жени), нуждаещи се от резидентна грижа	Областта и съседни области	0	0	30	Осигуряване на резидентна грижа за хора с физически увреждания, нуждаещи се от 24 обгрижване	Хасково	Нова за планиране след 2014 год.
90	Личен асистент услуга в общността по национална програма	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Хасково	16	16	90	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
91	Социален асистент - услуга в общността по нац. програма	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Хасково	42	42	90	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване
92	Домашен помощник - услуга в общността по ОП "Развитие на човешките ресурси"	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Хасково	0	0	120	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Във всички общини от областта	Налична, за разширяване

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	<u>Общ.</u> <u>Харманли</u> Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			